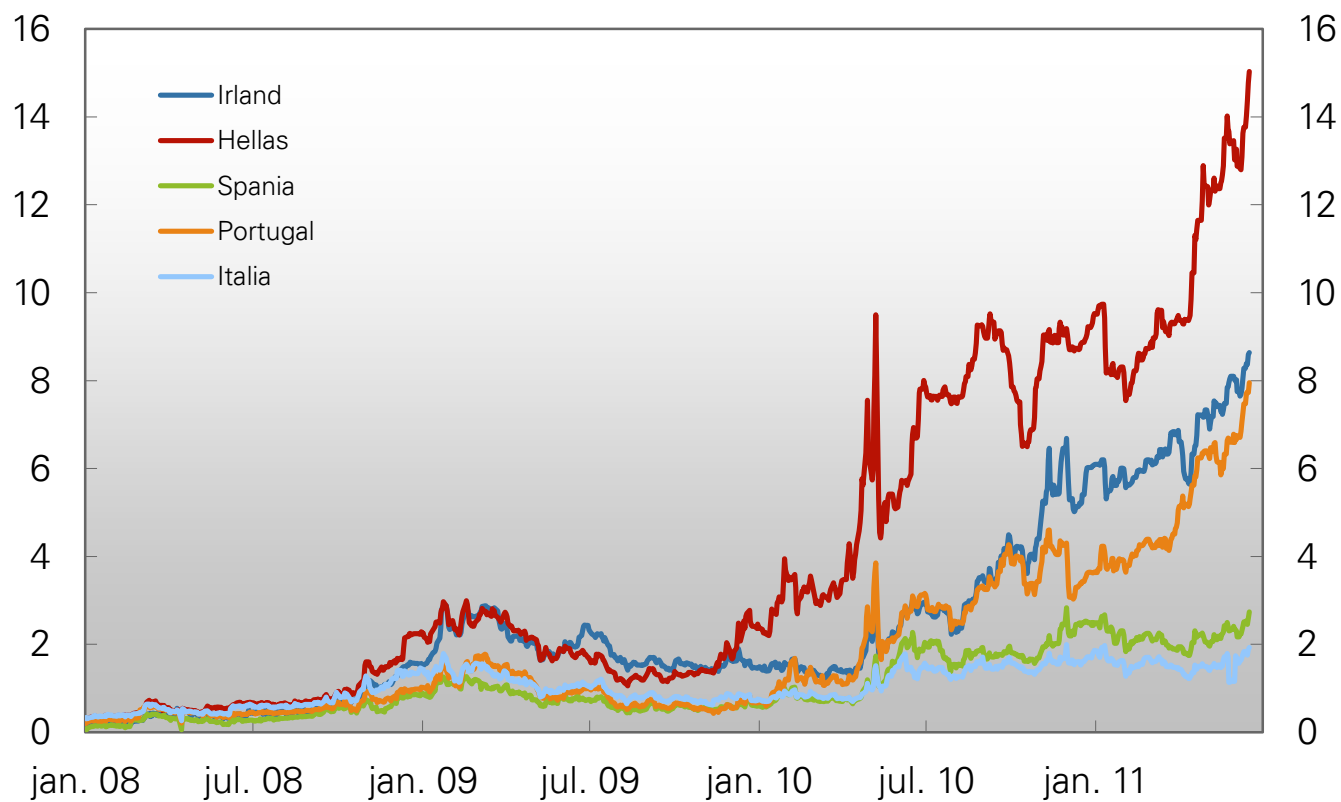

Pengepolitisk rapport 2/11

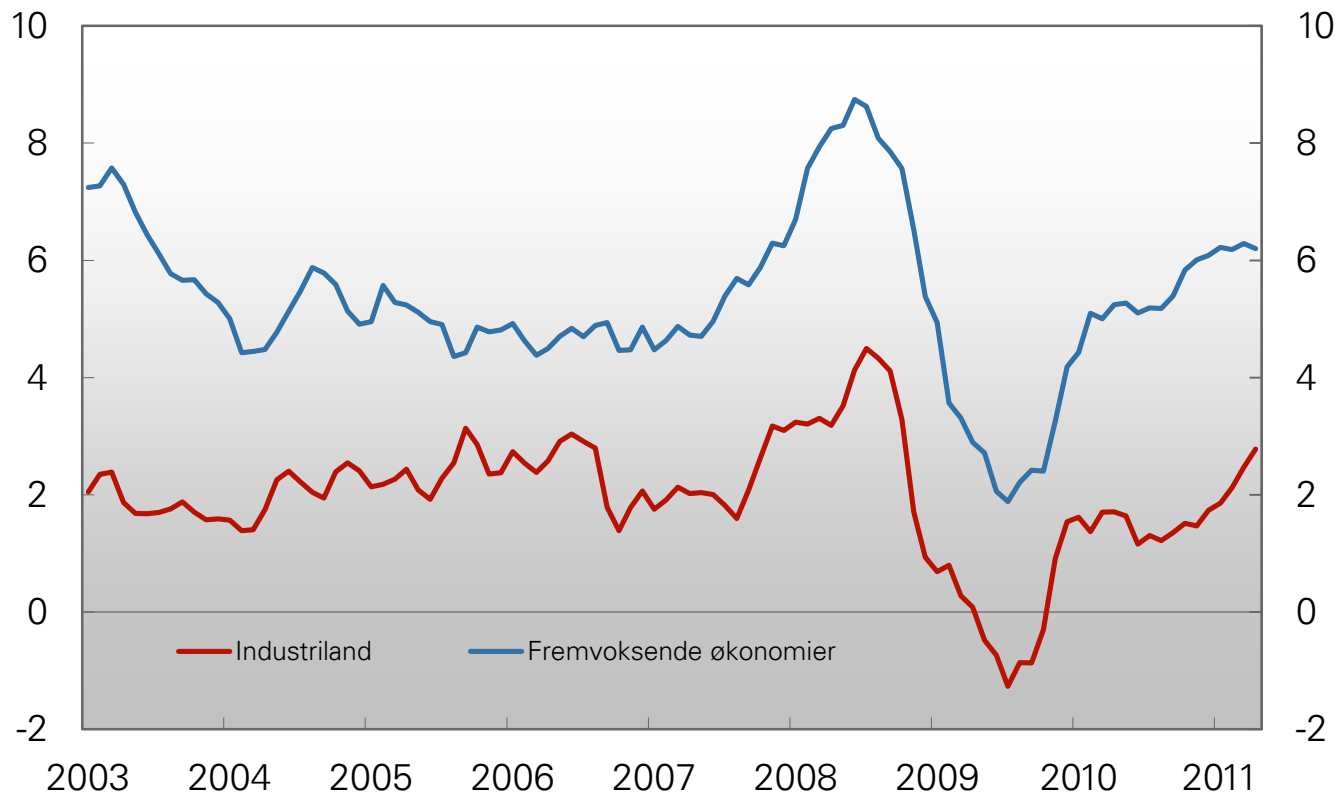
Figurer

Figur 1.1 Effektiv avkastning på 10-års statsobligasjoner. Differanse mot Tyskland. Prosentenheter. 1. januar 2008 – 16. juni 2011

Kilde: Bloomberg

Figur 1.2 Konsumpriser i G20 – Industriland¹⁾ og fremvoksende økonomier.²⁾
Tolv månedersvekst. Prosent. Januar 2003 – april 2011

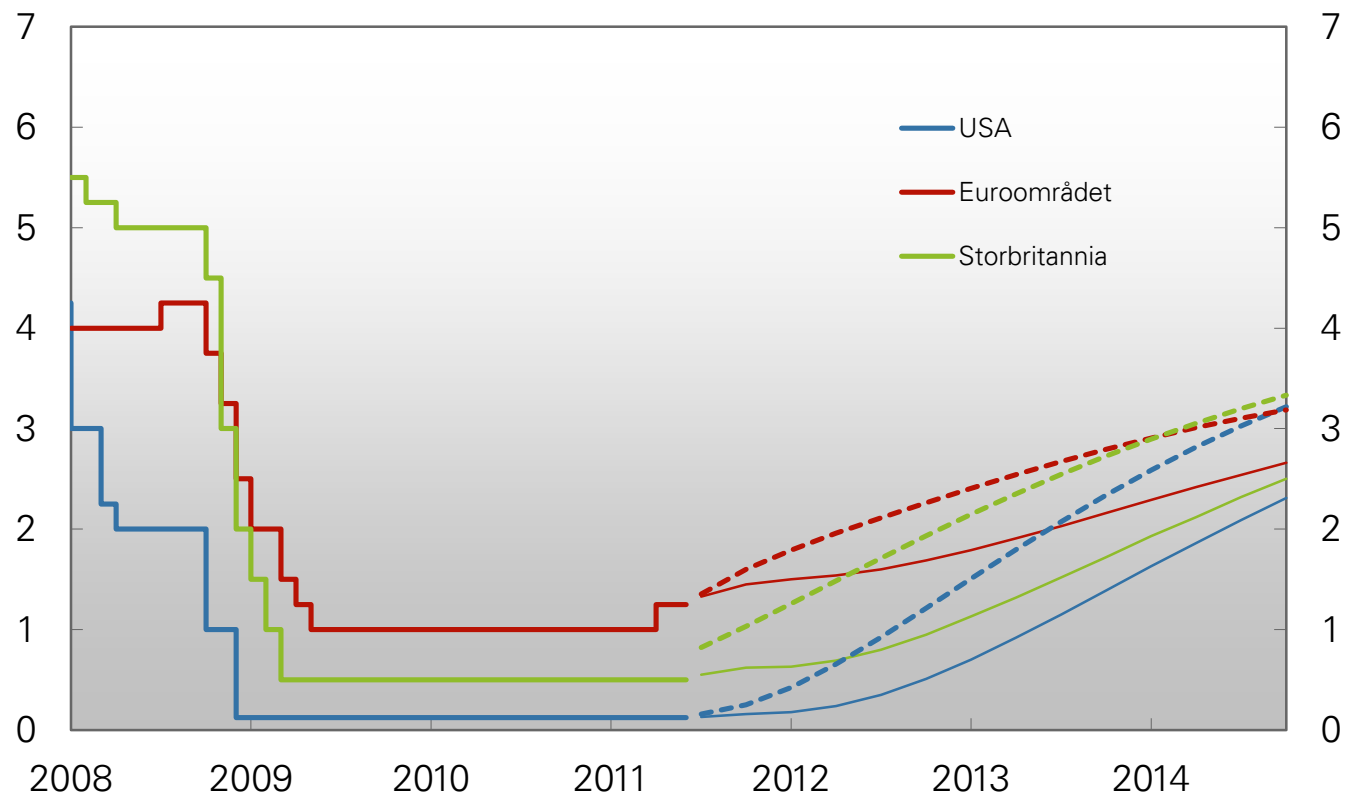

1) Fra Europa er euroområdet og Storbritannia inkludert

2) Vektet med BNP-vekter (PPP)

Kilder: IMF, Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 1.3 Styringsrenter og beregnede terminrenter per 10. mars 2011 og 16. juni 2011¹⁾. Prosent. 1. januar 2008 – 31. desember 2014²⁾

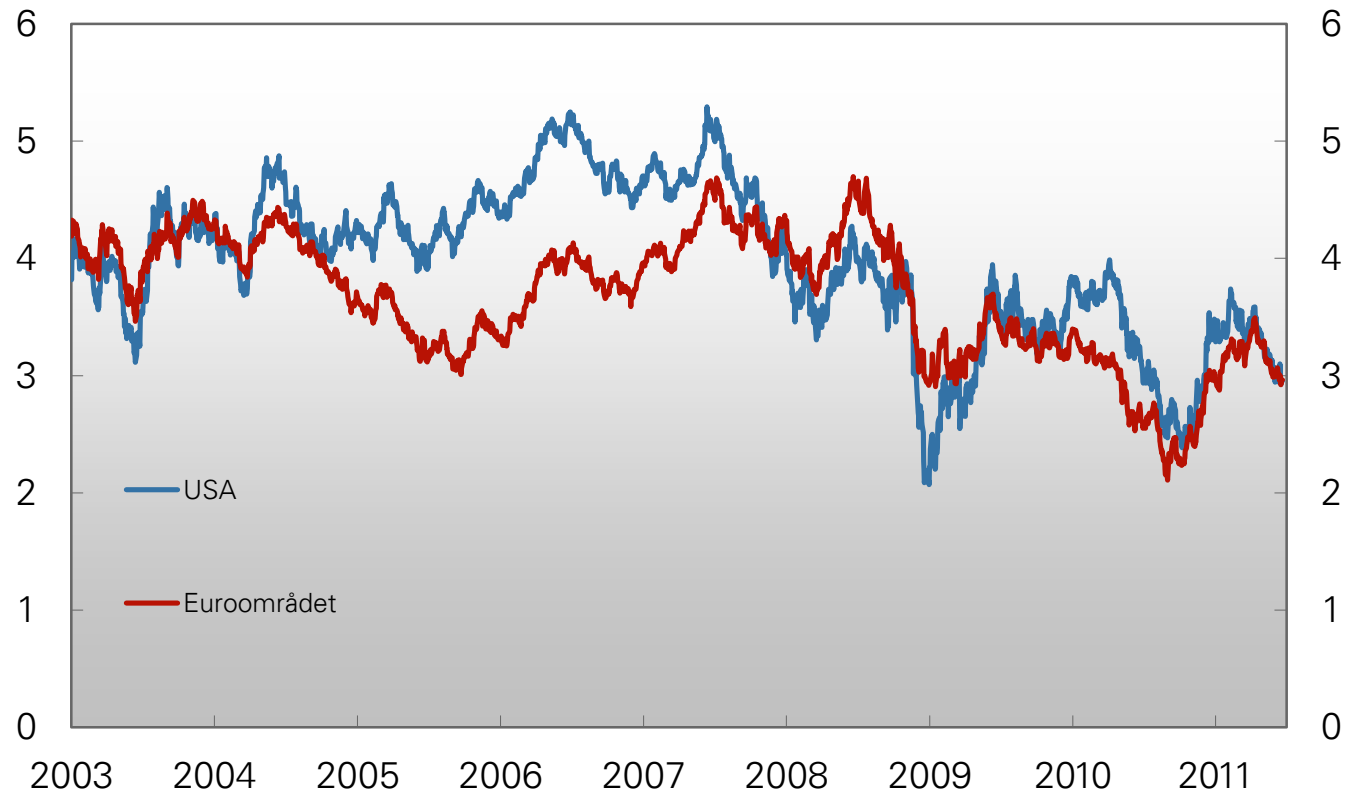

1) Stiplede linjer viser beregnede terminrenter per 10. mars 2011. Tynne linjer viser terminrenter per 16. juni 2011. Terminrentene er basert på Overnight Indexed Swap (OIS) renter

2) Dagstall fra 1. januar 2008 og kvartalstall per 16. juni 2011

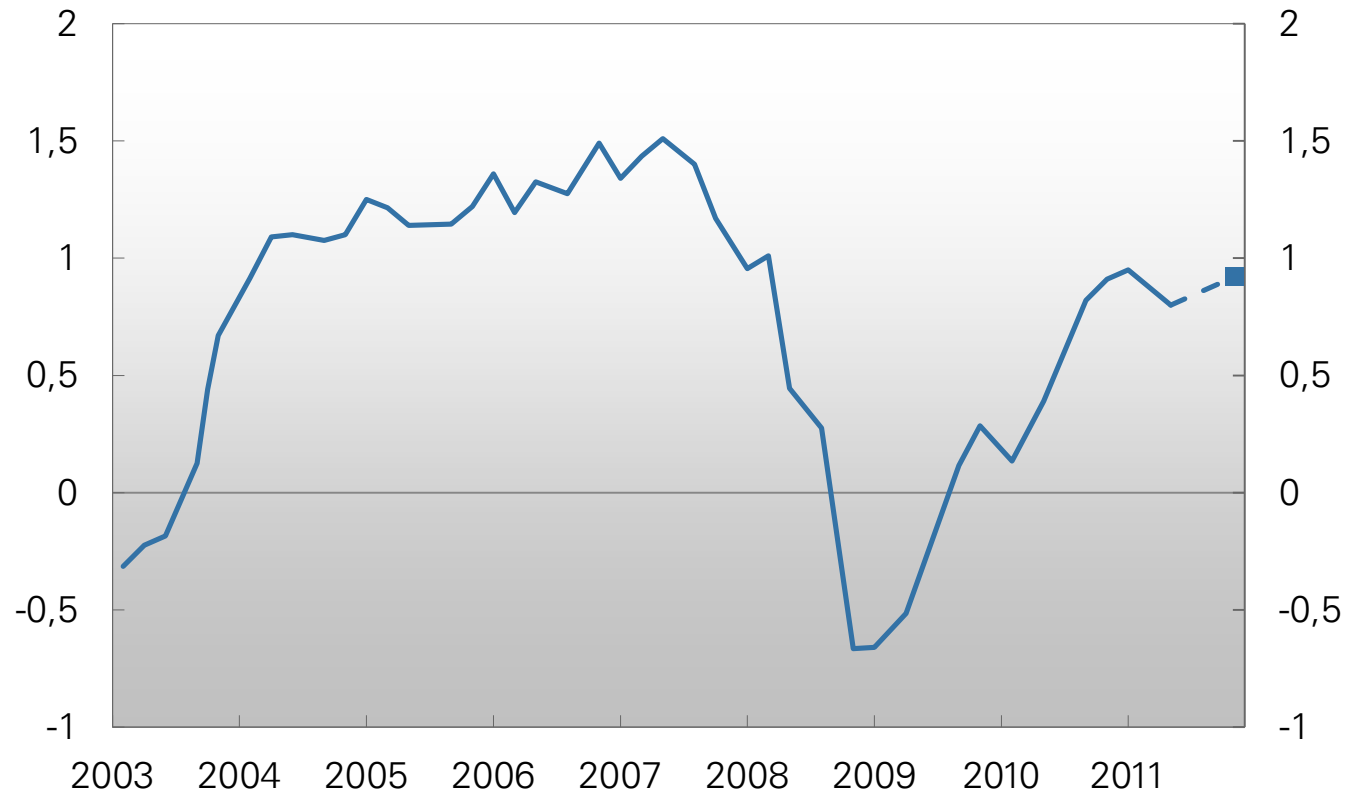
Kilder: Bloomberg L.P. og Norges Bank

Figur 1.4 Renter på 10-års statsobligasjoner.
Prosent. 1. januar 2003 – 16. juni 2011

Kilde: Thomson Reuters

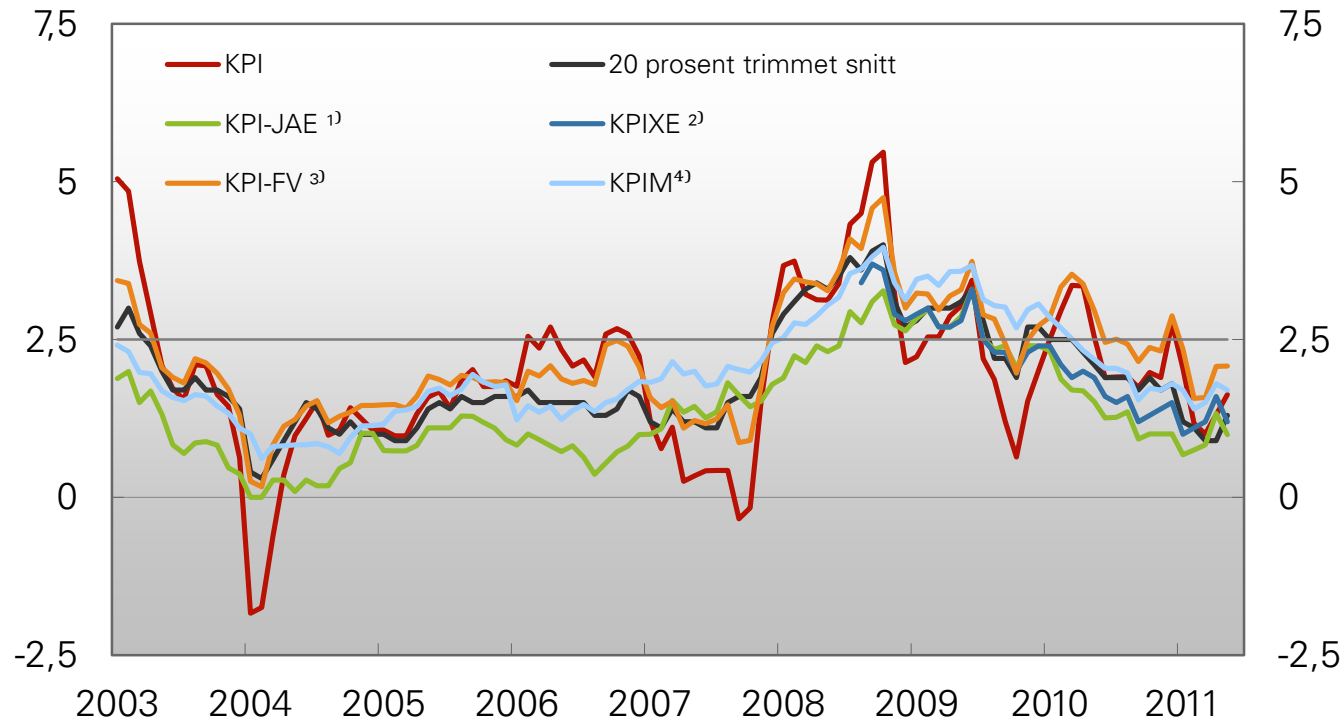
Figur 1.5 Norges Banks regionale nettverks indikator for vekst i produksjon siste tre måneder og forventet vekst neste seks måneder. Prosent. 2003 – 2011¹⁾

1) Siste observasjon i Regionalt nettverk er fra mai 2011

Kilde: Norges Bank

Figur 1.6 Konsumpriser. Tolvmånedersvekst.
Prosent. Januar 2003 – mai 2011

1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer

2) KPI justert for avgiftsendringer og uten midlertidige endringer i energipriser. Realtidstall.

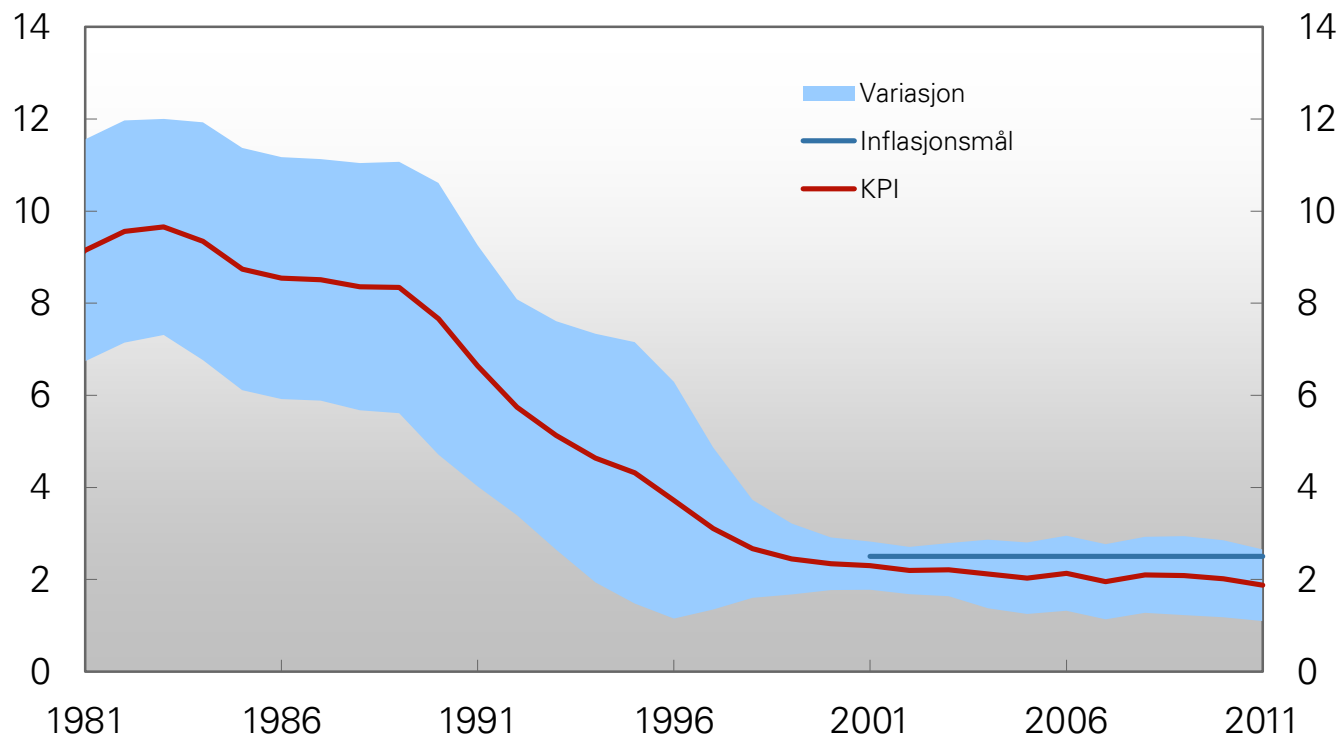
Se *Staff Memo 7/2008* og *3/2009* fra Norges Bank

3) KPI justert for frekvens av prisendringer. Se *Aktuell kommentar 7/2009* fra Norges Bank

4) Modellbasert indikator for underliggende inflasjon. Se *Aktuell kommentar 5/2010* fra Norges Bank

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1.7 Inflasjon. Glidende tiårs gjennomsnitt¹⁾ og variasjon²⁾ i KPI³⁾. Prosent. 1981 – 2011

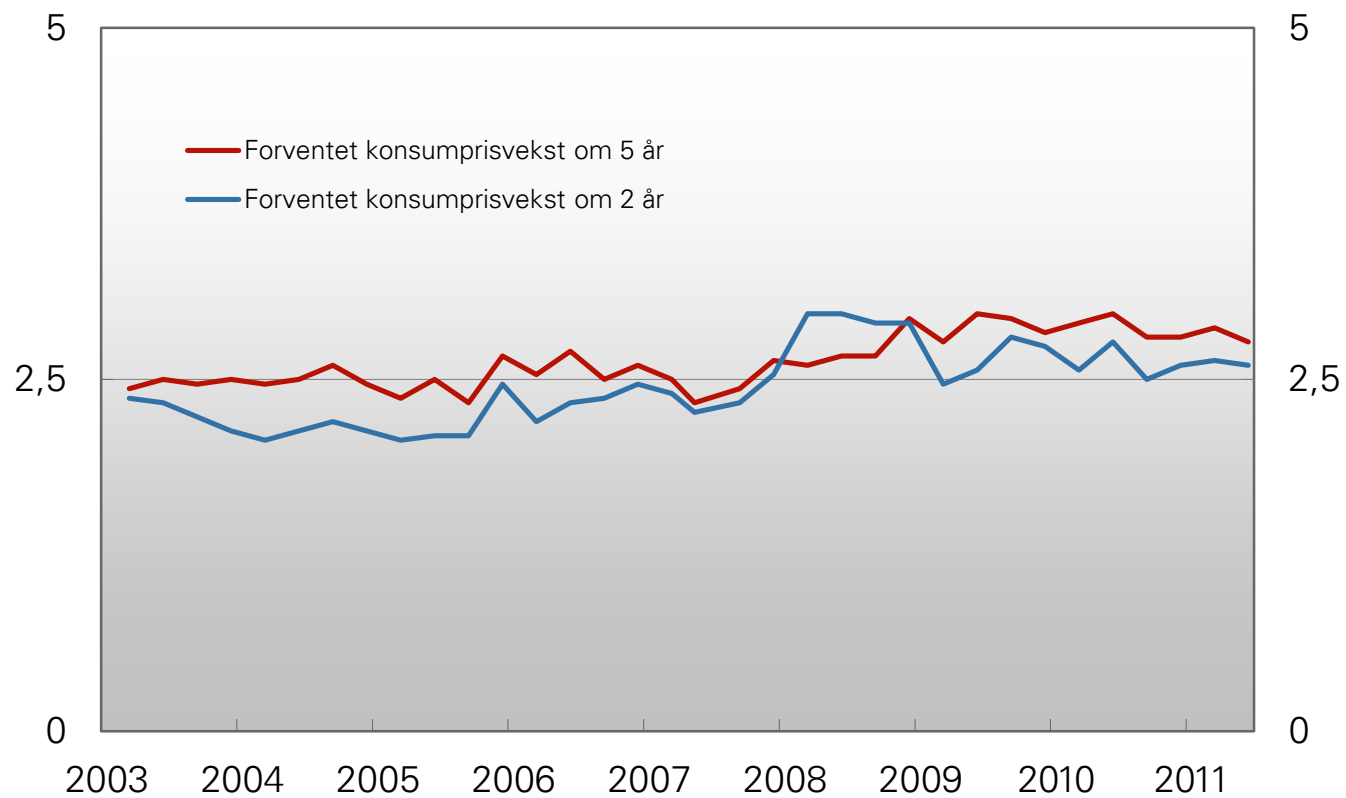
1) Det glidende gjennomsnittet er beregnet 10 år tilbake

2) Båndet rundt KPI er variasjonen i KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer i snittperioden, målt ved +/- ett standardavvik

3) I beregningen er anslag for KPI fra denne rapporten lagt til grunn

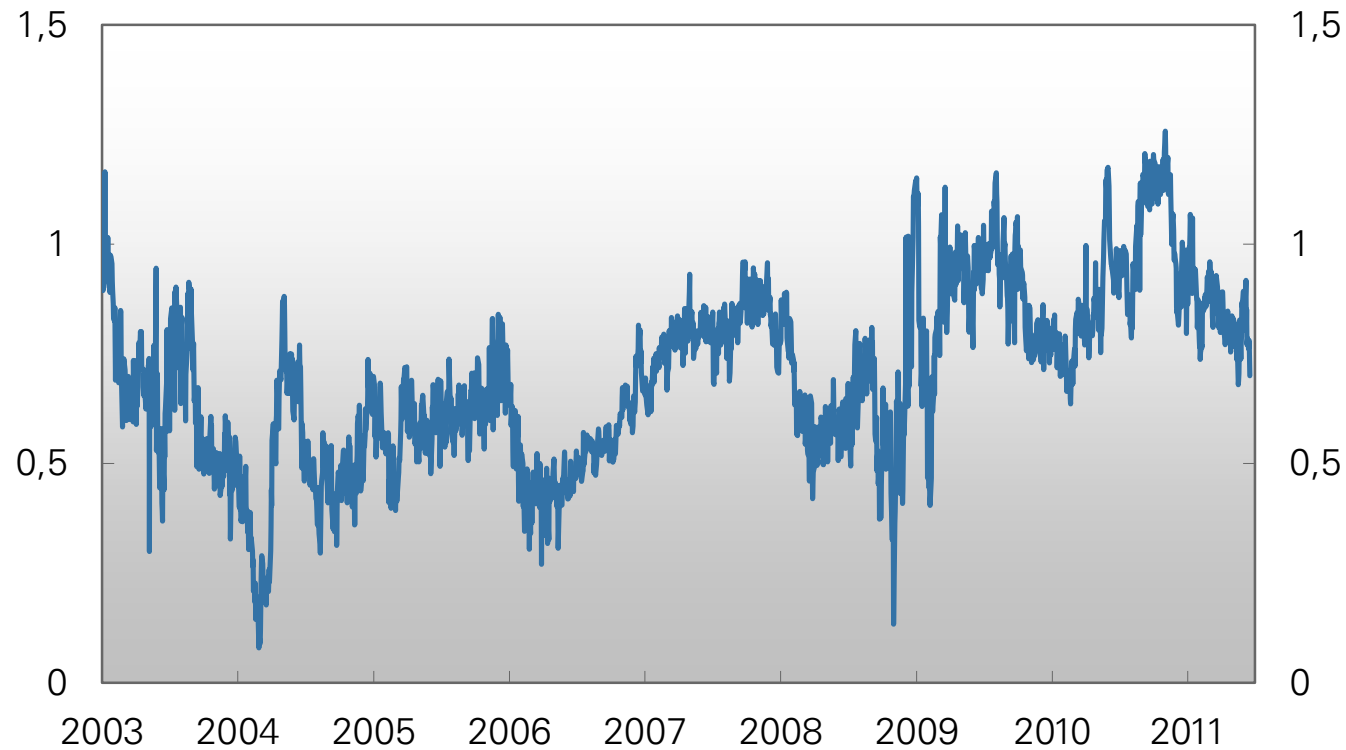
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1.8 Forventet konsumprisvekst om to og fem år.¹⁾
Prosent. 1. kv. 2003 – 2. kv. 2011

1) Gjennomsnitt av forventningene til arbeidslivsorganisasjoner og økonomer i finansnæringen og akademia
Kilder: TNS Gallup og Perduco

Figur 1.9 Differansen mellom femårs terminrenter¹⁾ om fem år i Norge og euroområdet.²⁾ Prosentenheter. 1. januar 2003 – 16. juni 2011

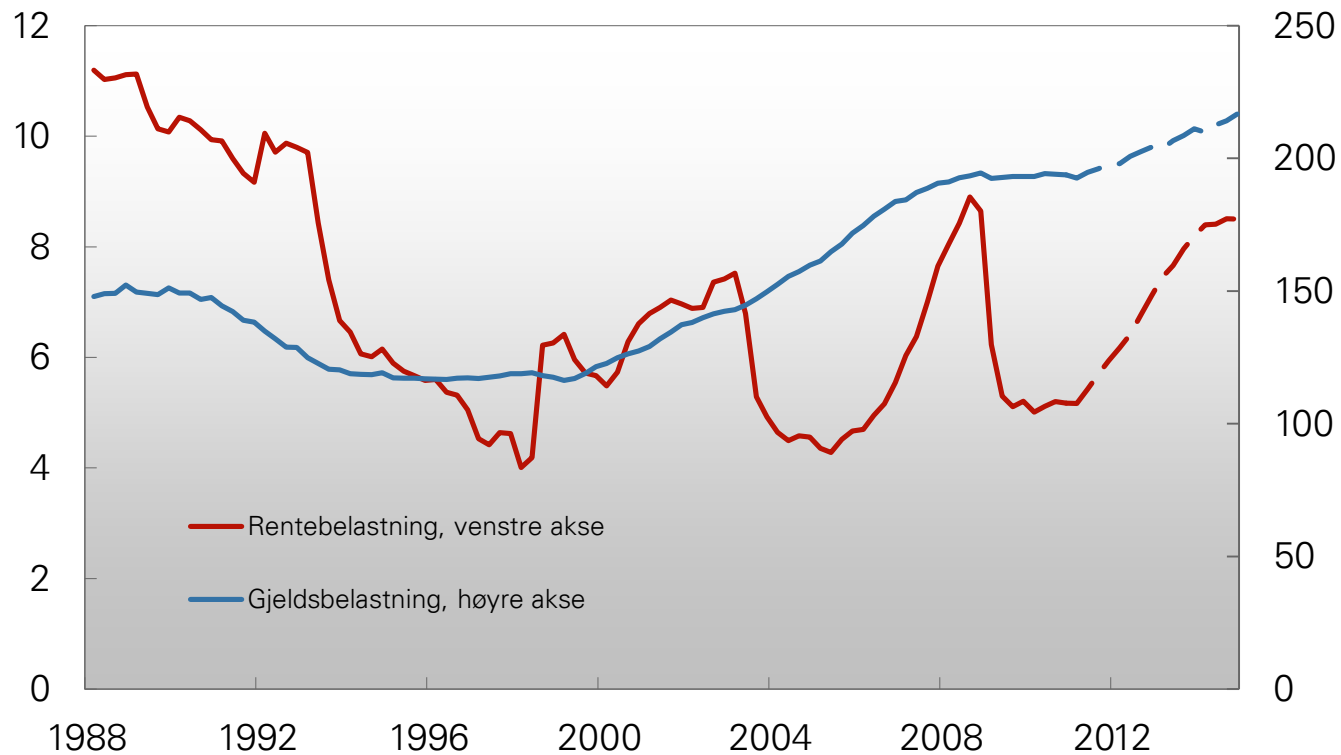

1) Basert på swaprenter

2) Inflasjonsforventningene kan avledes ut i fra den langsiktige rentedifferansen. Høyere inflasjonsmål i Norge gjør at den langsiktige rentedifferansen normalt vil ligge i området 0,5 – 1 prosentenheter, avhengig av risikopremie

Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 1.10 Husholdningenes gjeldsbelastning¹⁾ og rentebelastning²⁾.
 Prosent. Kvartalstall. 1. kv. 1988 – 4. kv. 2014

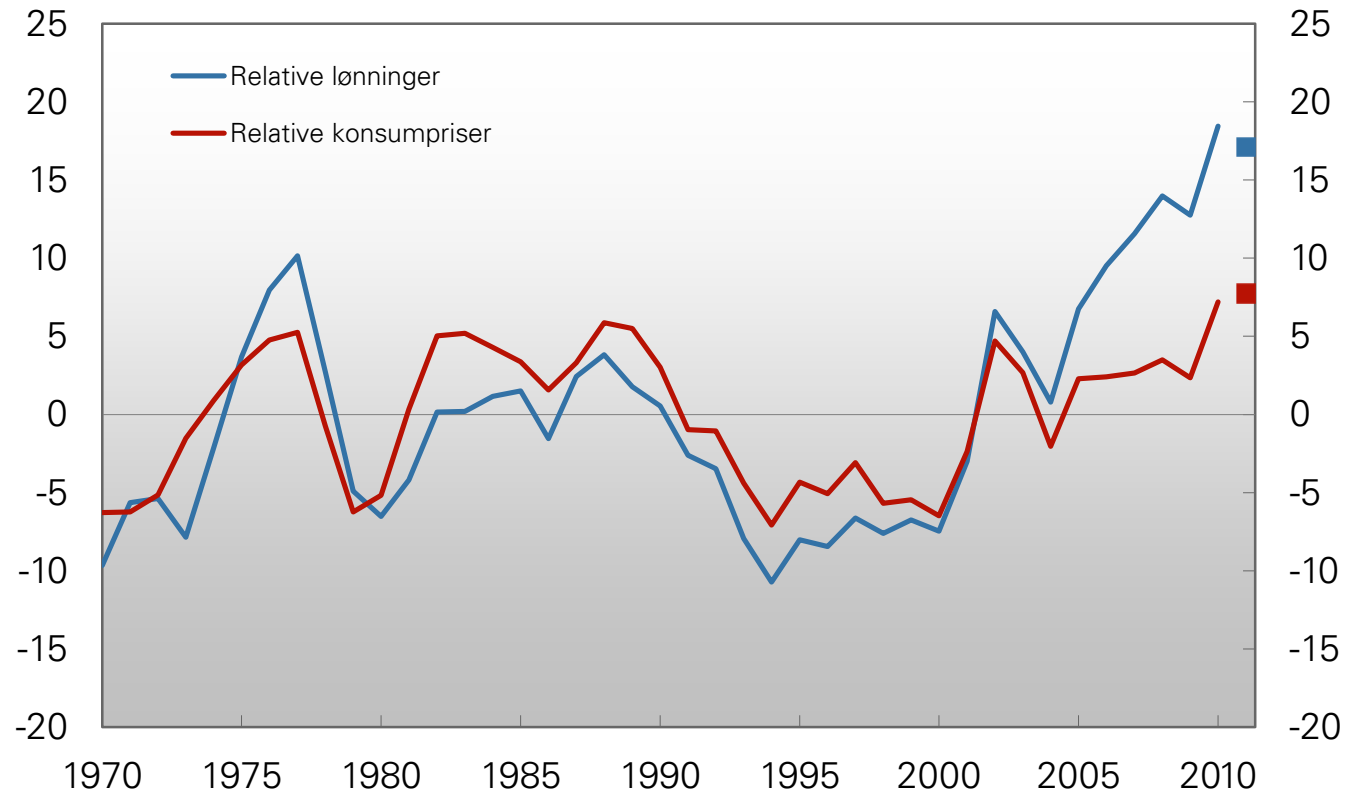

1) Lånegjeld i prosent av disponibel inntekt korrigert for anslått reinvestert aksjeutbytte 2000 - 2005 og innløsning/nedsettelse av egenkapital 2006 - 2014.

2) Renteutgifter etter skatt i prosent av disponibel inntekt korrigert for anslått reinvestert aksjeutbytte 2000 - 2005 og innløsning/nedsettelse av egenkapital 2006 - 2014 pluss renteutgifter.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

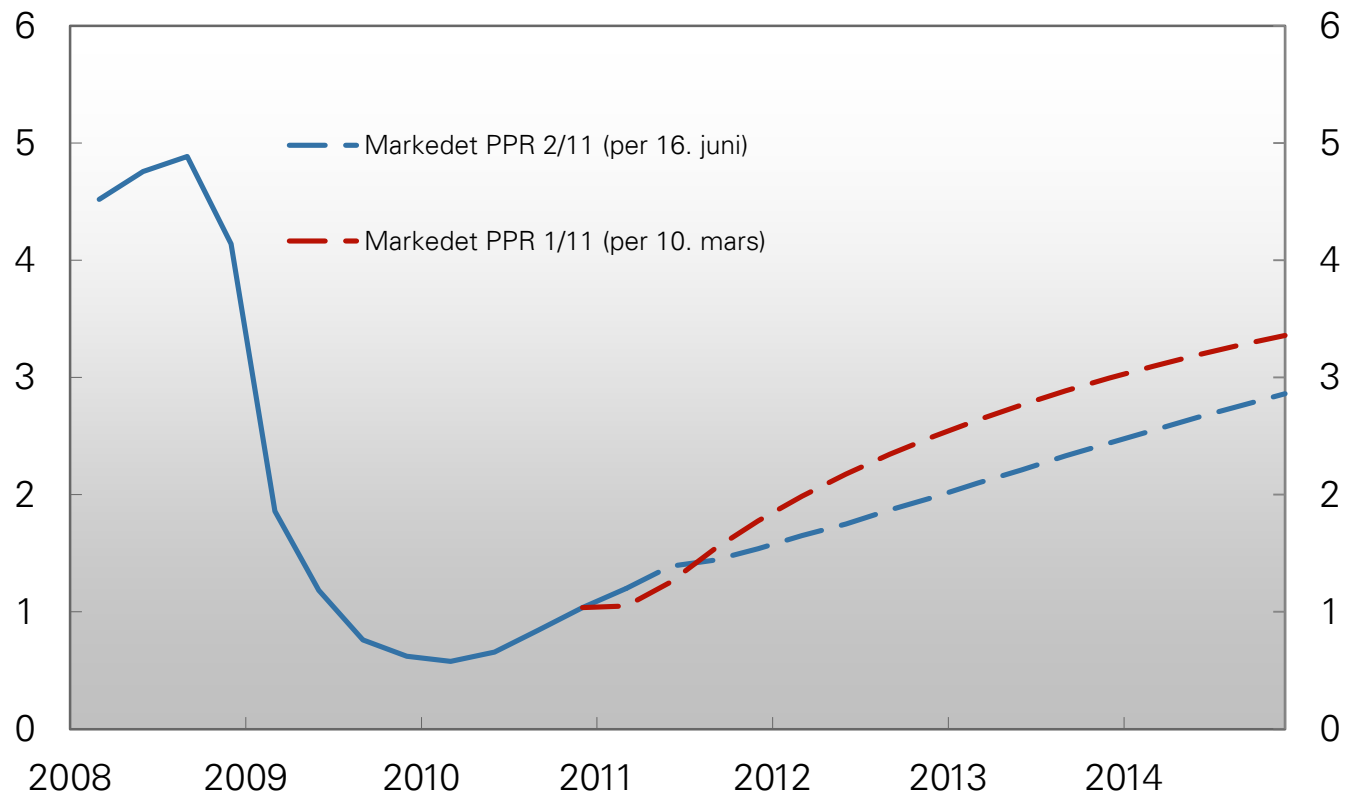
Figur 1.11 Realvalutakurser. Avvik fra gjennomsnittet i perioden 1970 – 2010.
Årstall. Prosent. 1970 – 2011¹⁾

1) Punktene viser gjennomsnitt for utviklingen hittil i 2011. Stigende kurve indikerer svakere konkurranseevne

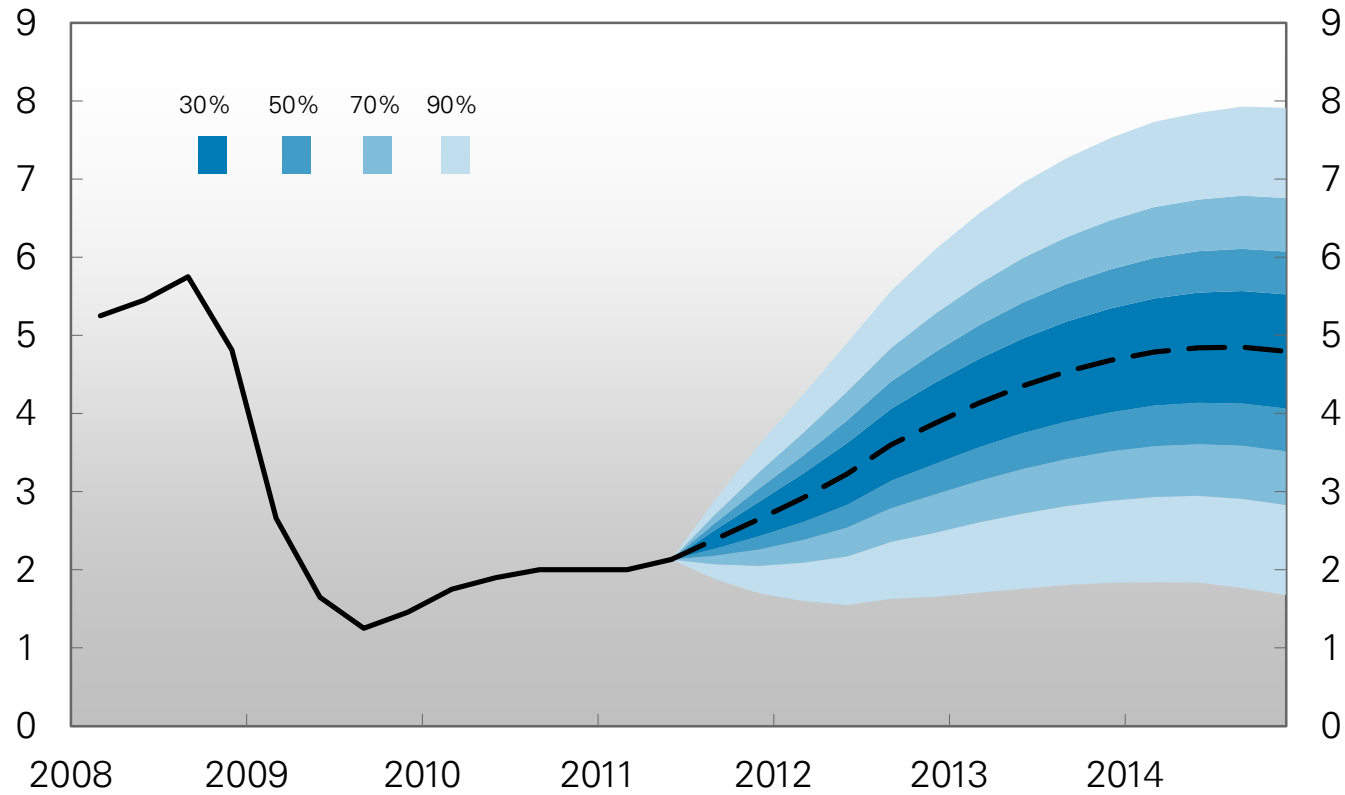
Kilder: Statistisk sentralbyrå, Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU), Finansdepartementet og Norges Bank

Figur 1.12 Tremåneders pengemarkedsrente hos handelspartnerne.¹⁾
Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2014

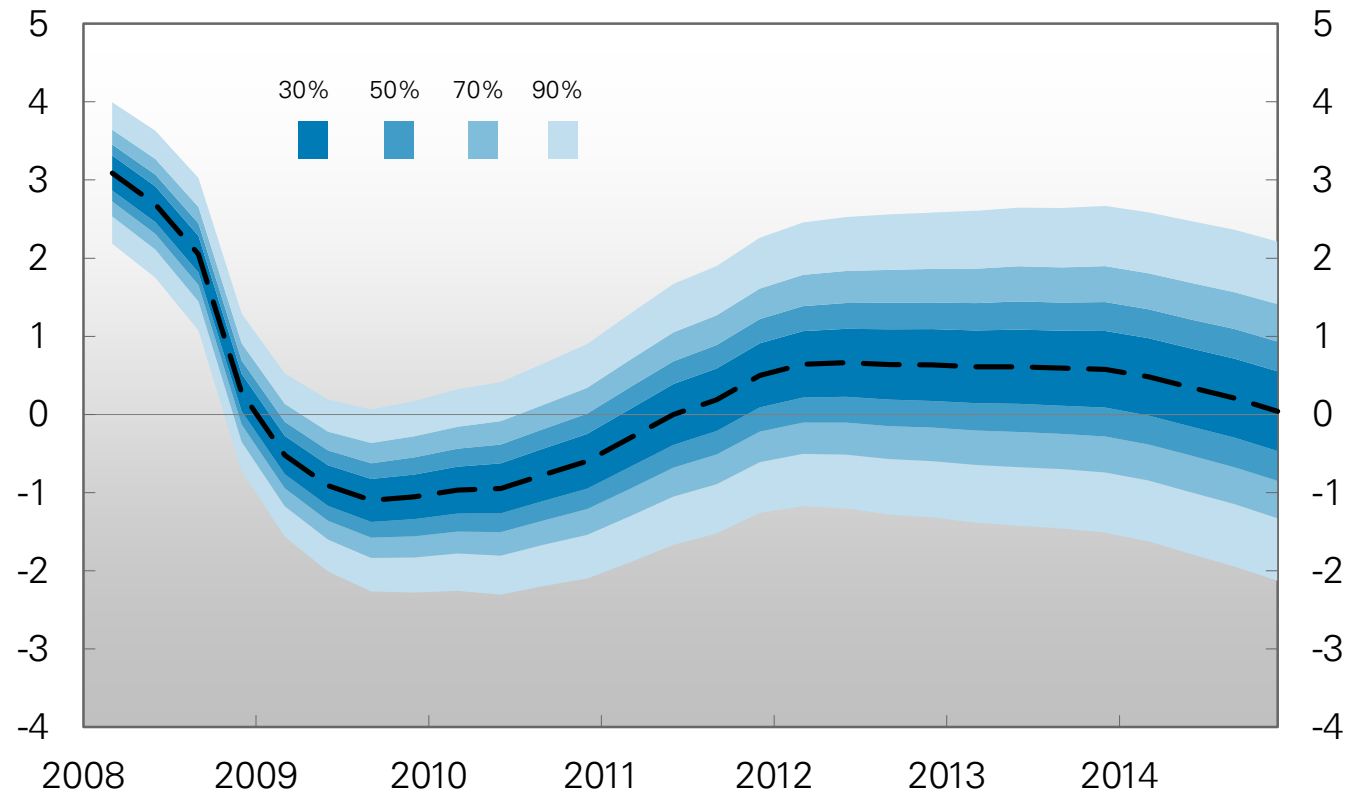
1) Markedsrentene er basert på rentene i pengemarkedet og renteswapper
Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 1.13a Anslag på styringsrenten i referansebanen med usikkerhetsvifte.
Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2014

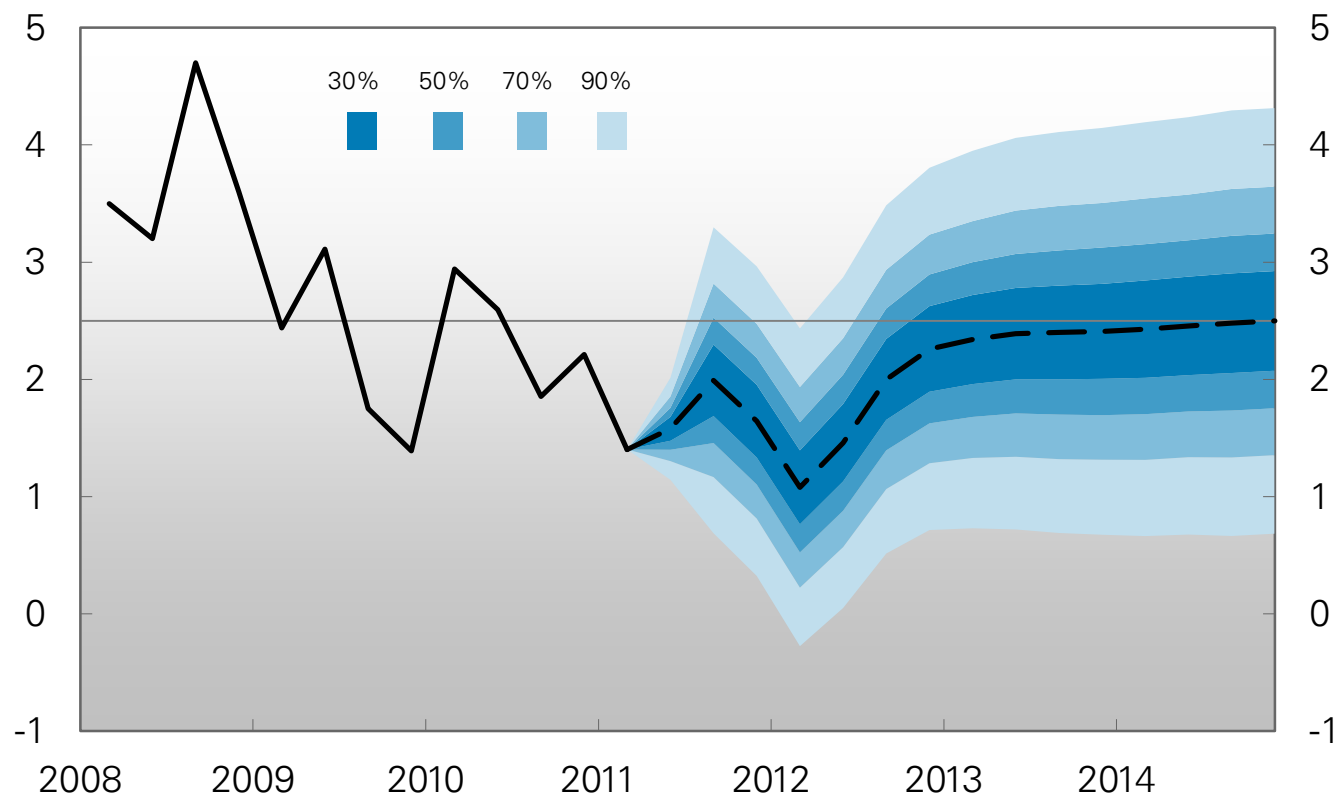
Kilde: Norges Bank

Figur 1.13b Anslag på produksjonsgapet¹⁾ i referansebanen med usikkerhetsvifte. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2014

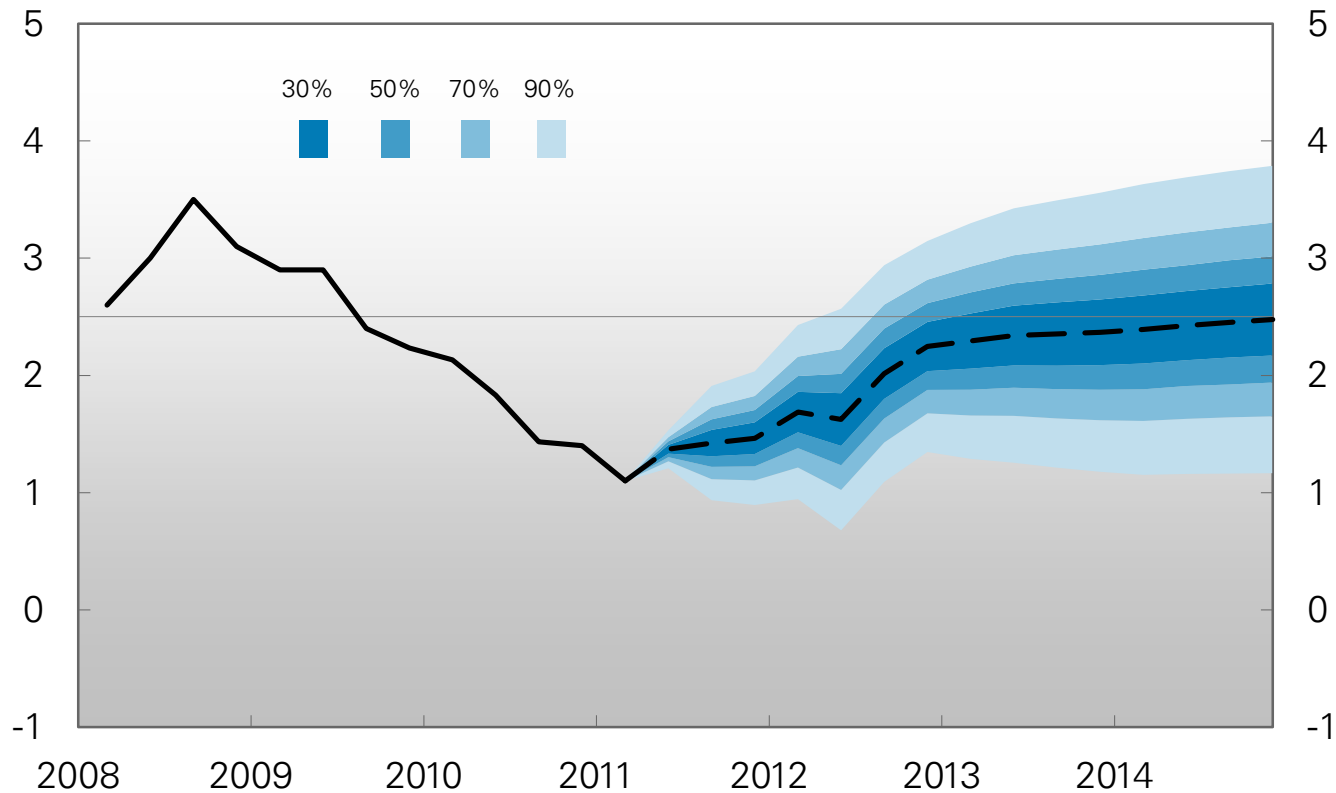
1) Produksjonsgapet måler den prosentvise forskjellen mellom BNP for Fastlands-Norge og anslått potensielt BNP for Fastlands-Norge
Kilde: Norges Bank

Figur 1.13c Anslag på KPI i referansebanen med usikkerhetsvifte.
Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2014

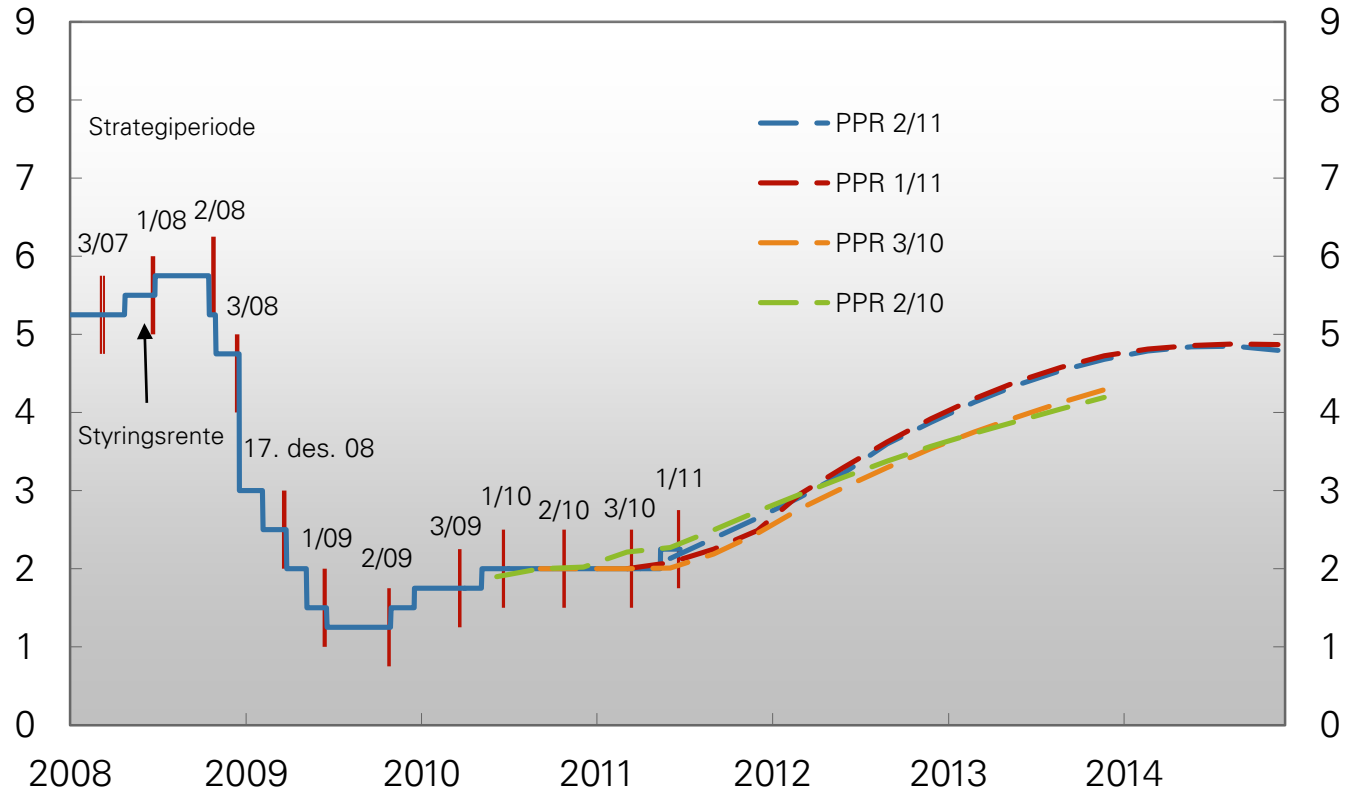
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1.13d Anslag på KPIXE¹⁾ i referansebanen med usikkerhetsvifte.
Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2014

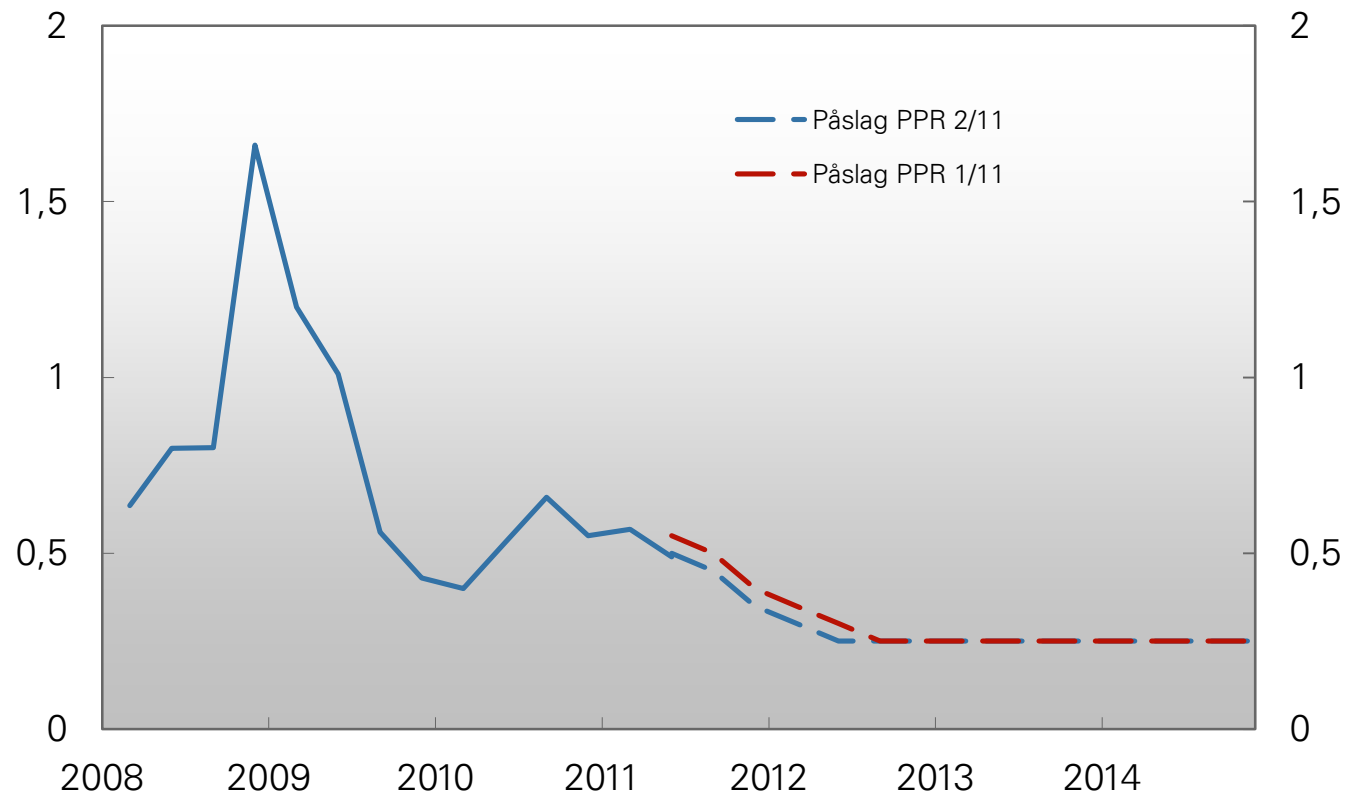
1) KPI justert for avgiftsendringer og uten midlertidige endringer i energipriser. Fra august 2008 er KPIXE en realtidsserie. Se *Staff Memo* 7/2008 og 3/2009 fra Norges Bank
Kilde: Norges Bank

Figur 1.14 Intervall for styringsrenten ved utgangen av hver strategiperiode, faktisk utvikling¹⁾ og anslag på styringsrenten i referansebanen.
 Prosent. Januar 2008 – desember 2014

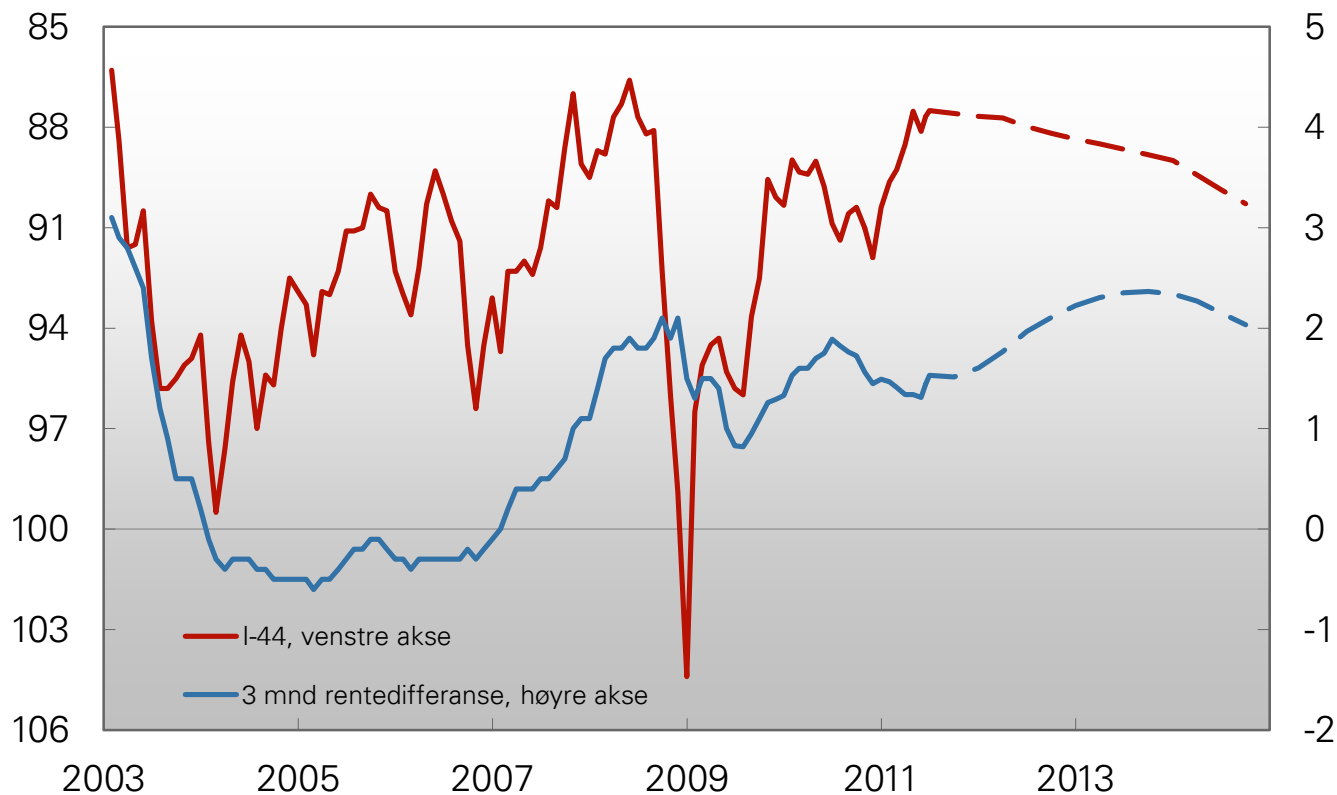
1) Hovedstyrets rentebeslutning 22. juni 2011 er ikke innarbeidet
 Kilde: Norges Bank

Figur 1.15 Påslag i det norske pengemarkedet.¹⁾
Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2014

1) Norges Banks anslag fra 2. kvartal 2011
Kilde: Norges Bank

Figur 1.16 Differansen mellom tremåneders pengemarkedsrenter i Norge¹⁾ og hos handelspartnerne og importveid valutakurs (I-44)²⁾. Månedstall (historisk) og kvartalstall (fremover). Januar 2003 – desember 2014

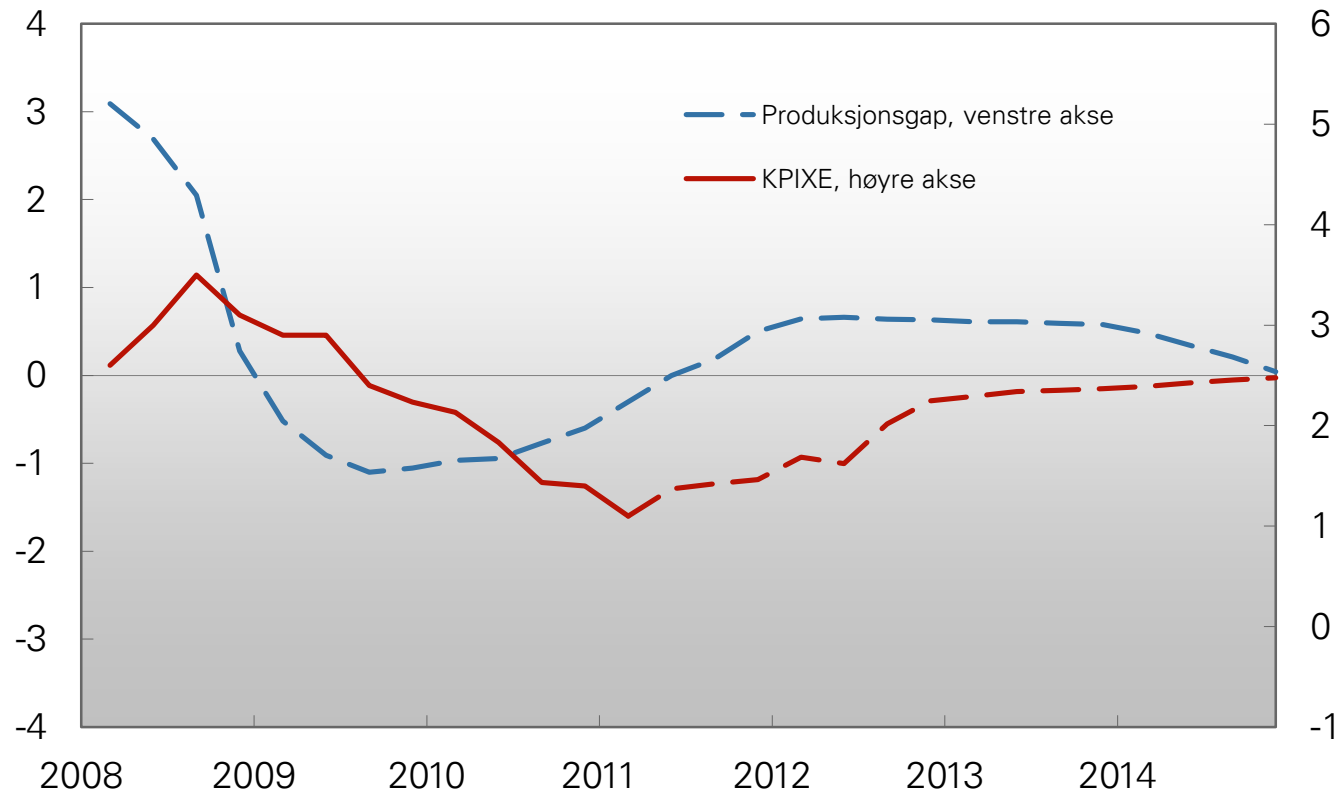

1) For Norge er det styringsrente i referansebanen med påslag i det norske pengemarkedet, omgjort til tremånedersrenter

2) Stigende kurve betyr sterkere kronkurs

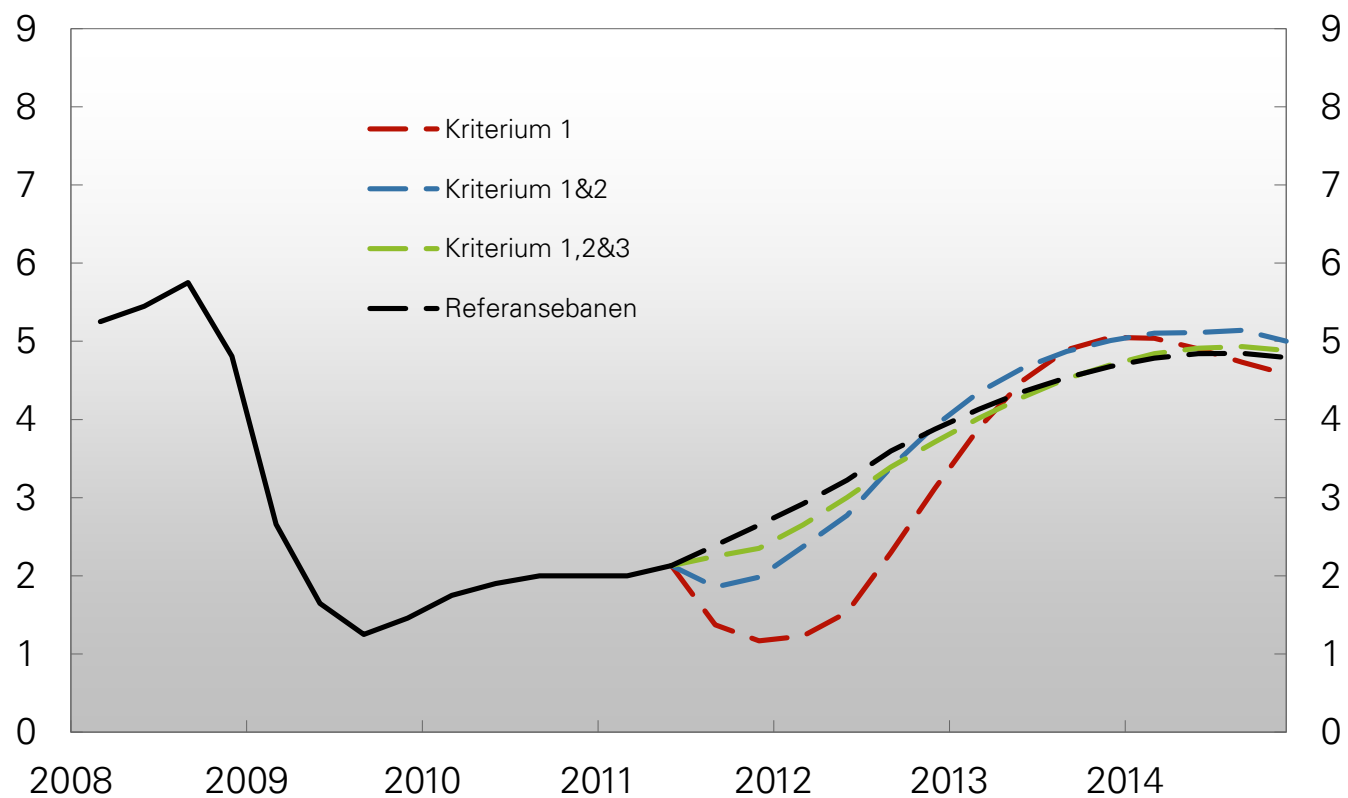
Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 1.17 Anslag på inflasjonen¹⁾ og produksjonsgapet i referansebanen.
Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2014

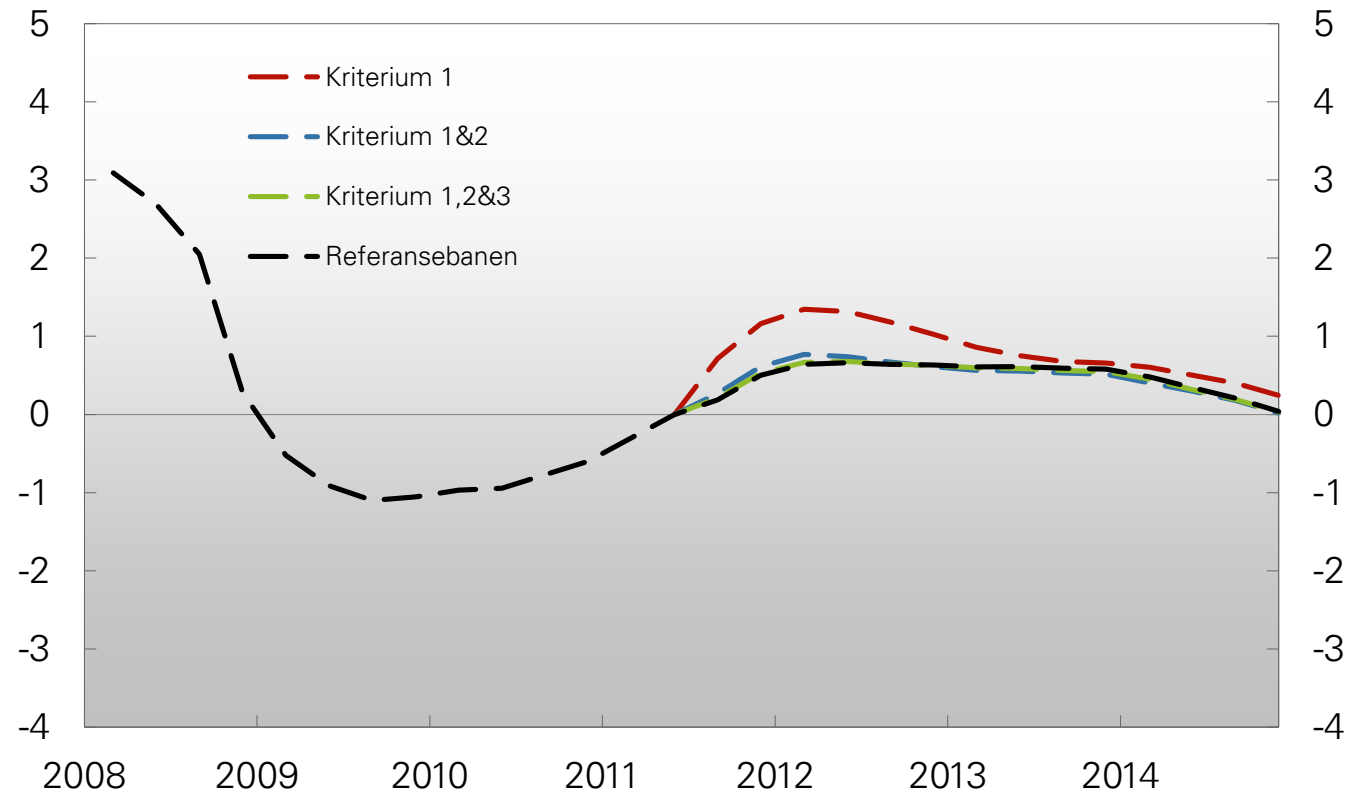
1) KPIXE: KPI justert for avgiftsendringer og uten midlertidige endringer i energipriser. Fra august 2008 er KPIXE en realtidsserie. Se *Staff Memo* 7/2008 og 3/2009 fra Norges Bank
Kilde: Norges Bank

Figur 1.18a Styringsrenten. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2014

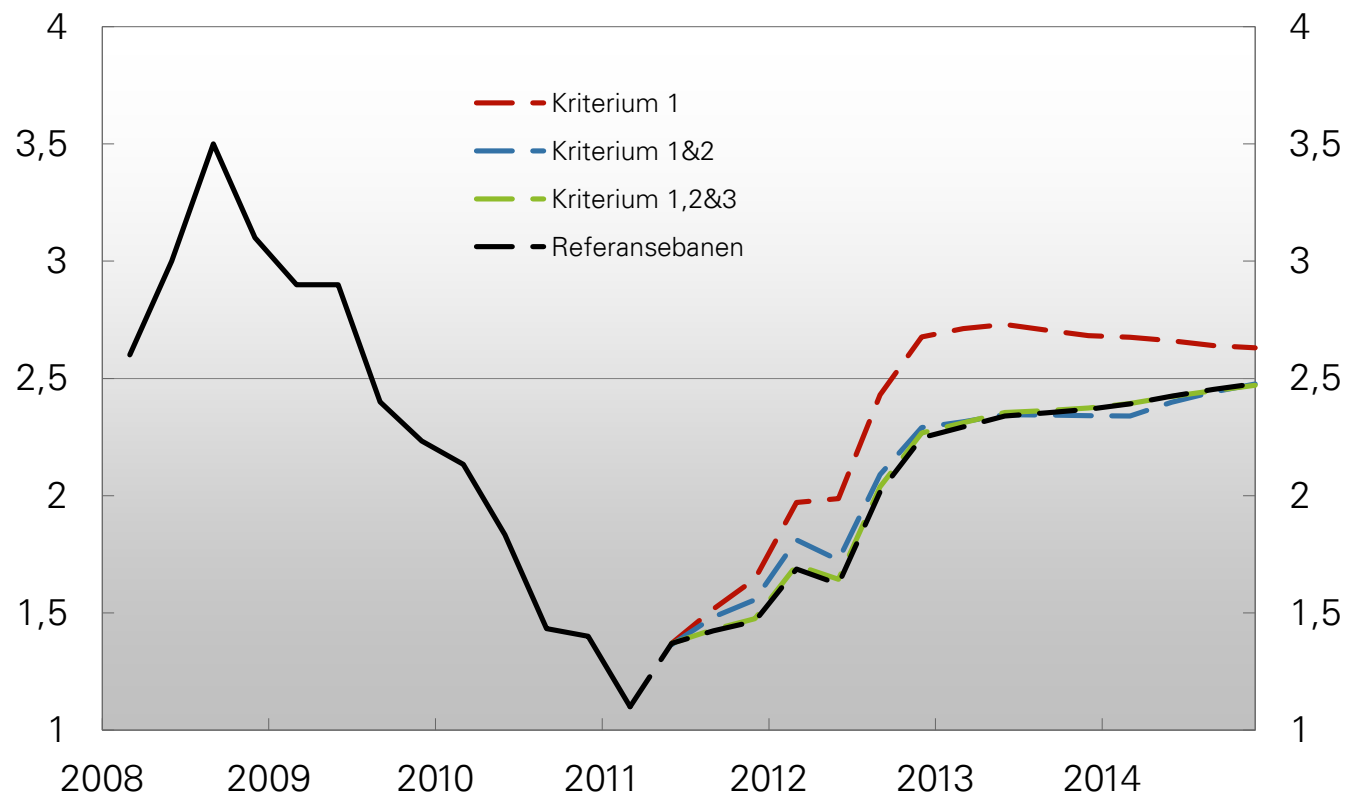
Kilde: Norges Bank

Figur 1.18b Produksjonsgapet. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2014

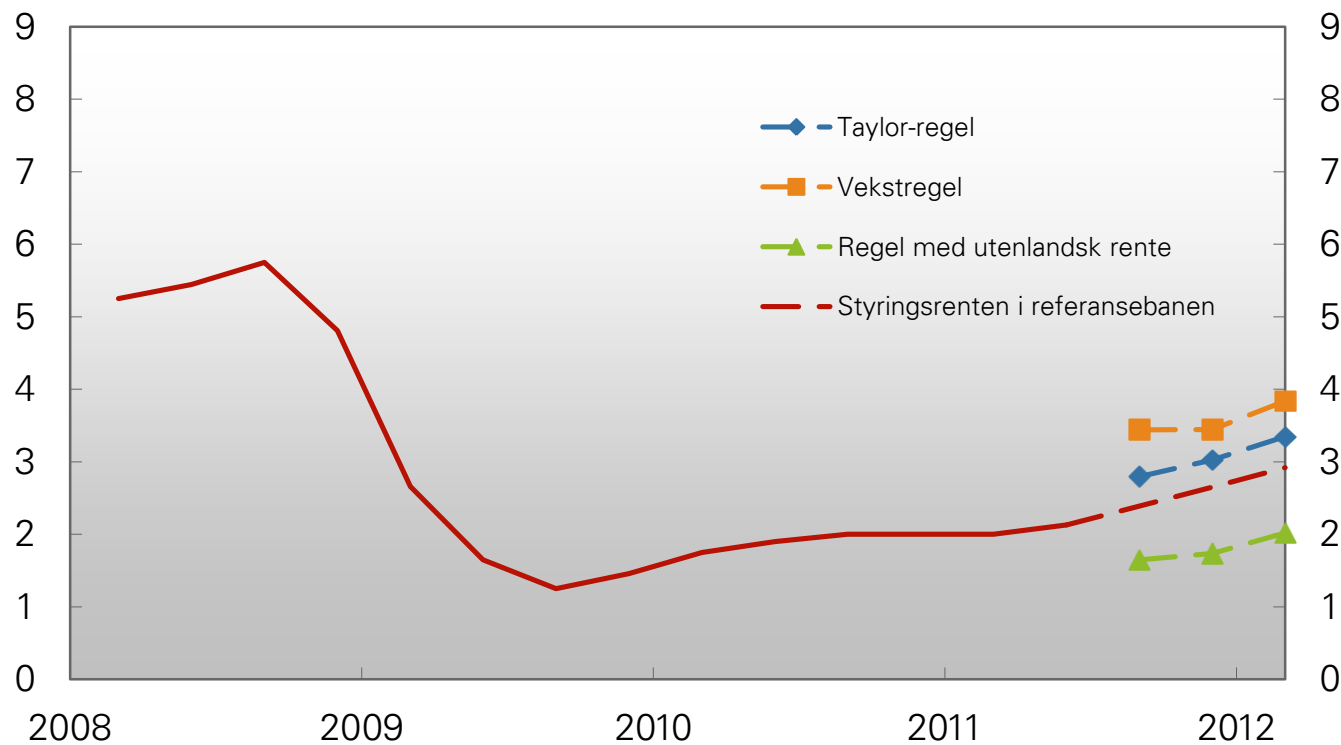
Kilde: Norges Bank

Figur 1.18c KPIXE¹⁾. Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2014

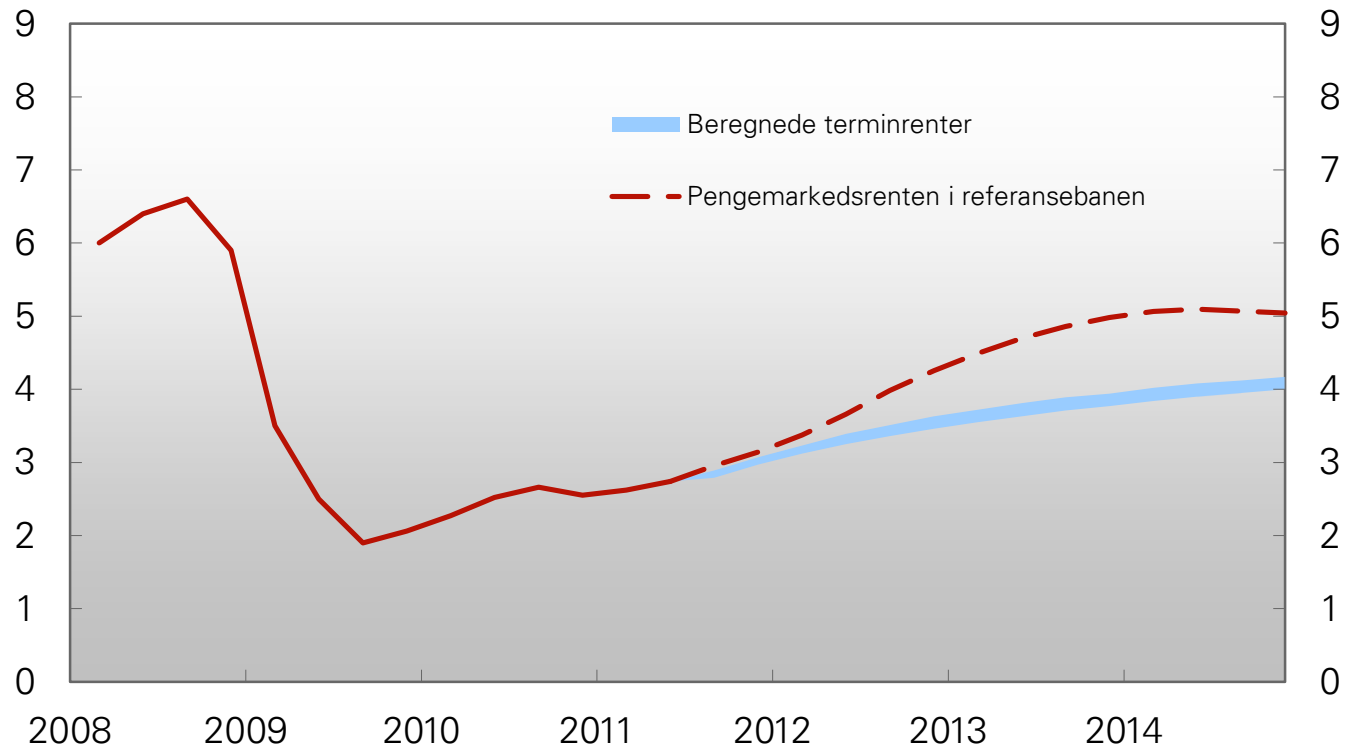
1) KPI justert for avgiftsendring og uten midlertidige endringer i energipriser. Fra august 2008 er KPIXE en realtidsserie. Se Staff Memo 7/2008 og 3/2009 fra Norges Bank.
Kilde: Norges Bank

Figur 1.19 Styringsrente og beregnede enkle renteregler.¹⁾
 Prosent. 1. kv. 2008 – 1. kv. 2012

1) Beregningene er basert på Norges Banks anslag på produksjonsgapet, konsumprisene justert for avgiftsendringer og uten midlertidige endringer i energipriser (KPIXE) og tremåneders pengemarkedsrente. For å sammenlikne med styringsrenten er de enkle reglene justert for risikopremien i tremåneders pengemarkedsrente
 Kilde: Norges Bank

Figur 1.20 Tremåneders pengemarkedsrente i referansebanen¹⁾ og beregnede terminrenter²⁾. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2014

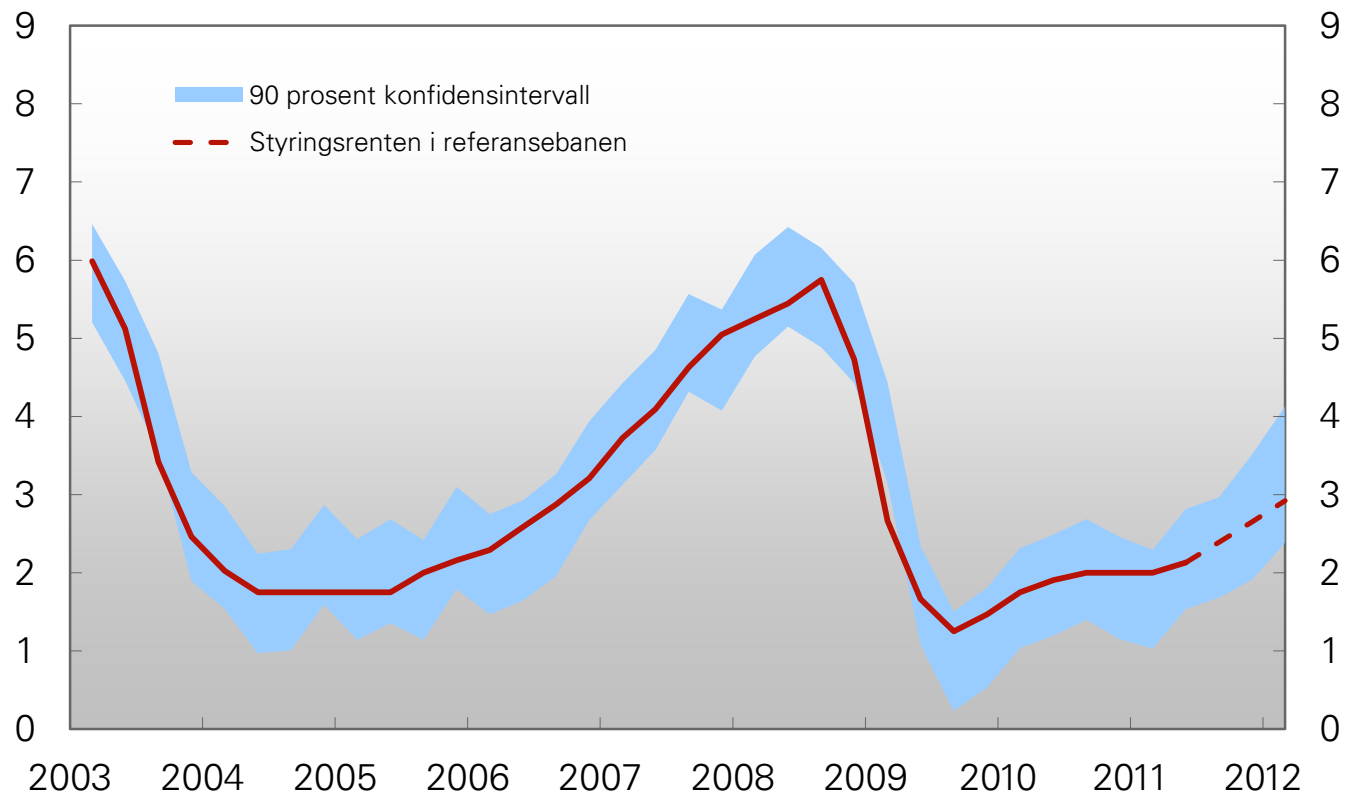

1) Styringsrente med påslag i det norske pengemarkedet, omgjort til tremåneders pengemarkedsrente

2) Terminrentene er basert på rentene i pengemarkedet og renteswapper. Det blå intervallet viser høyeste og laveste rente i tidsrommet 3. juni – 16. juni 2011

Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

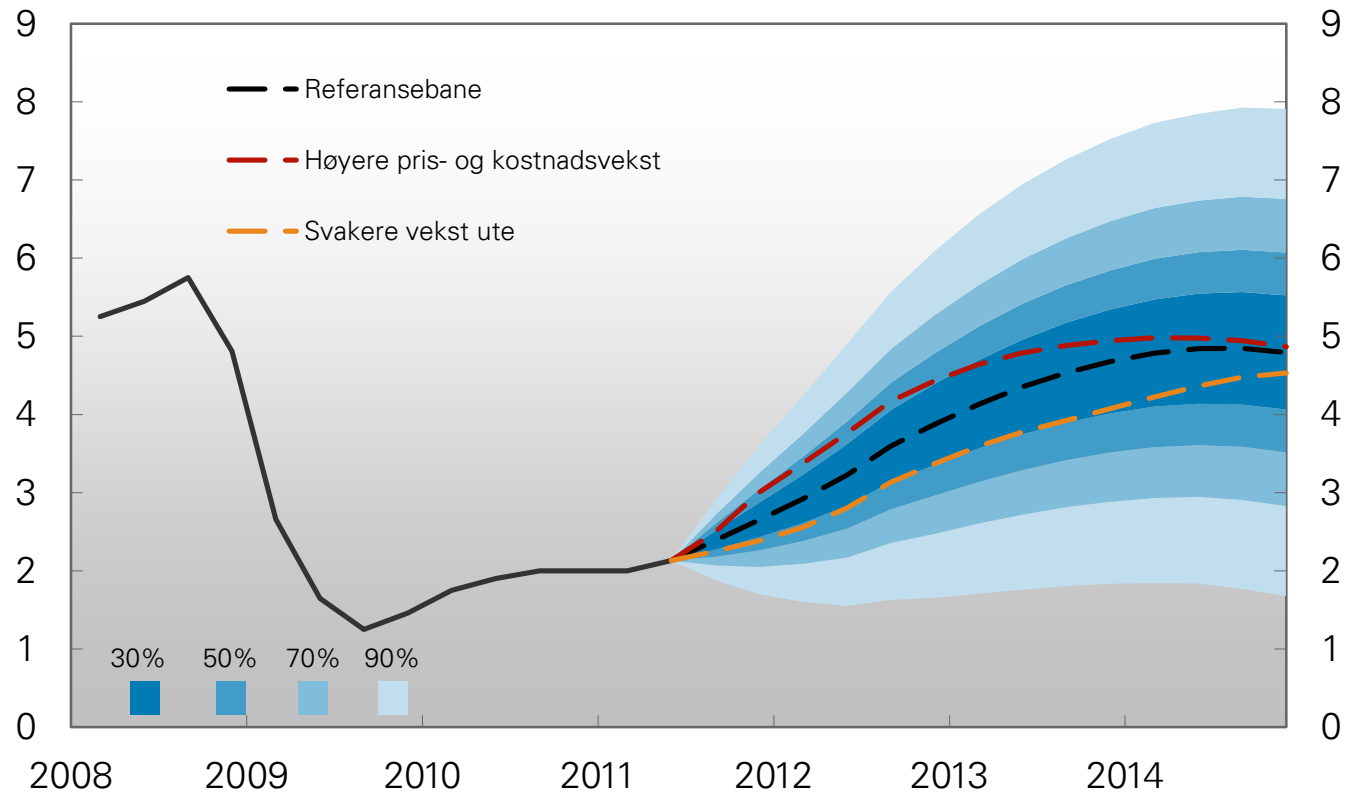
Figur 1.21 Styringsrente og renteutvikling som følger av Norges Banks gjennomsnittlige mønster i rentesettingen.¹⁾ Prosent. 1. kv. 2003 – 1. kv. 2012

1) Renteutviklingen forklares av utviklingen i inflasjon, BNP-vekst i Fastlands-Norge, lønnsvekst og styringsrente hos handelspartnerne. Likningen er estimert over perioden 1. kv. 1999 - 1. kv. 2011. Nærmere utdyping er gitt i *Staff Memo 3/2008*

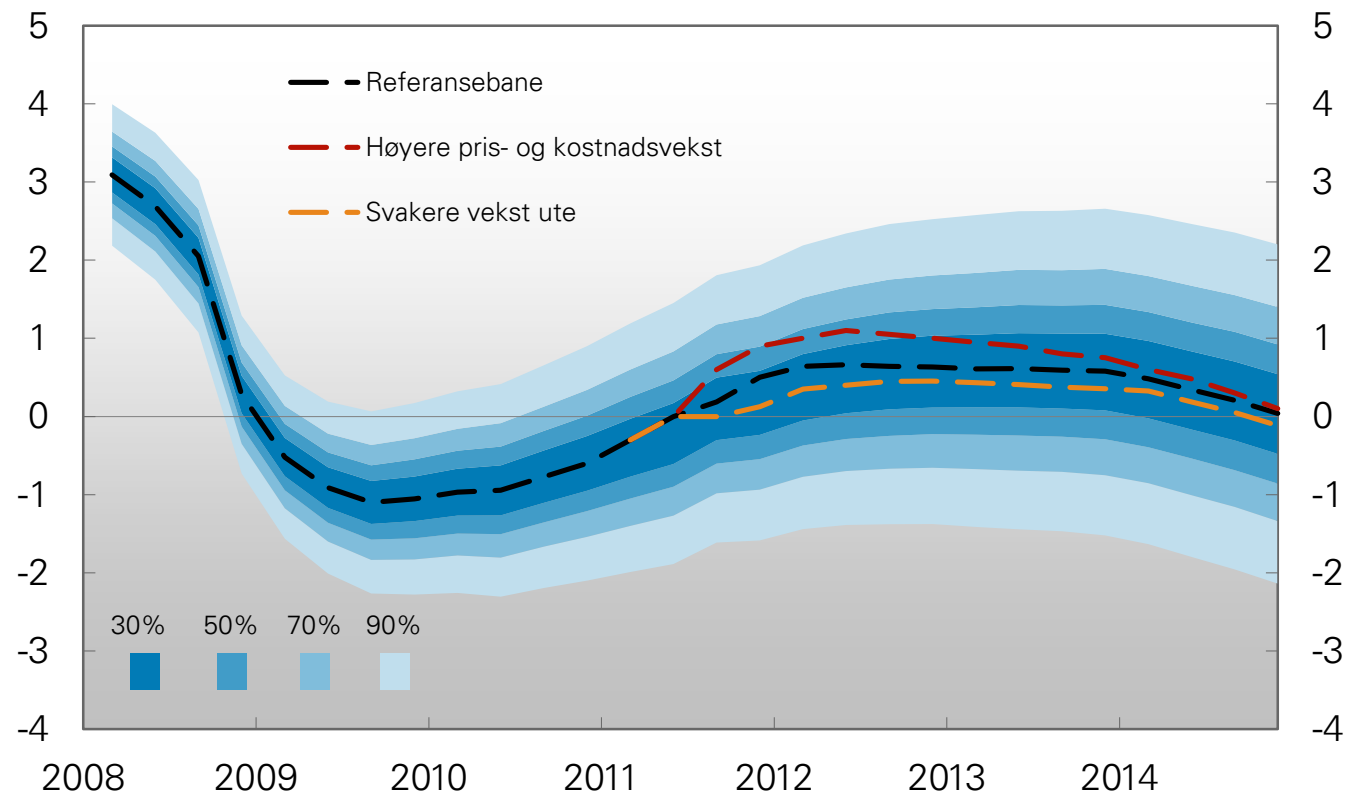
Kilde: Norges Bank

Figur 1.22a Styringsrenten i referansebanen og i de alternative utviklingsbanene.
Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2014

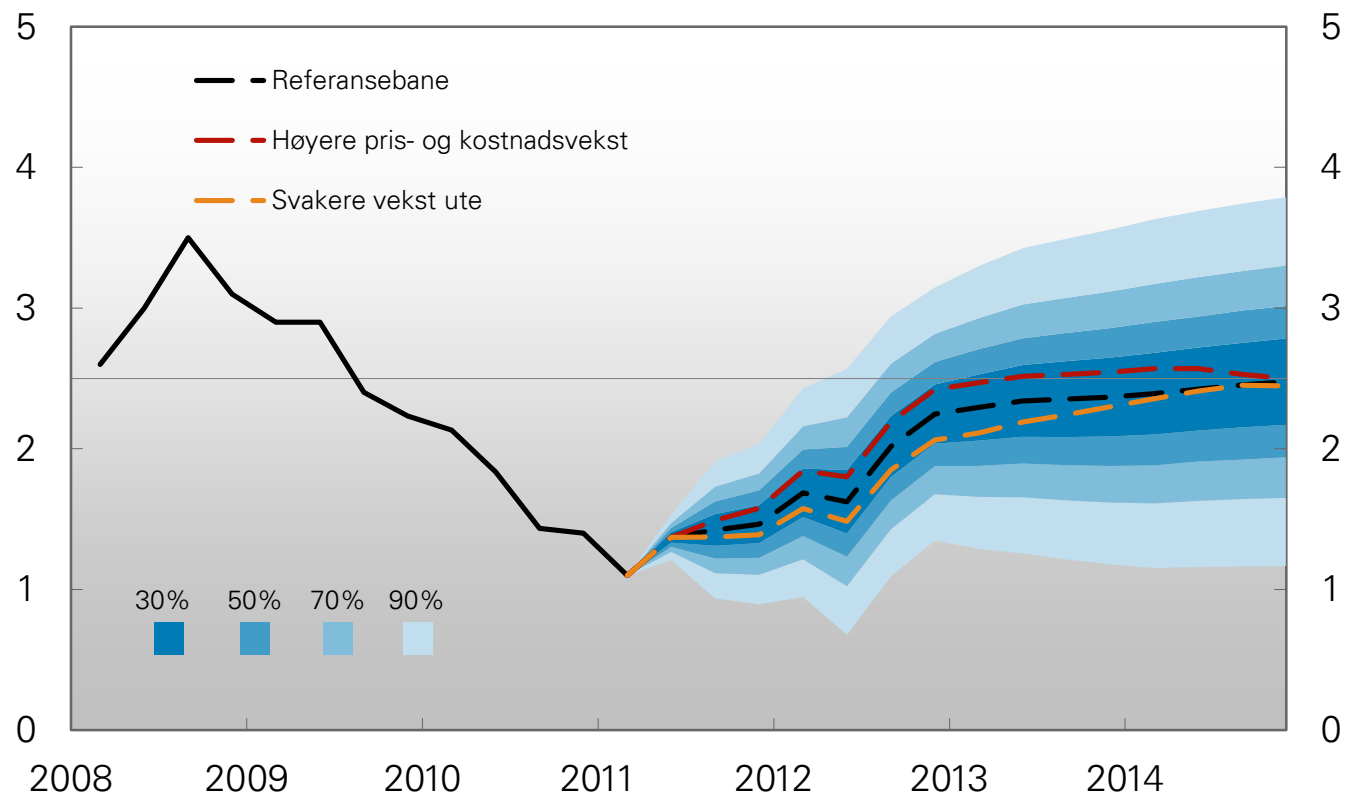
Kilde: Norges Bank

Figur 1.22b Produksjonsgapet i referansebanen og i de alternative utviklingsbanene. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2014

Kilde: Norges Bank

Figur 1.22c KPIXE¹⁾ i referansebanen og i de alternative utviklingsbanene. Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2014

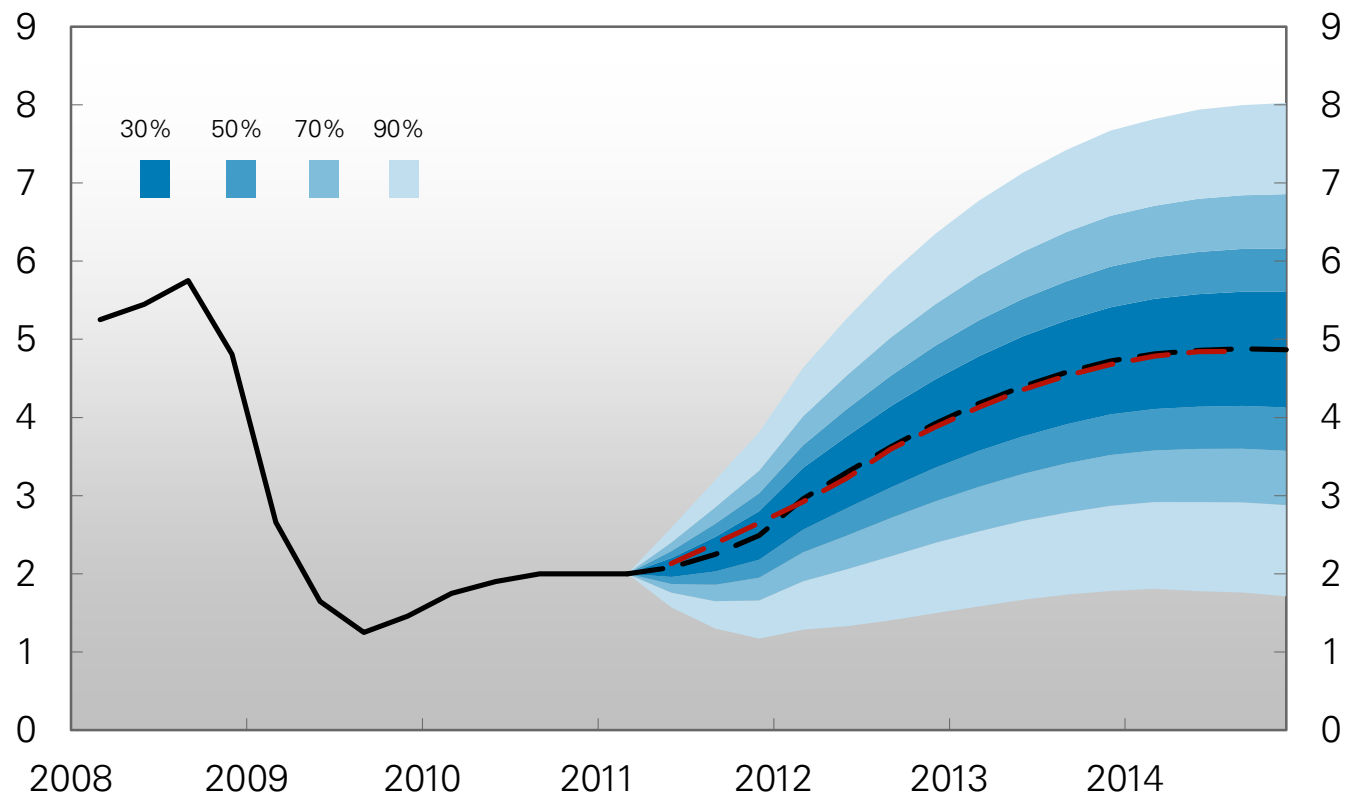

1) KPI justert for avgiftsendringer og uten midlertidige endringer i energipriser. Fra august 2008 er KPIXE en realtidsserie. Se *Staff Memo* 7/2008 og 3/2009 fra Norges Bank

Kilde: Norges Bank

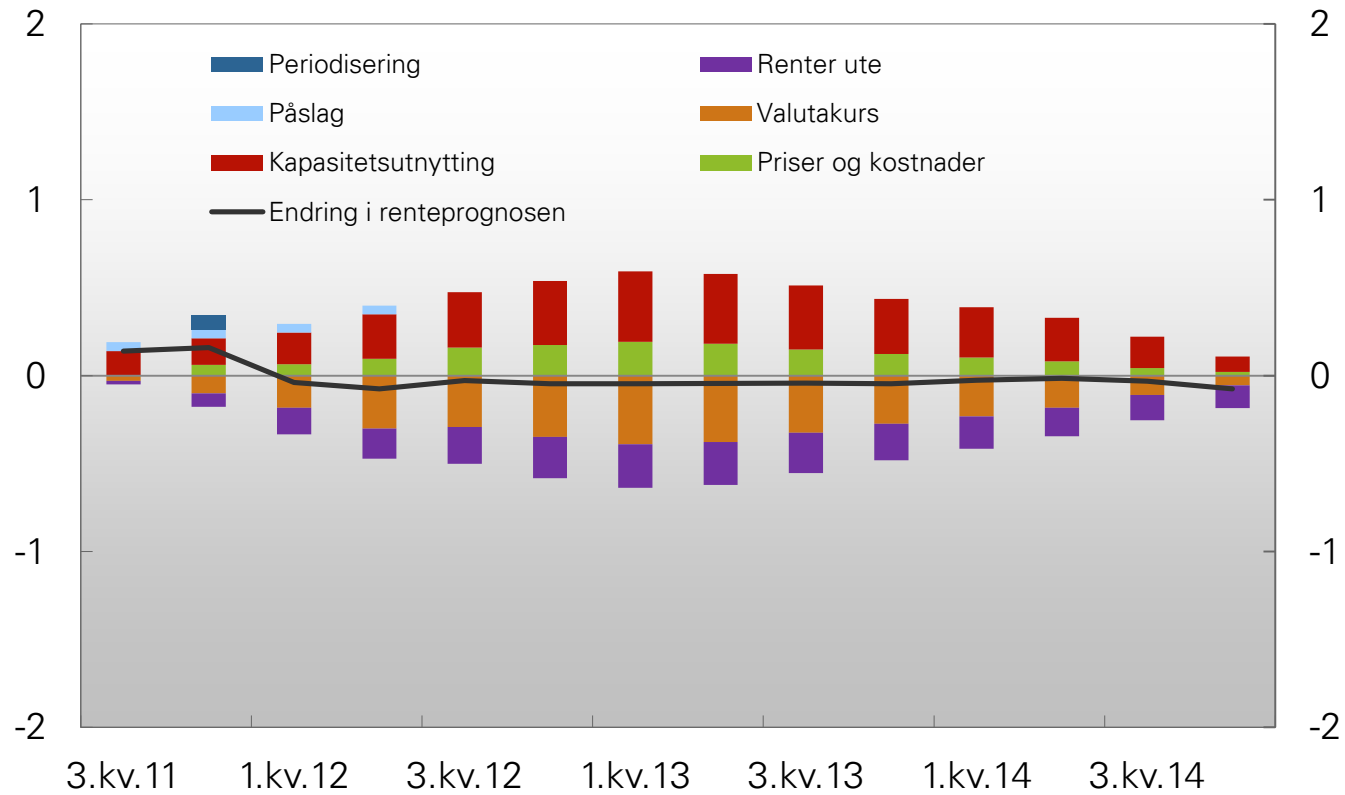
Figur 1 Styringsrenten i referansebanen fra PPR 1/11 med usikkerhetsvifte og styringsrenten i referansebanen fra PPR 2/11 (rød linje).

Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2014

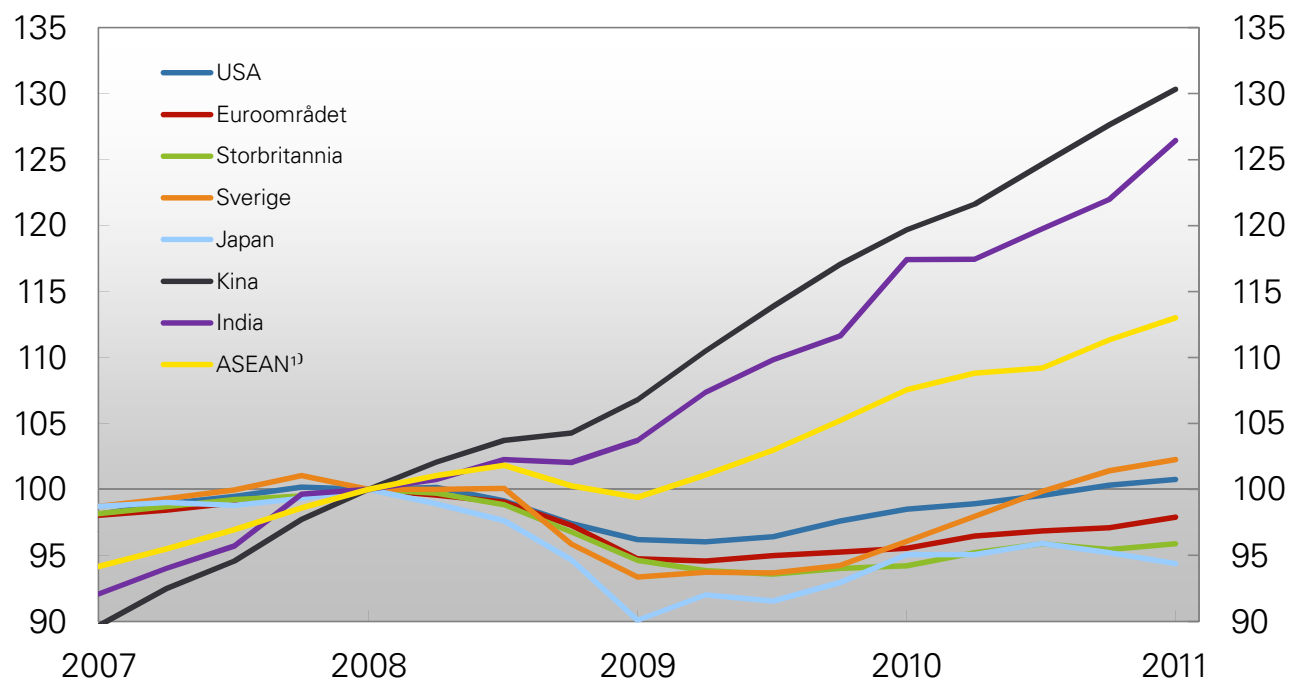
Kilde: Norges Bank

Figur 2 Faktorer bak endringer i renteprognosen fra PPR 1/11.
Akkumulerte bidrag. Prosentenheter. 3. kv. 2011 – 4. kv. 2014

Kilde: Norges Bank

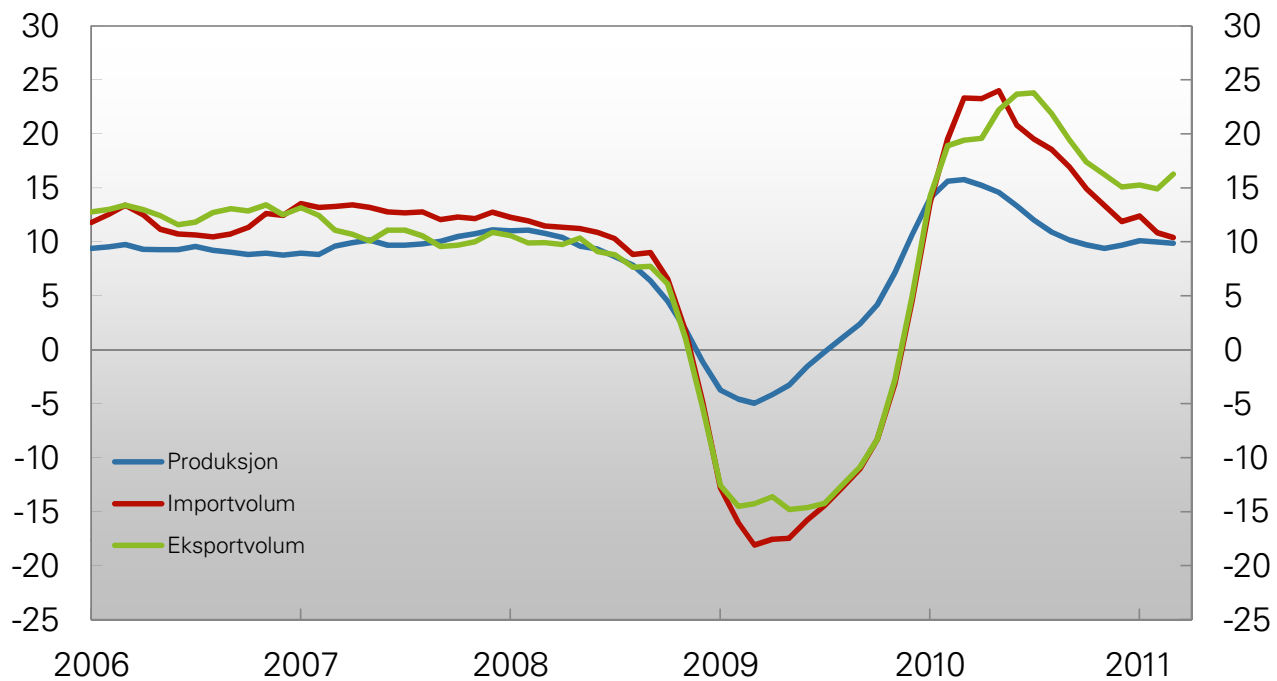
Figur 2.1 BNP i faste priser. Indeks, 1. kv. 2008 = 100.
1. kv. 2007 – 1. kv. 2011

1) Indonesia, Malaysia, Filippinene og Thailand. BNP-vektet (PPP)
Kilder: CEIC, IMF, Thomson Reuters og Norges Bank

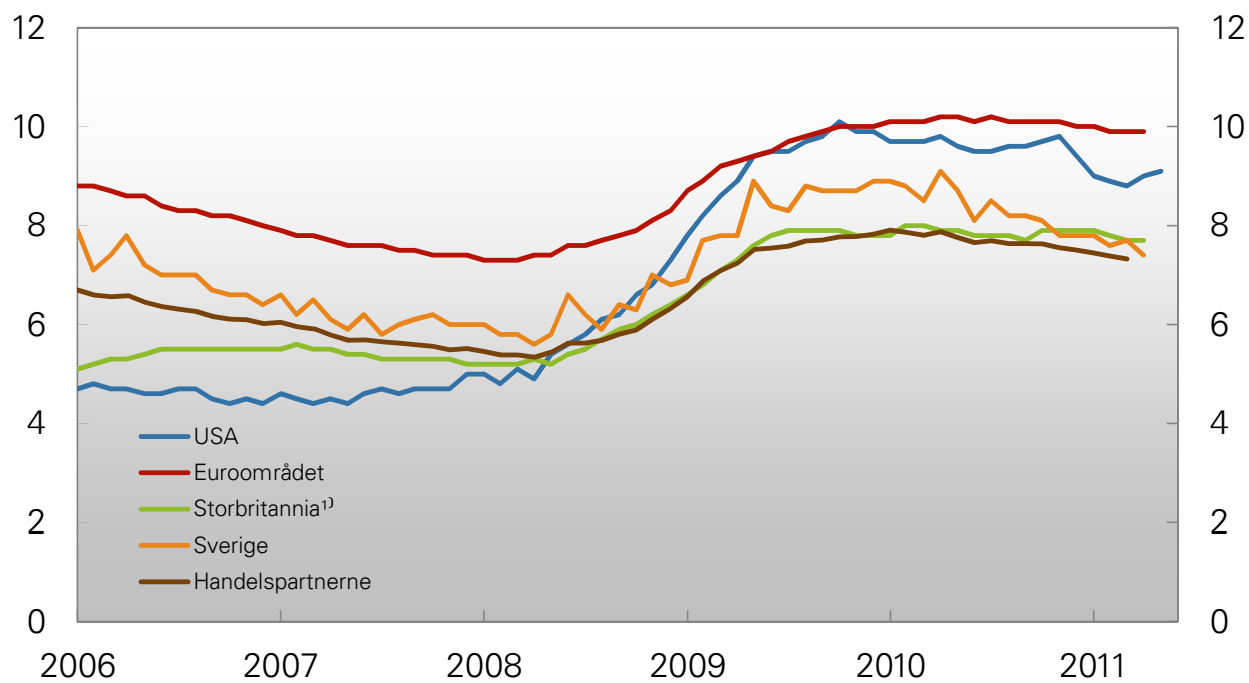
Figur 2.2 Industriproduksjon, eksport og import i fremvoksende økonomier. Tolvmånedersvekst. Prosent. Tre måneders glidende gjennomsnitt.

Januar 2006 - mars 2011

Kilde: Thomson Reuters

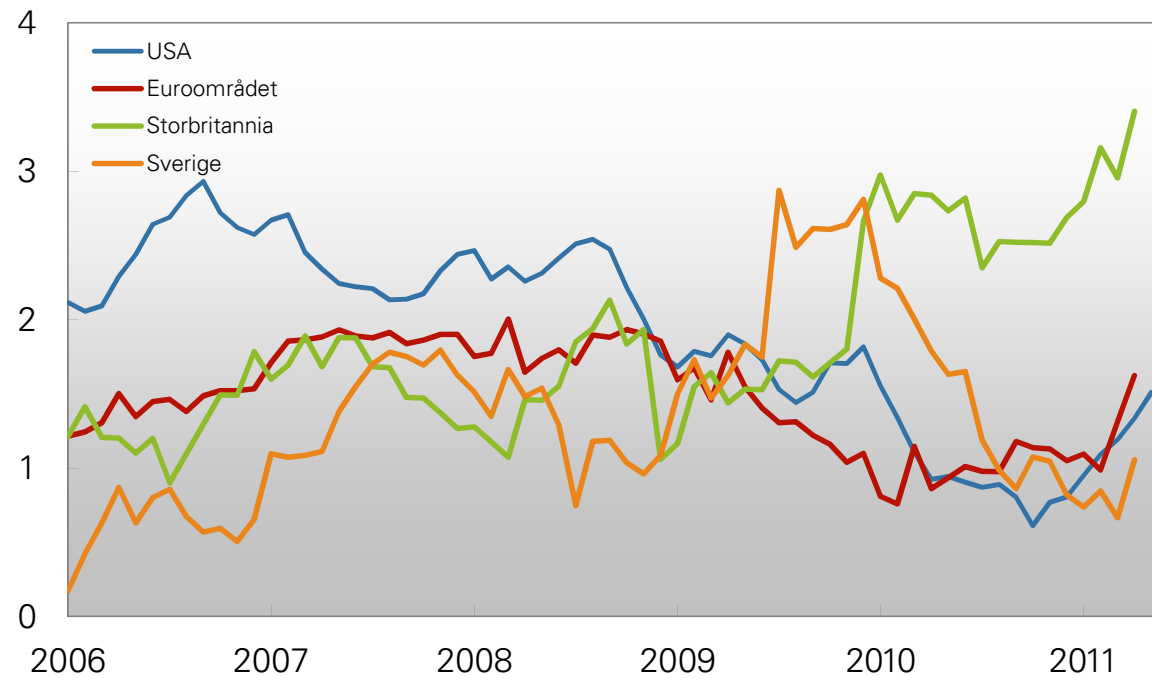
Figur 2.3 Arbeidsledighet. Prosent av arbeidsstyrken. Sesongjustert.
Januar 2006 – mai 2011

1) Storbritannia; gjennomsnittlig arbeidsledighet siste tre måneder

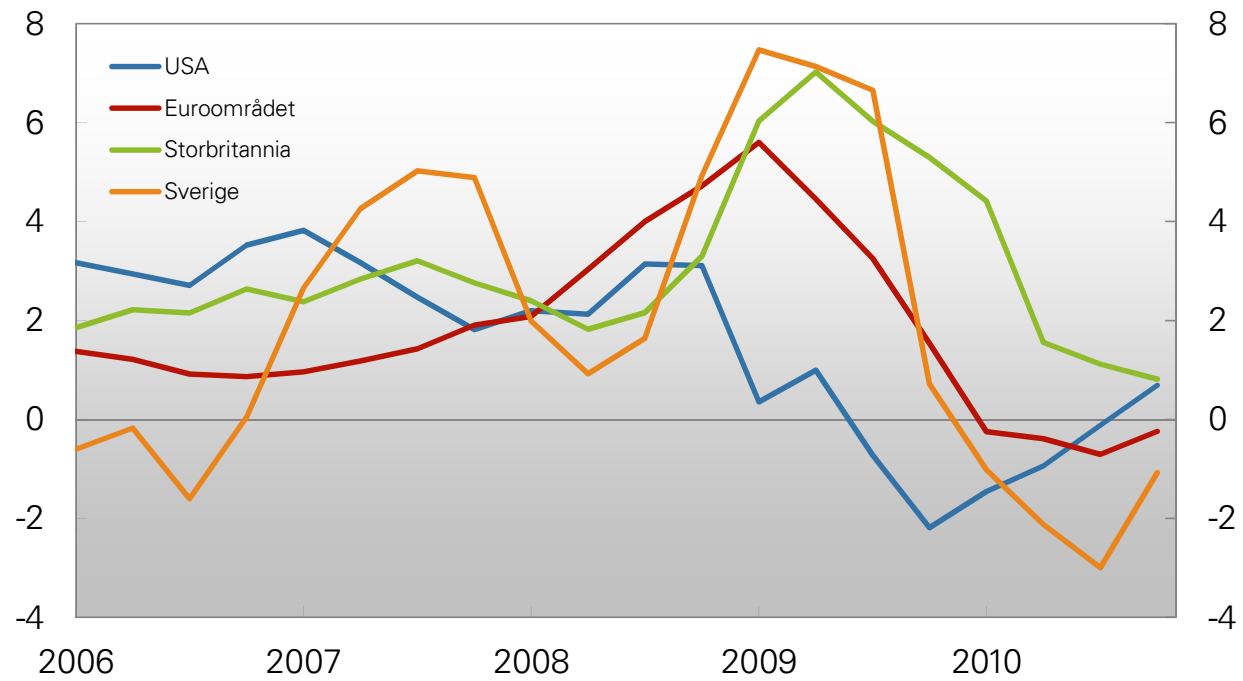
Kilde: Thomson Reuters

Figur 2.4 Konsumpriser uten matvarer og energi¹⁾. Tolvmånedersvekst. Prosent. Januar 2006 – mai 2011

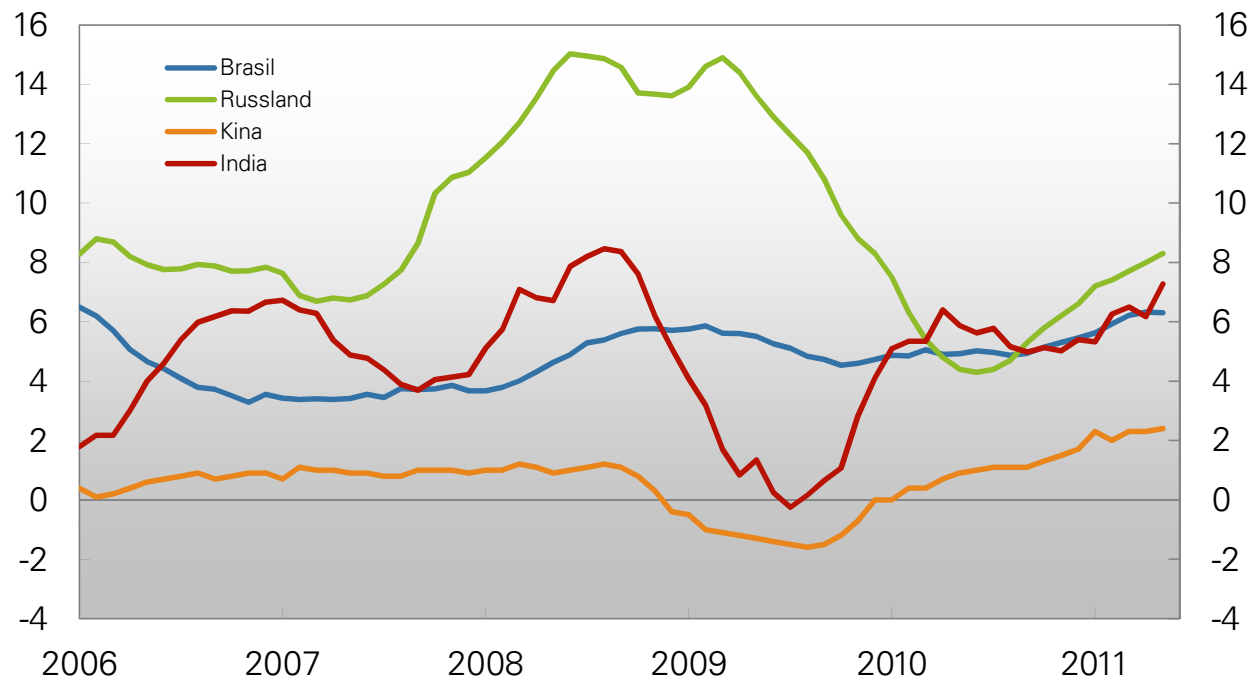
1) HICP utenom energi, mat, alkohol og tobakk for euroområdet, Storbritannia og Sverige
Kilde: Thomson Reuters

Figur 2.5 Lønnskostnader per produsert enhet. Hele økonomien.
Firekvarterersvekst. Prosent. 1.kv. 2006 – 4. kv. 2010

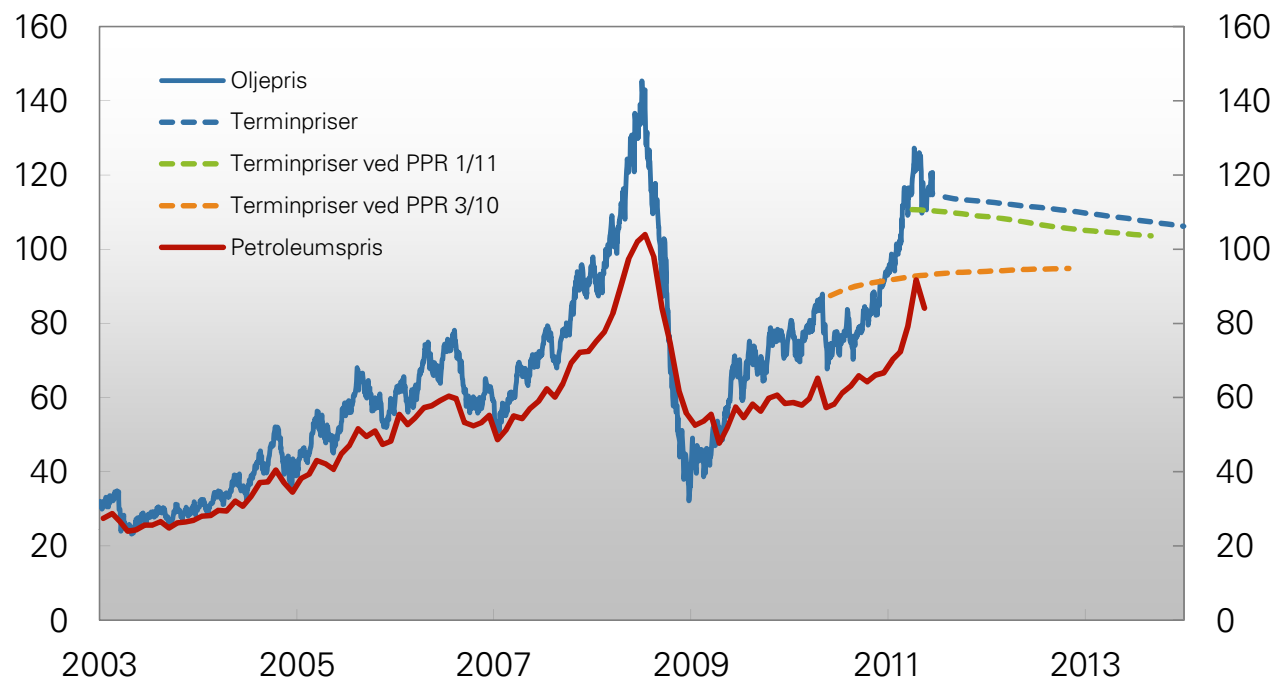
Kilde: OECD

Figur 2.6 Kjerneprisvekst i fremvoksende økonomier. 12-månedersvekst¹⁾. Prosent. Januar 2006 - mai 2011

1) India; engrospriser på industrivarer
Kilde: Thomson Reuters

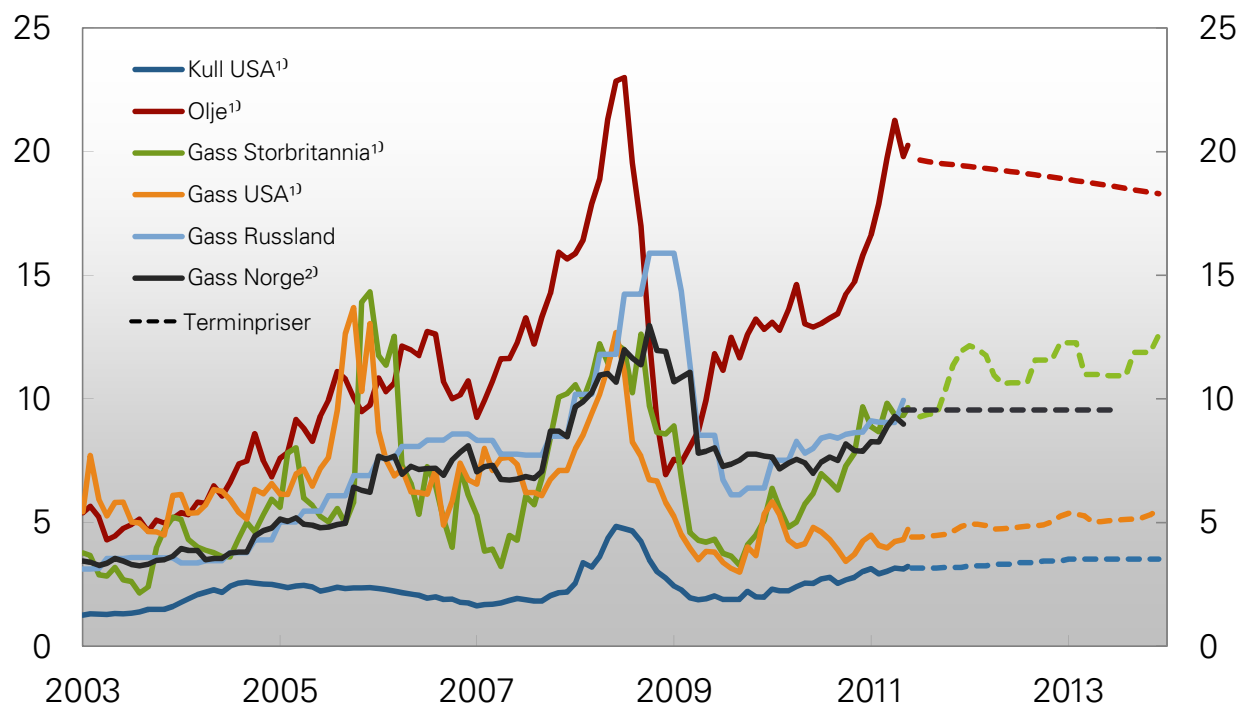
Figur 2.7 Oljepris (Brent Blend) og pris på norsk petroleumseksport¹⁾ (USD/fat).
Januar 2003 – januar 2014

1) Vektet gjennomsnitt av norsk råolje- og gasseksport

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 2.8 Priser på kull, råolje og naturgass. USD per MMBTU.
Januar 2003 – januar 2014

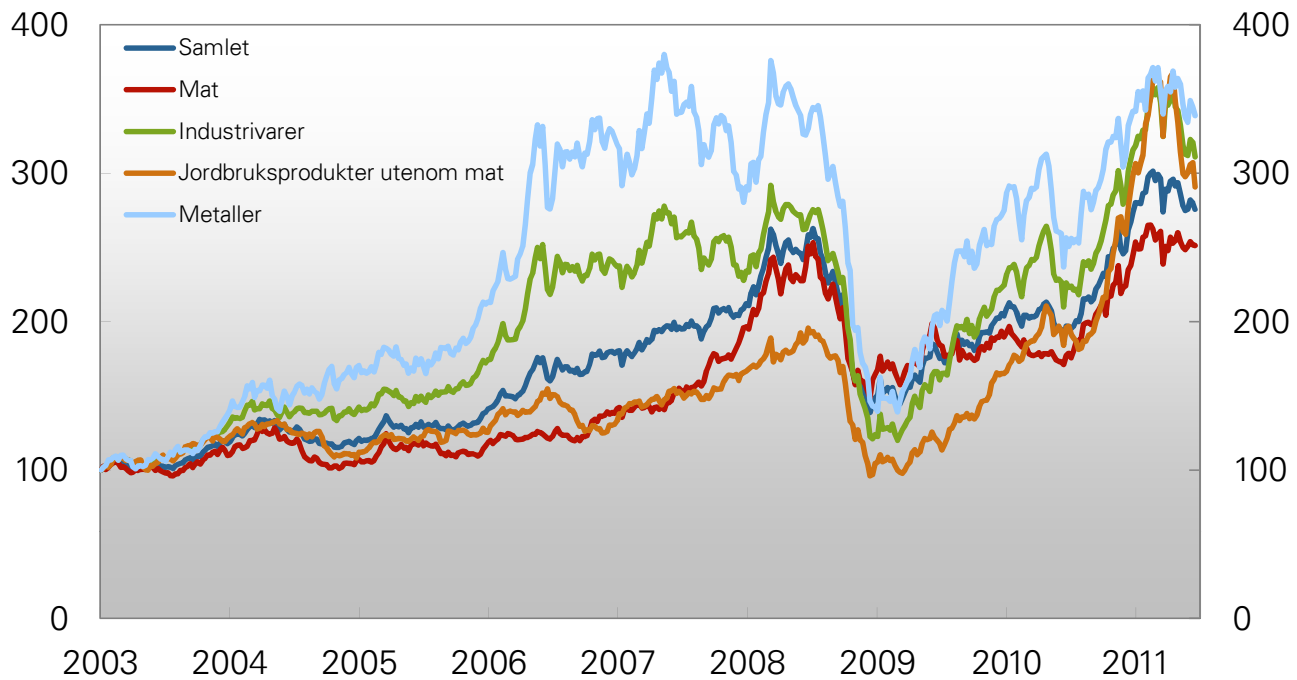

1) For juni 2011 er gjennomsnitt av dagstall brukt.

2) For Norge er beregning av fremtidig gasspris basert på forutsetninger i Nasjonalbudsjettet 2011

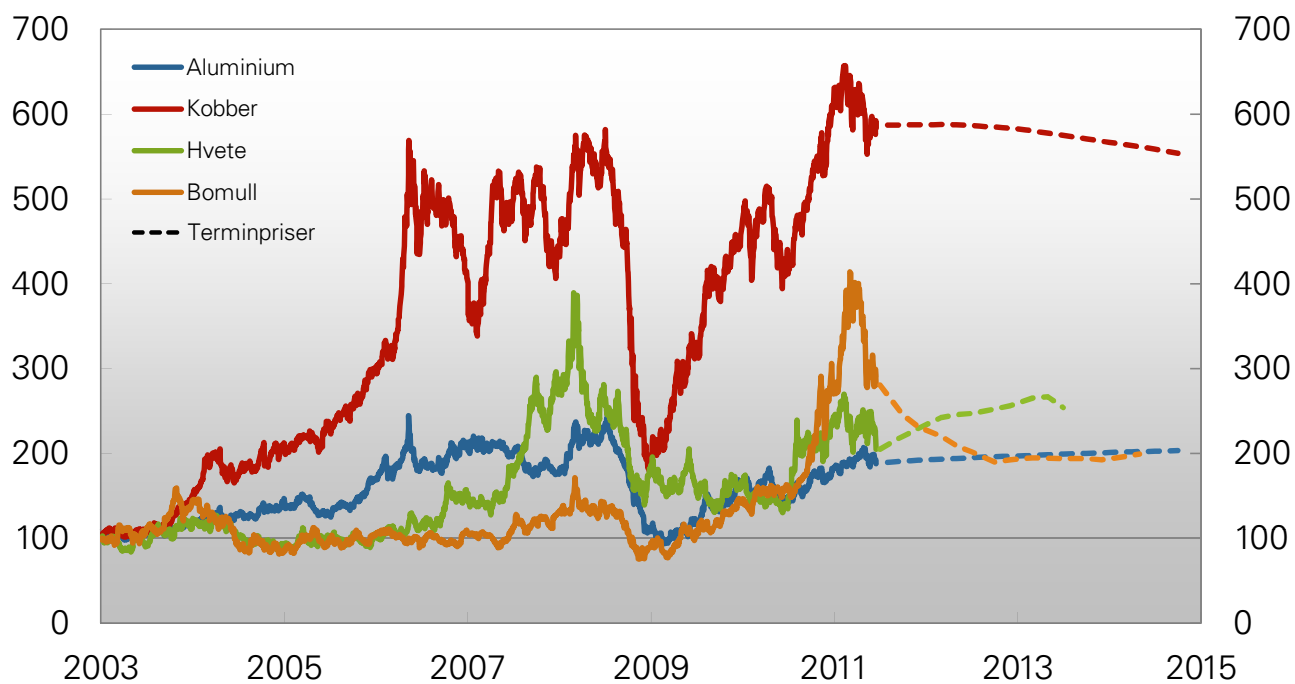
Kilder: IMF, Thomson Reuters, Statistisk sentralbyrå, Finansdepartementet og Norges Bank

Figur 2.9 The Economist prisindekser. USD.
Indeks, januar 2003 = 100. Januar 2003 – juni 2011

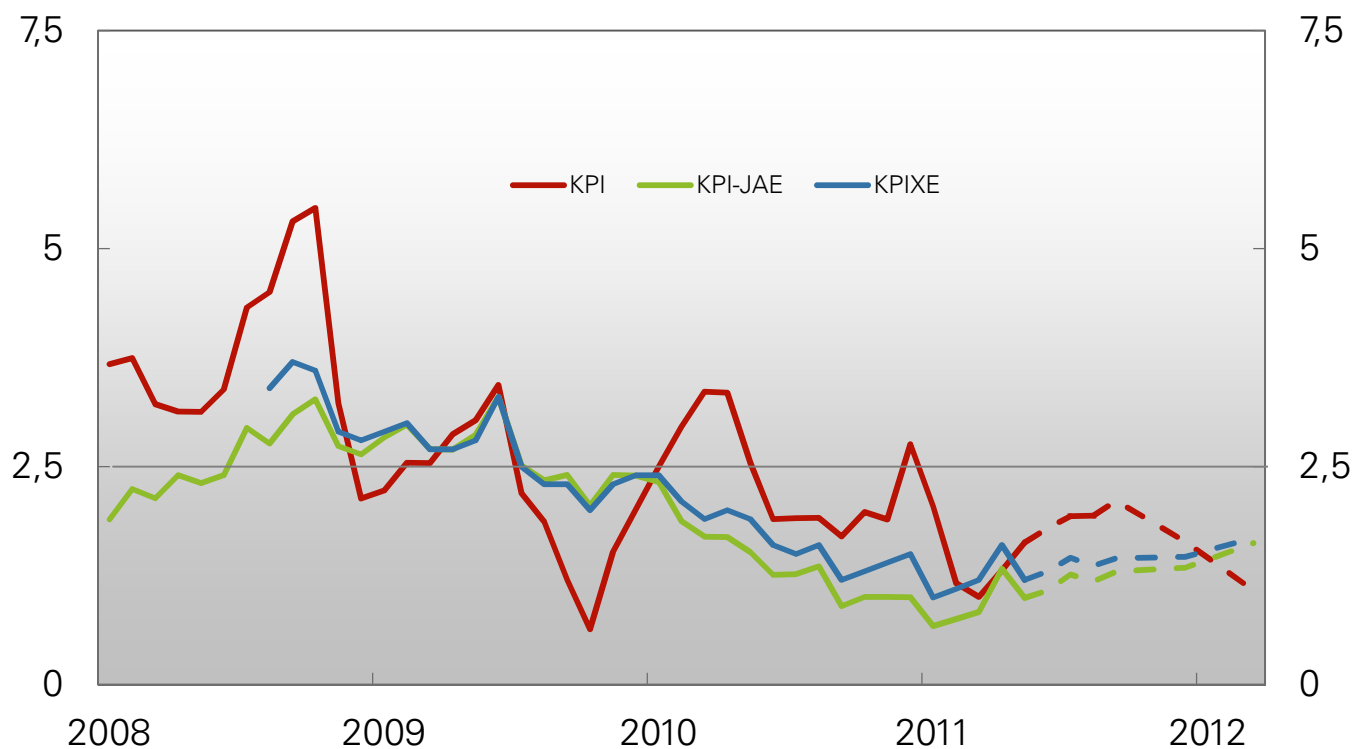
Kilde: Thomson Reuters

Figur 2.10 Råvarepriser. USD. Spot- og terminpriser.
Indeks, januar 2003 = 100. Januar 2003 – desember 2014

Kilder: CME Group og Thomson Reuters

Figur 2.11 KPI, KPI-JAE¹⁾ og KPIXE²⁾. Tolv måneders vekst. Prosent.
Januar 2008 – mars 2012³⁾

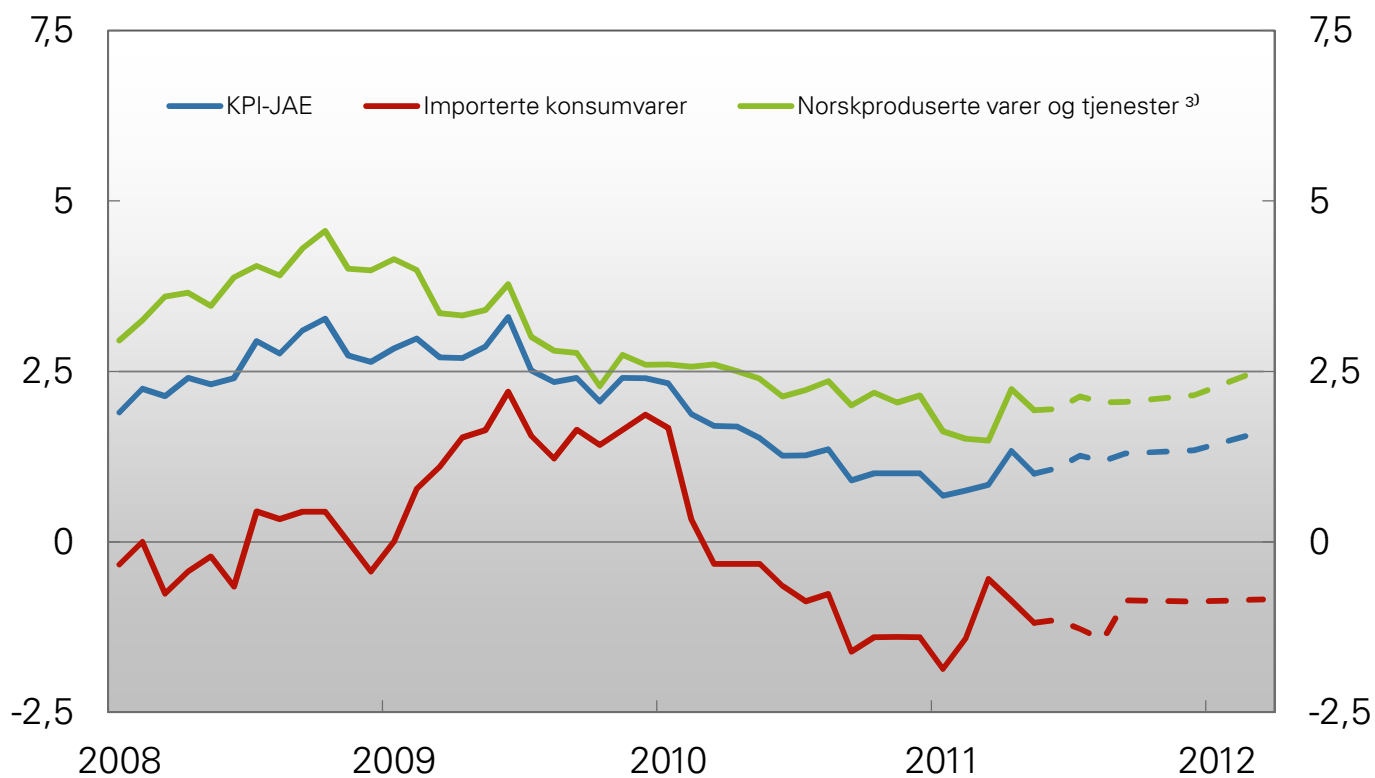
1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer

2) KPI justert for avgiftsendringer og uten midlertidige endringer i energipriser. Realtidstall.
Se *Staff Memo* 7/2008 og 3/2009 fra Norges Bank

3) Anslag for juni 2011 – mars 2012 (stiplet). Månedstall fram til september 2011, deretter kvartalstall

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.12 KPI-JAE¹⁾. Totalt og fordelt etter leveringssektorer.
Tolv månedersvekst. Prosent. Januar 2008 – mars 2012²⁾

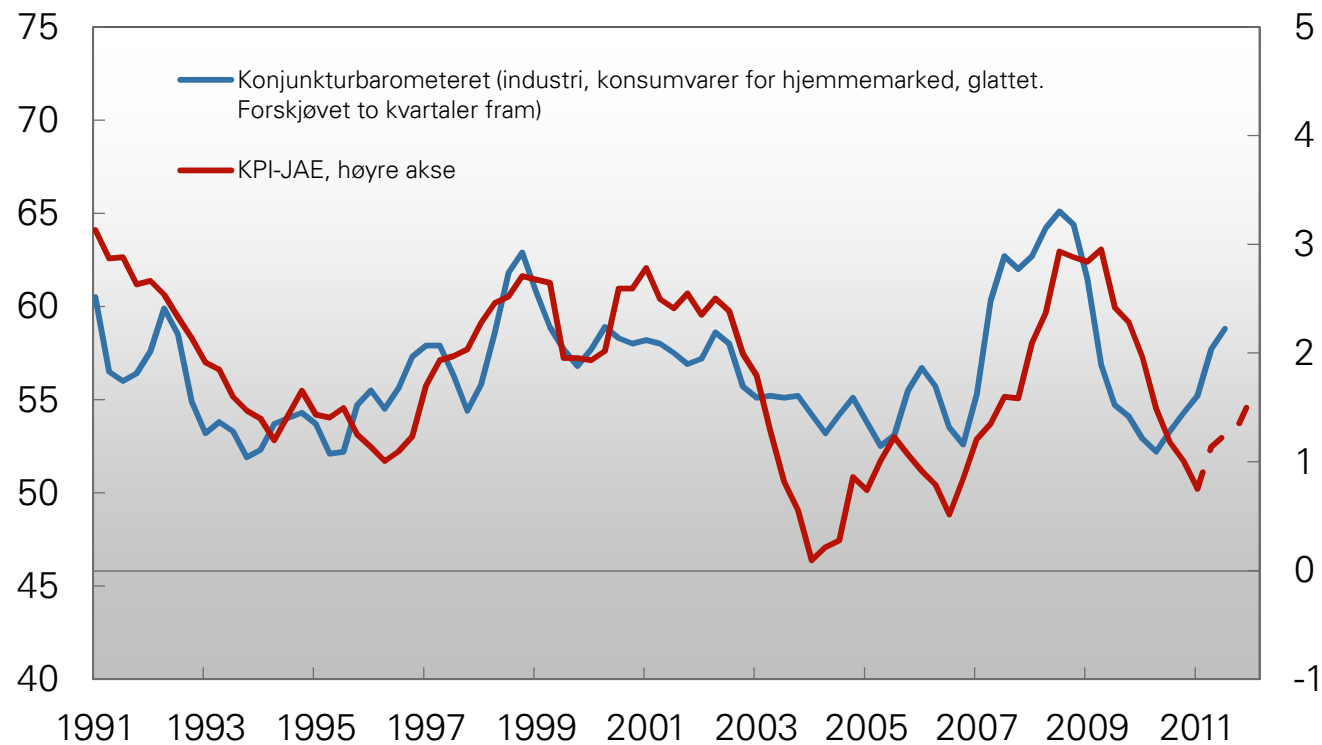
1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer

2) Anslag for juni 2011 – mars 2012 (stiplet). Månedstall fram til september 2011, deretter kvartalstall

3) Norges Banks beregninger

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.13 Bedriftenes prisforventninger for kommende kvartal og KPI-JAE¹⁾.
 Firekvartalersvekst i KPI-JAE og diffusjonsindeks fra Konjunkturbarometeret.
 1. kv. 1991 - 1. kv. 2012²⁾

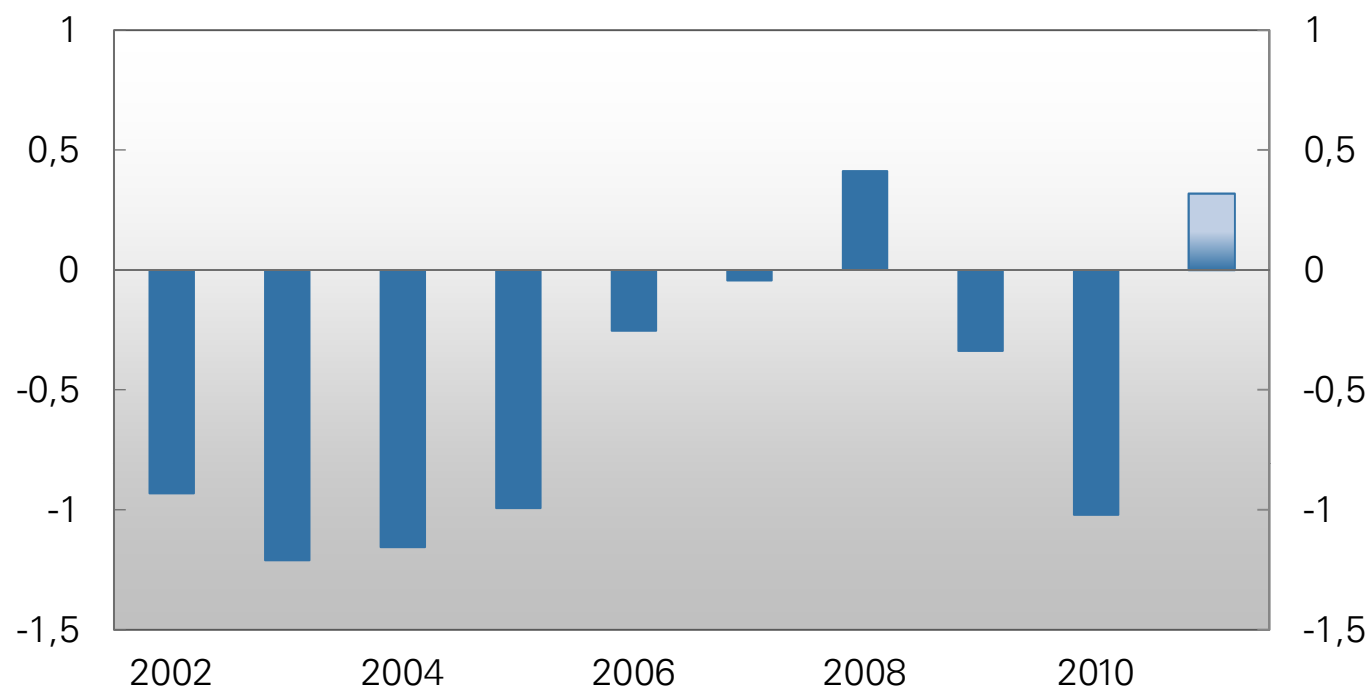

1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer

2) Anslag for 2. kv. 2011 – 1. kv. 2012 (stiplet)

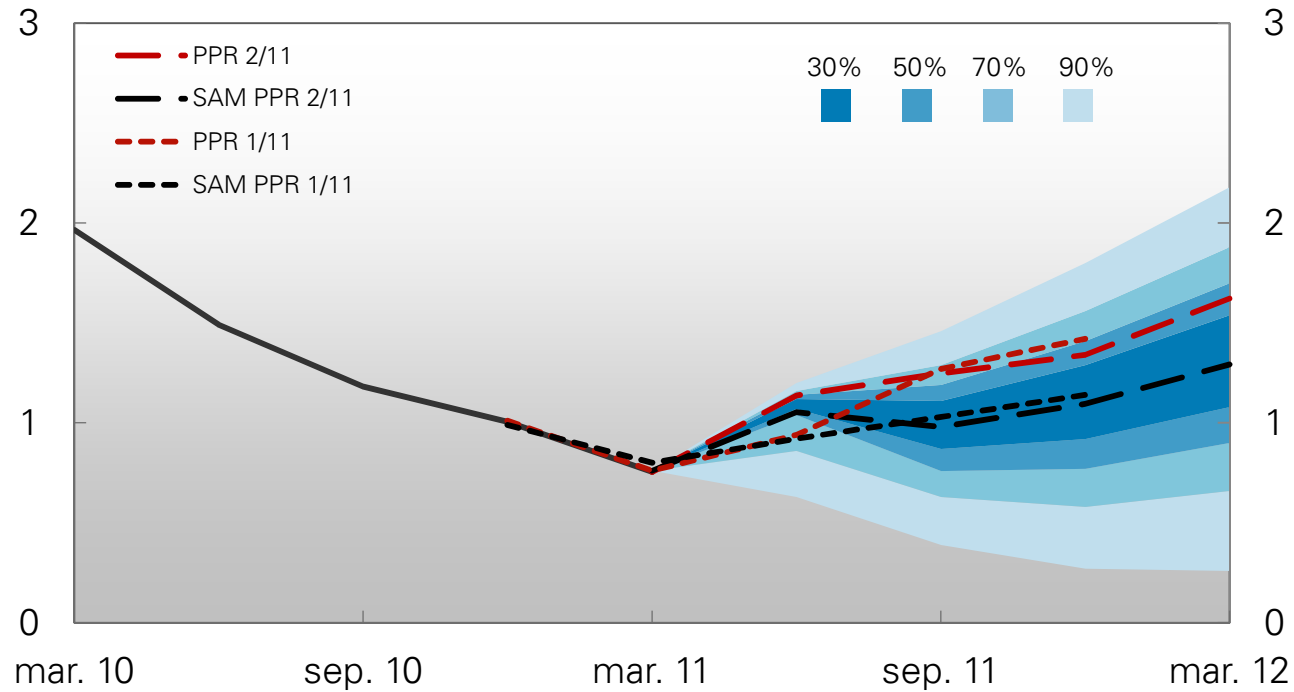
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.14 Indikator for internasjonale prisimpulser til importerte konsumvarer målt i utenlandsk valuta. Årsvekst. Prosent. 2002 - 2011¹⁾

1) Anslag for 2011
Kilde: Norges Bank

Figur 2.15 KPI-JAE¹⁾. Faktisk utvikling, anslag i referansebanen og fremskrivninger fra SAM²⁾ med usikkerhetsvifte. Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2010 – 1. kv. 2012³⁾

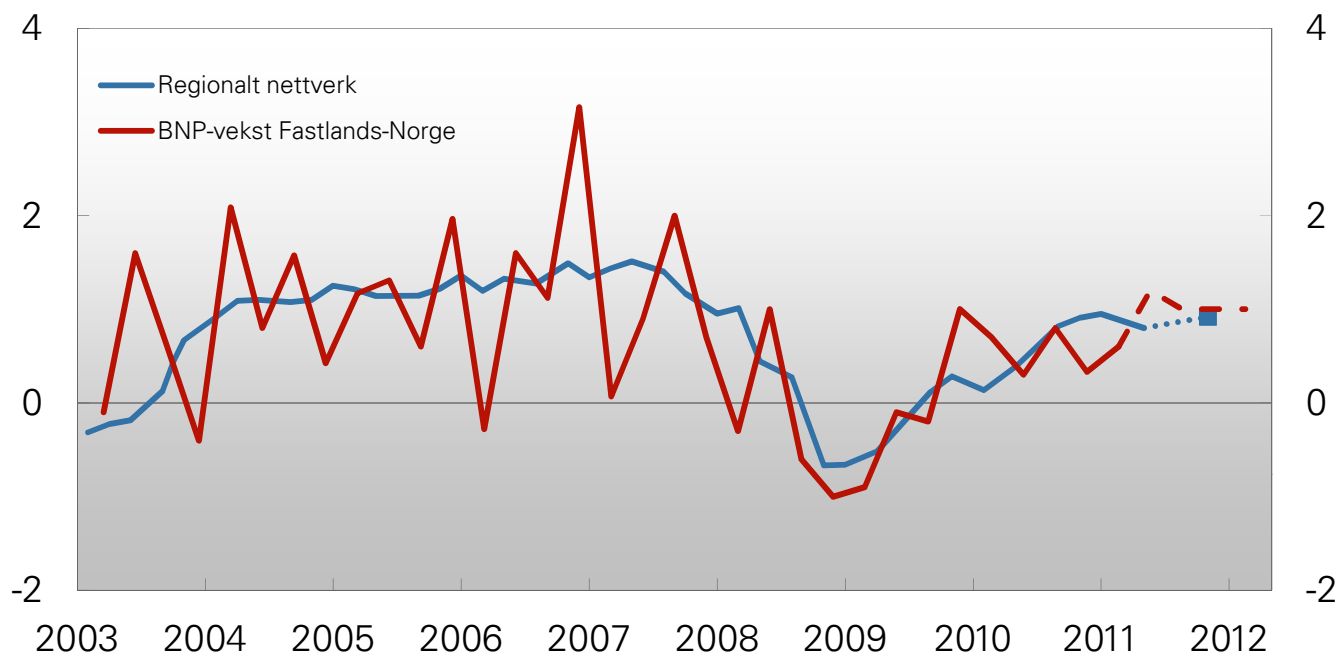
1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer

2) System for sammenveiling av korttidsmodeller

3) Anslag for 2. kv. 2011 – 1. kv. 2012 (stiplet)

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.16 BNP for Fastlands-Norge¹⁾ og Norges Banks regionale nettverks indikator for vekst i produksjon siste tre måneder og forventet vekst i produksjon neste seks måneder. Prosent. 1. kv. 2003 – 1. kv. 2012²⁾

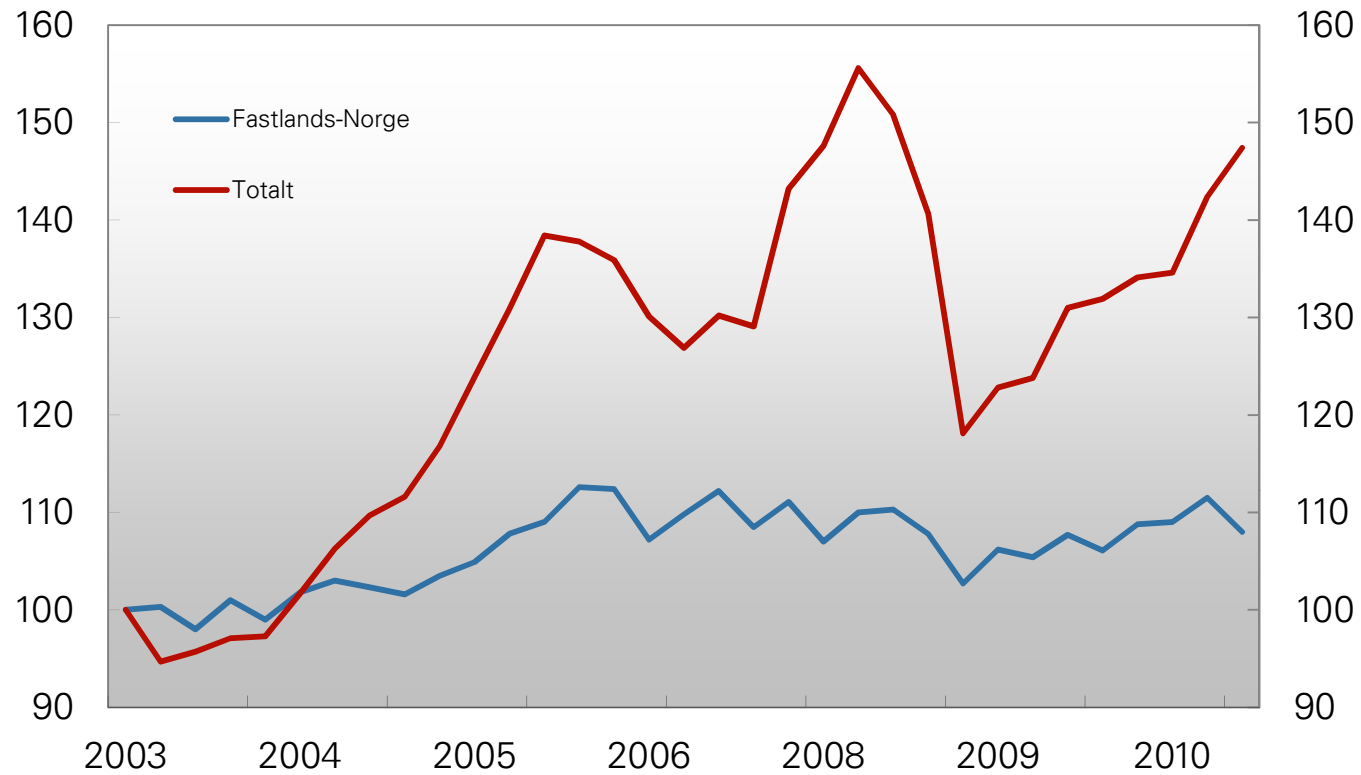

1) Sesongjustert kvartalsvekst. Volum

2) Siste observasjon i Regionalt nettverk er mai 2011. Siste observasjon for BNP-vekst er 1. kvartal 2011, anslag for 2. kv 2011 – 1. kv. 2012 (stiplet)

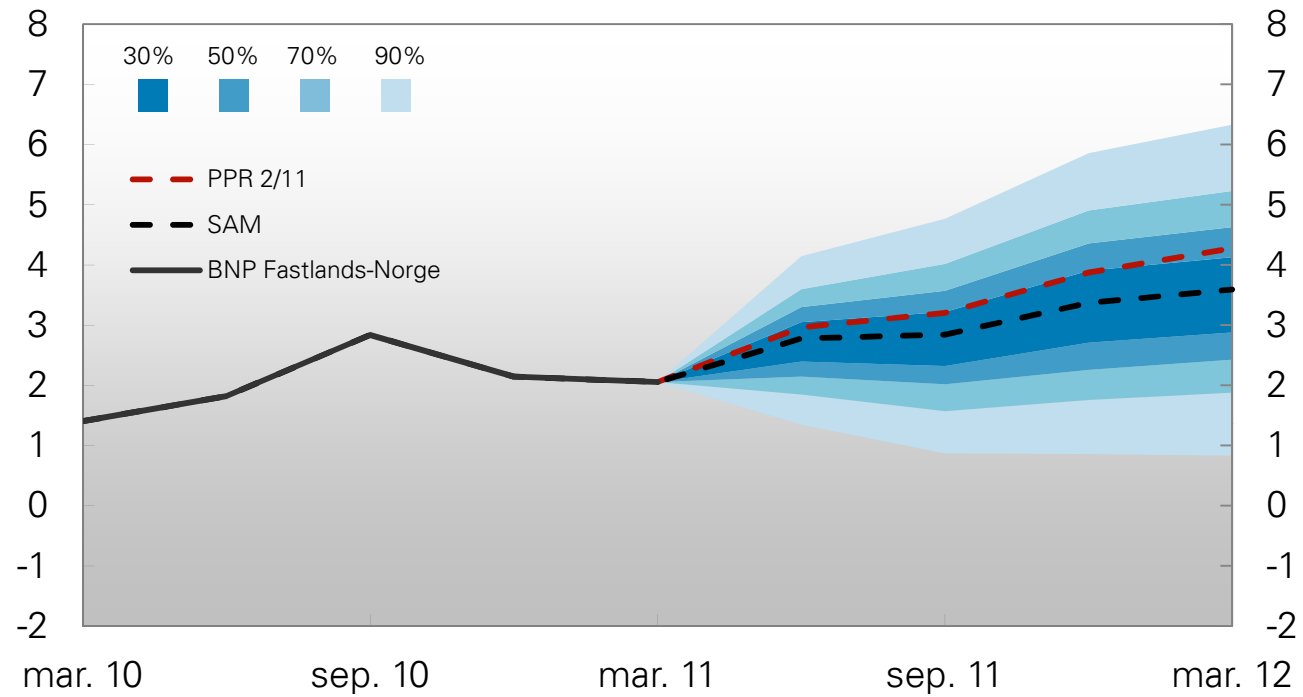
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.17 Bytteforhold. Indeks. 1. kvartal 2003 = 100.
1. kv. 2003 - 1. kv. 2011

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.18 BNP for Fastlands-Norge. Faktisk utvikling, anslag i referansebanen og fremskrivninger fra SAM¹⁾ med usikkerhetsvifte. Firekvarterersvekst. Volum. Sesongjustert. Prosent. 1. kv. 2010 – 1. kv. 2012²⁾

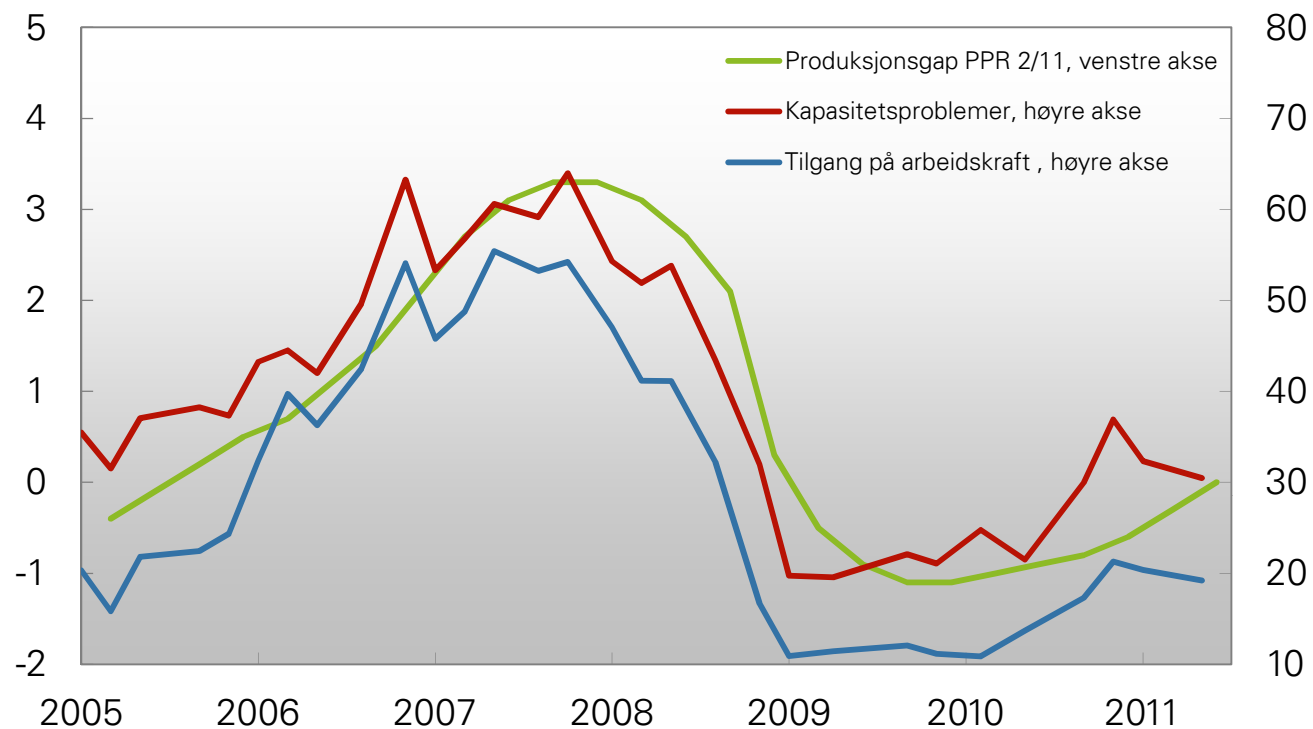

1) System for sammenveining av korttidsmodeller

2) Anslag for 2. kv. 2011 – 1. kv. 2012 (stiplet)

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

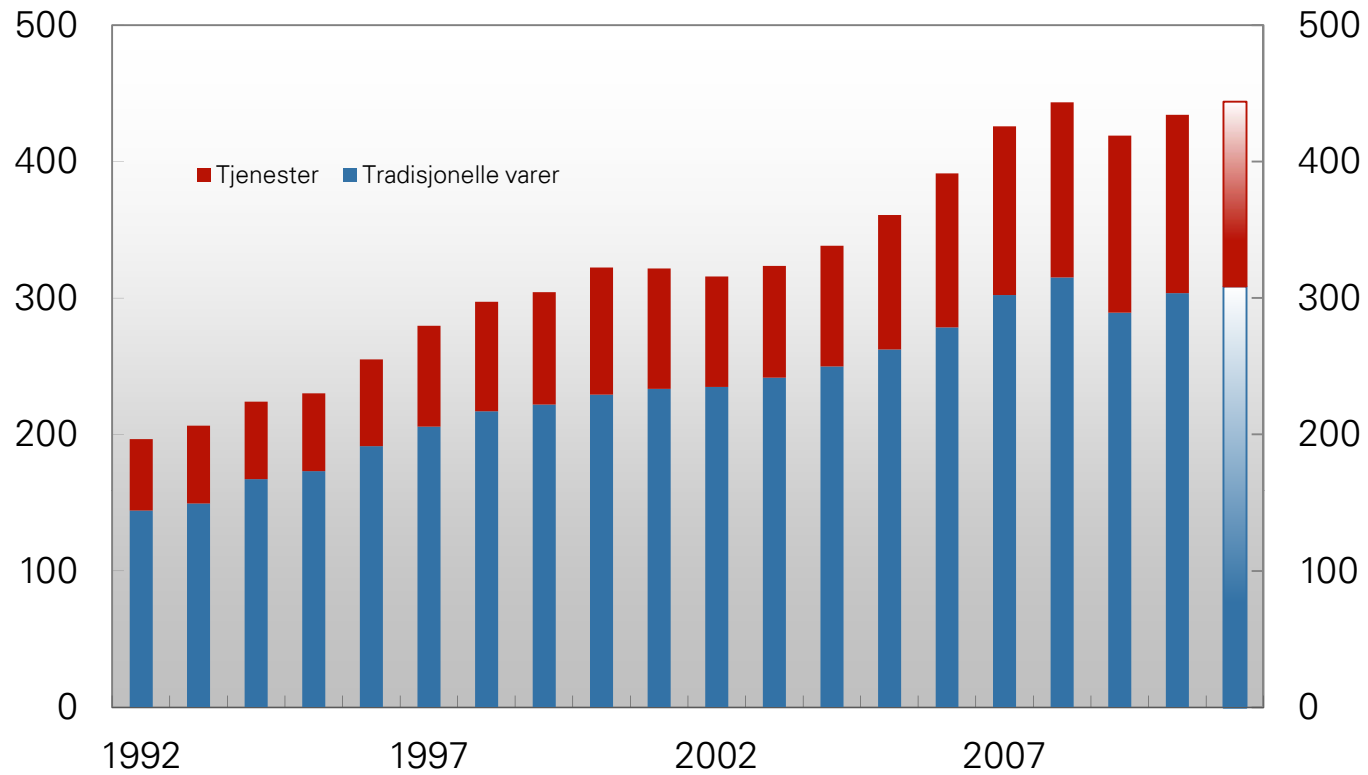
Figur 2.19 Anslag på produksjonsgapet og kapasitetsproblemer og tilgang på arbeidskraft¹⁾ i regionalt nettverk. Prosent. Januar 2005 – mai 2011

1) Andel av kontaktbedrifter som vil ha noen eller betydelige problemer med å møte en vekst i etterspørselen og andel av kontakter som svarer at tilgangen på arbeidskraft begrenser produksjonen

Kilder: Norges Bank og Norges Banks regionale nettverk

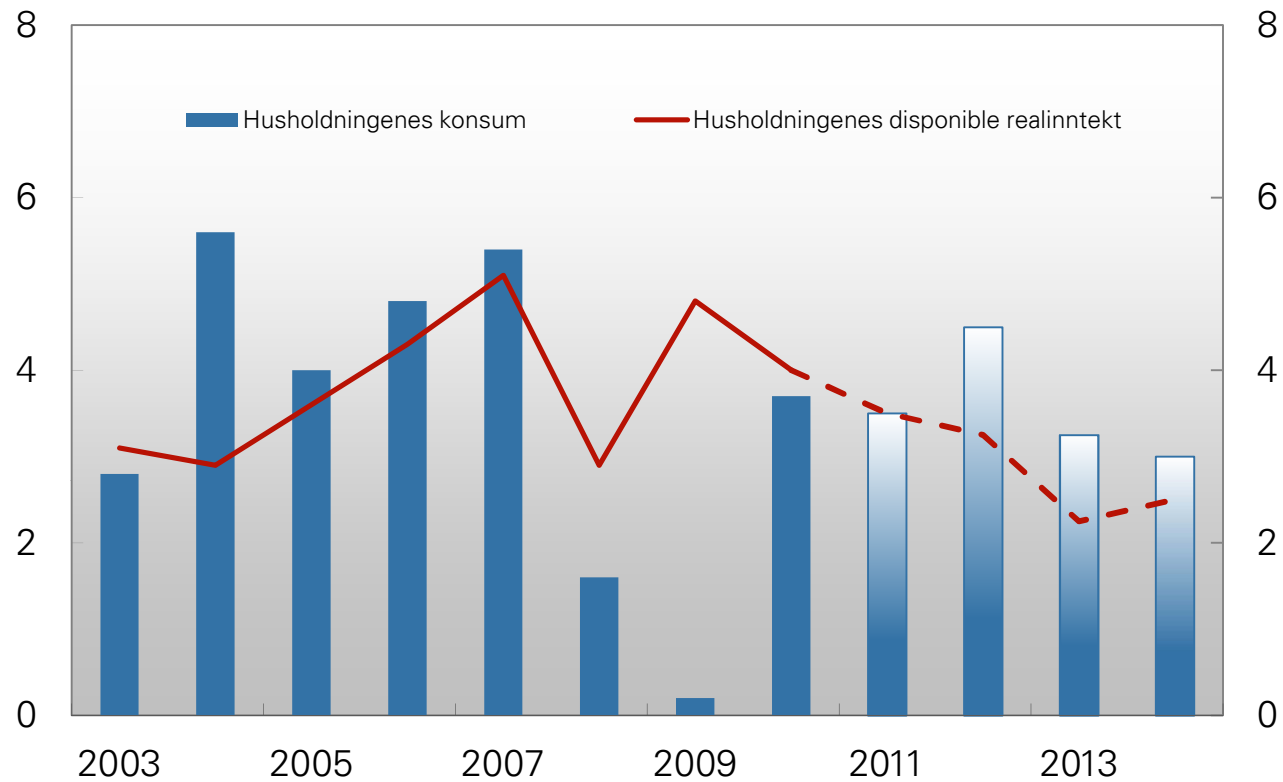
Figur 2.20 Eksport fra Fastlands-Norge. Faste 2007-priser.
Milliarder kroner. 1992 – 2011¹⁾

1) Anslag for 2011

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.21 Husholdningenes konsum¹⁾ og disponible realinntekt²⁾.
Årsvekst. Prosent. 2003 – 2014³⁾

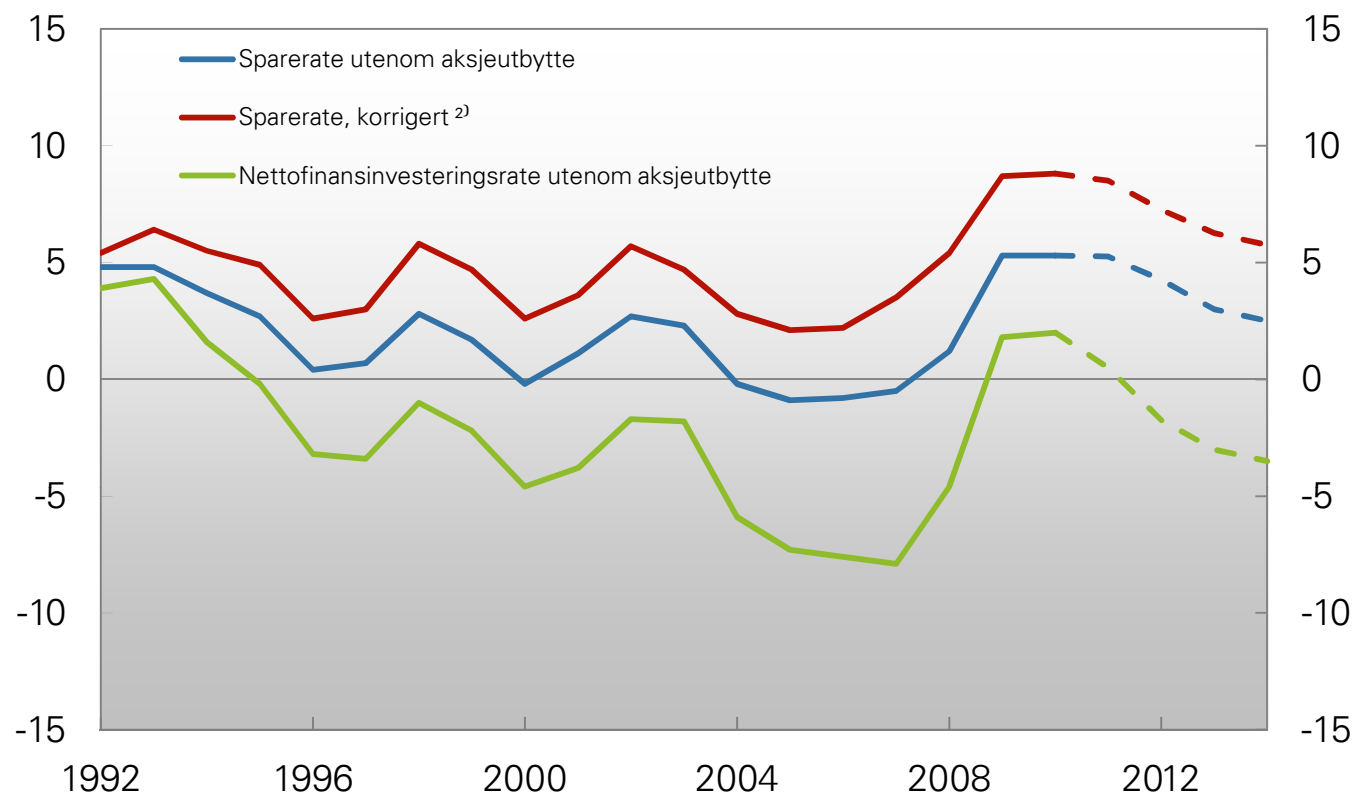
1) Inkluderer konsum i ideelle organisasjoner. Volum

2) Eksklusive aksjeutbytte. Inkluderer inntekt i ideelle organisasjoner

3) Anslag for 2011 – 2014 (stiplet)

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.22 Husholdningenes sparing og nettofinansinvesteringer som andel av disponibel inntekt. Prosent. 1992 – 2014¹⁾

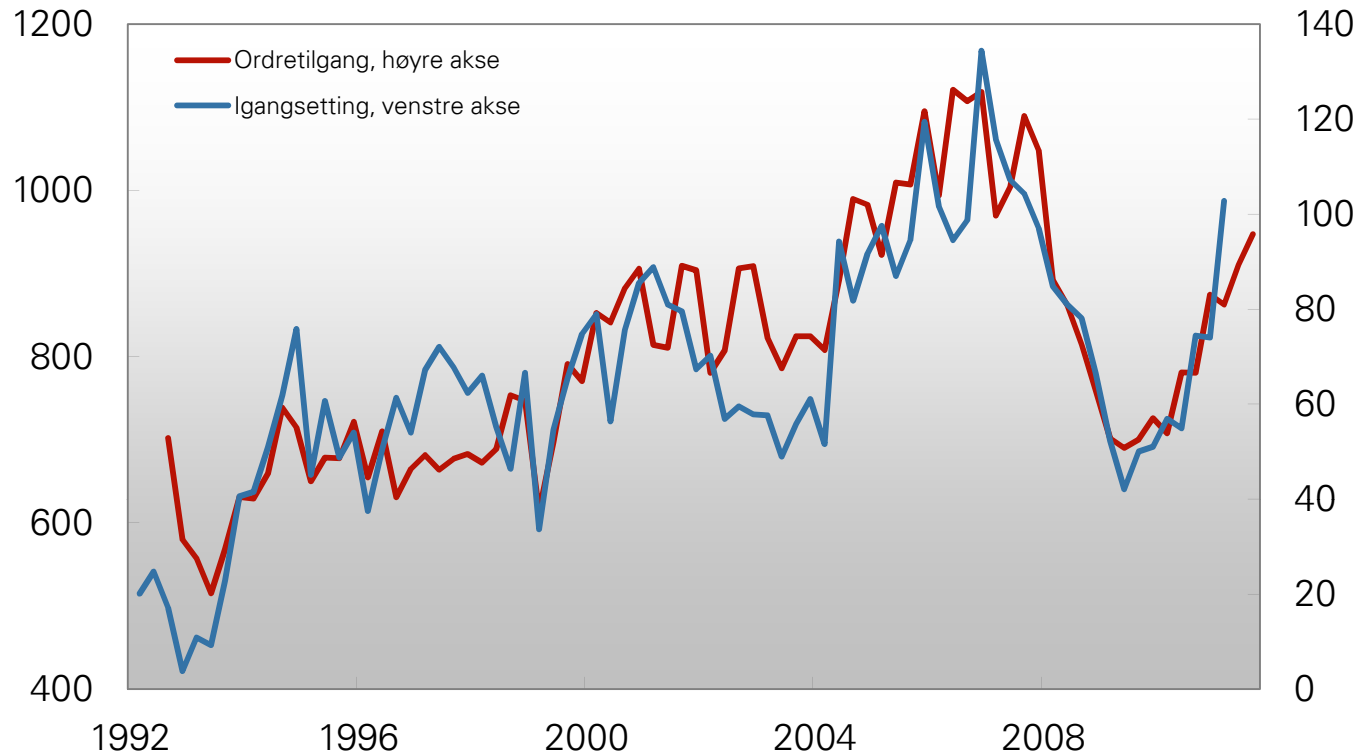

1) Anslag for 2011 – 2014 (stiplet)

2) Korrigert for anslått reinvestert aksjeutbytte 2000 – 2005 og innløsning/nedsettelse av egenkapital 2006 – 2014

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.23 Igangsatt boligareal¹⁾ og ordretilgang for bygging av boliger²⁾.
1. kv. 1992 – 1. kv. 2011

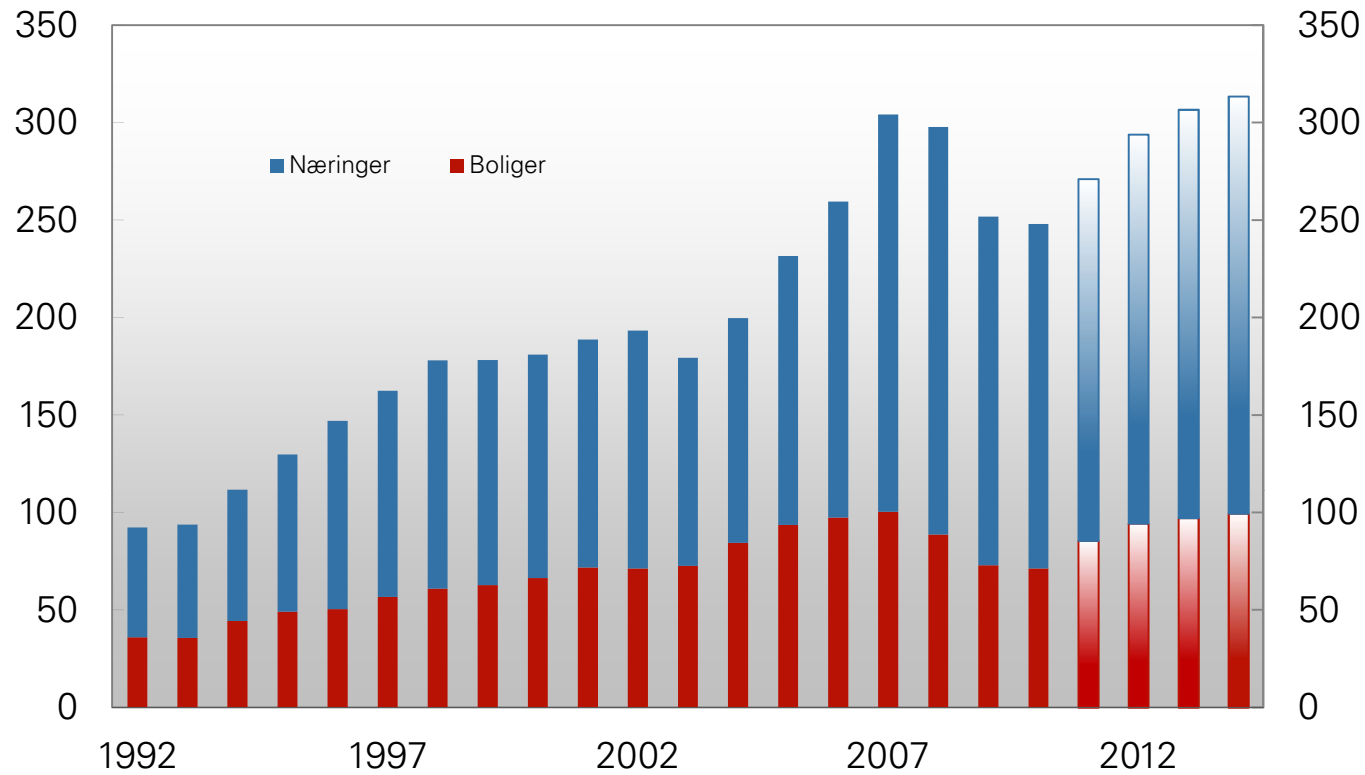

1) I 1000 kvadratmeter. Sesongjustert

2) Sesongjustert verdiindeks deflatert med prisindeksen for boliginvesteringer fra nasjonalregnskapet. Forskjøvet to kvartaler fram. 2007 = 100

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

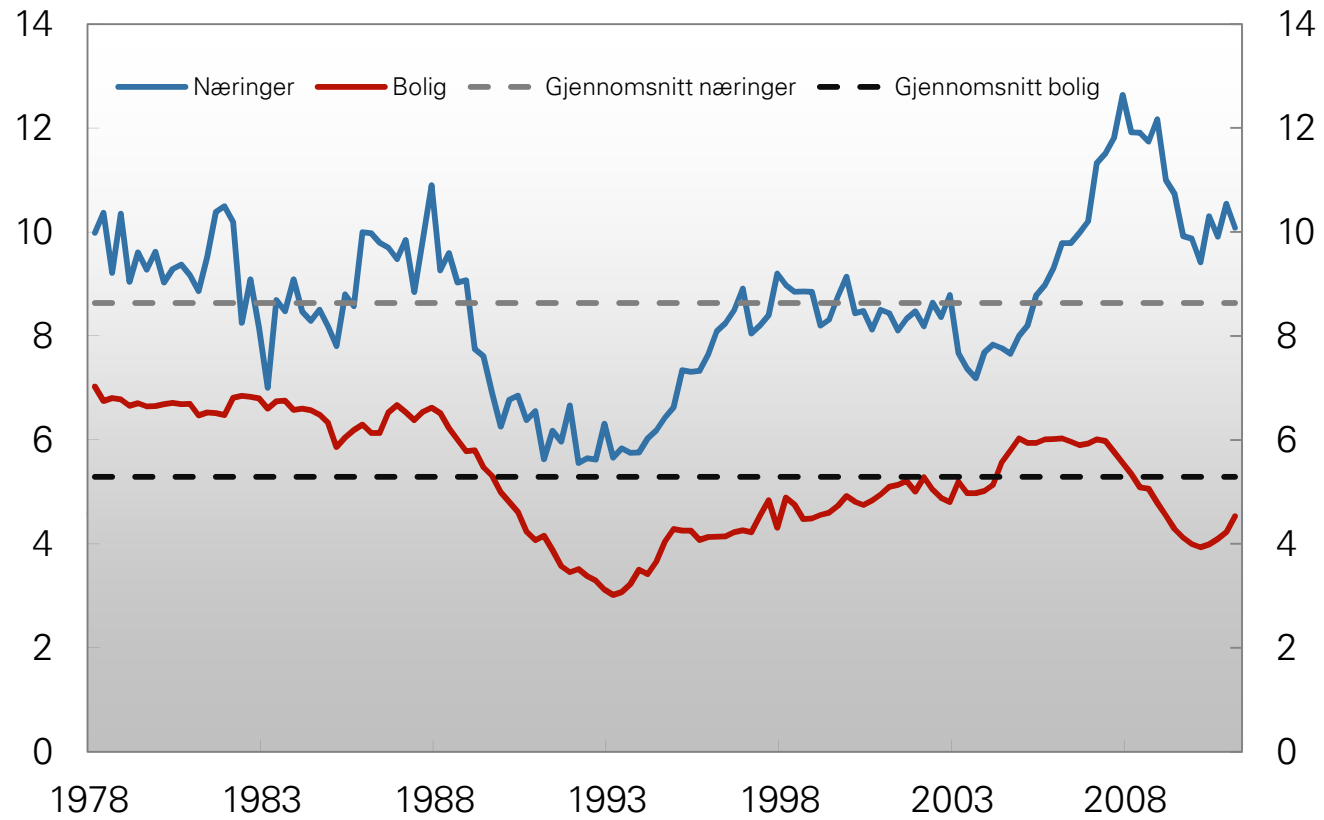
Figur 2.24 Investeringer i Fastlands-Norge utenom offentlig forvaltning.
Faste 2007-priser. Milliarder kroner. 1992 – 2014¹⁾

1) Anslag for 2011 – 2014

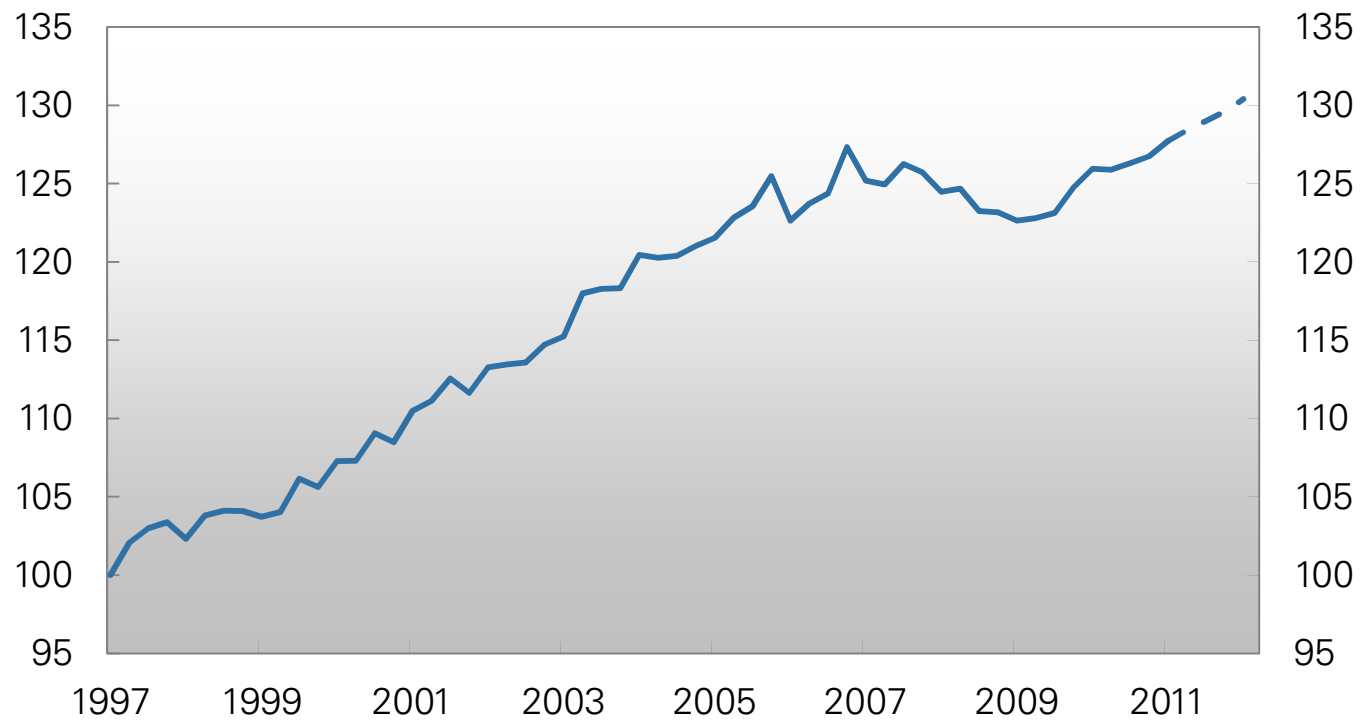
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.25 Investeringer som andel av BNP for Fastlands-Norge.
Prosent. Sesongjustert. 1. kv. 1978 – 1. kv. 2011

Kilde: Statistisk sentralbyrå

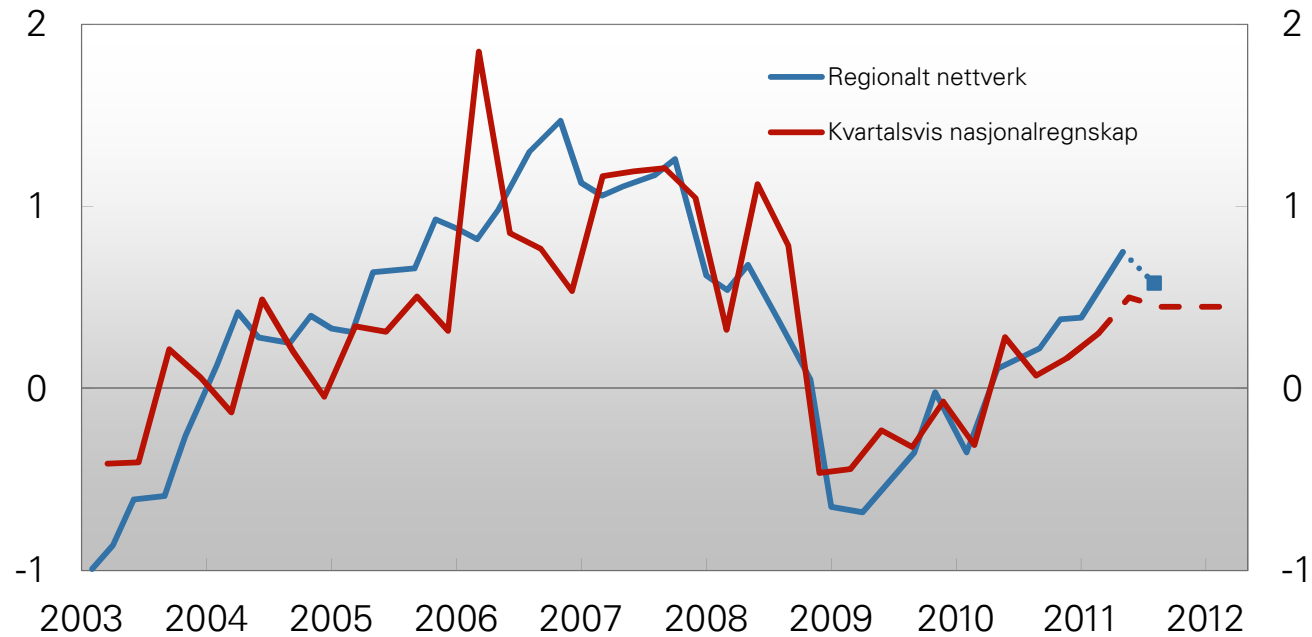
Figur 2.26 Bruttoprodukt per arbeidstime for Fastlands-Norge.
Indeks, 1. kv. 1997 = 100. Sesongjustert. Markedsverdi.
1. kv. 1997 – 1. kv. 2012¹⁾

1) Anslag for 2. kv. 2011 – 1. kv. 2012 (stiplet linje)

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.27 Sysselsetting¹⁾ og Norges Banks regionale nettverks indikator for vekst i sysselsetting og forventet vekst i sysselsetting neste tre måneder. Prosent. 1. kv. 2003 – 1. kv. 2012²⁾

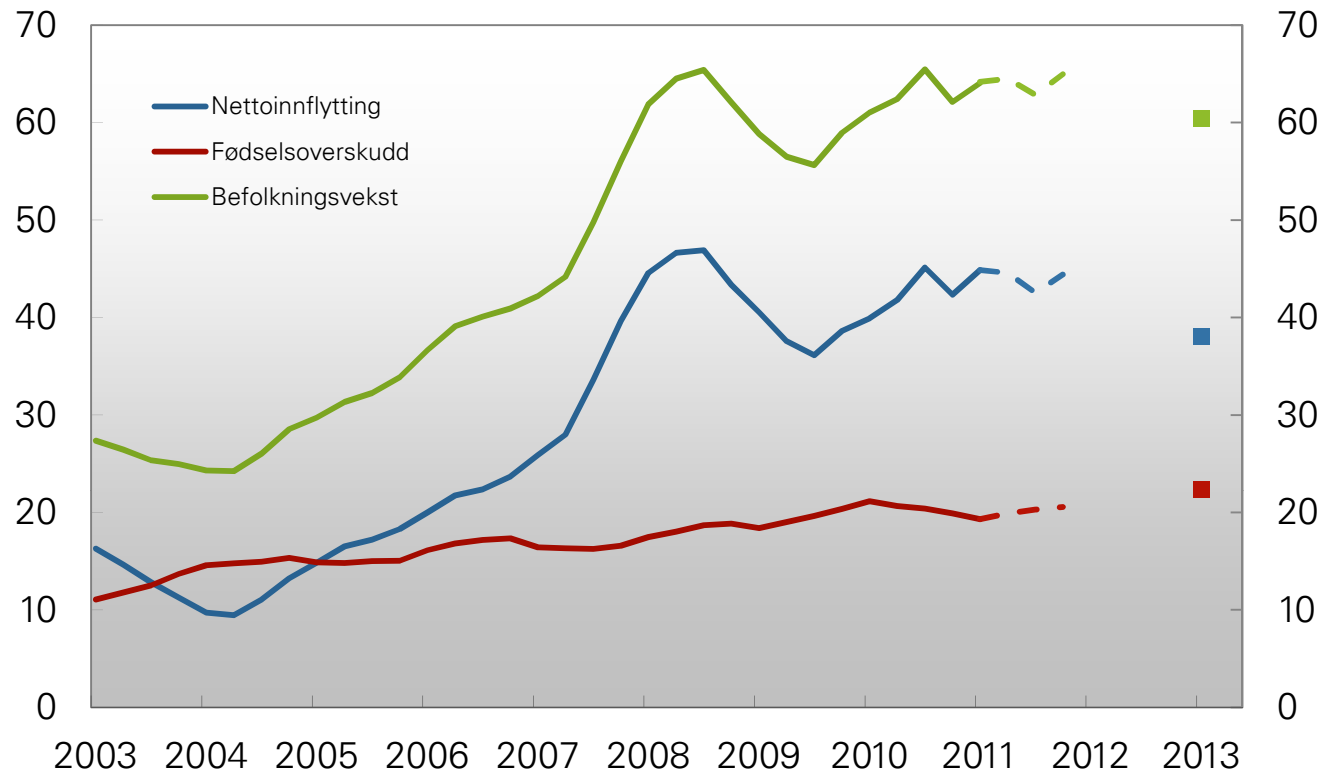

1) Sesongjustert kvartalsvekst

2) Siste observasjon for Regionalt nettverk er mai 2011. Siste sysselsettingsobservasjon i kvartalsvis nasjonalregnskap er 1. kvartal 2011, anslag for 2. kv. 2011 – 1. kv. 2012 (stiplet linje)

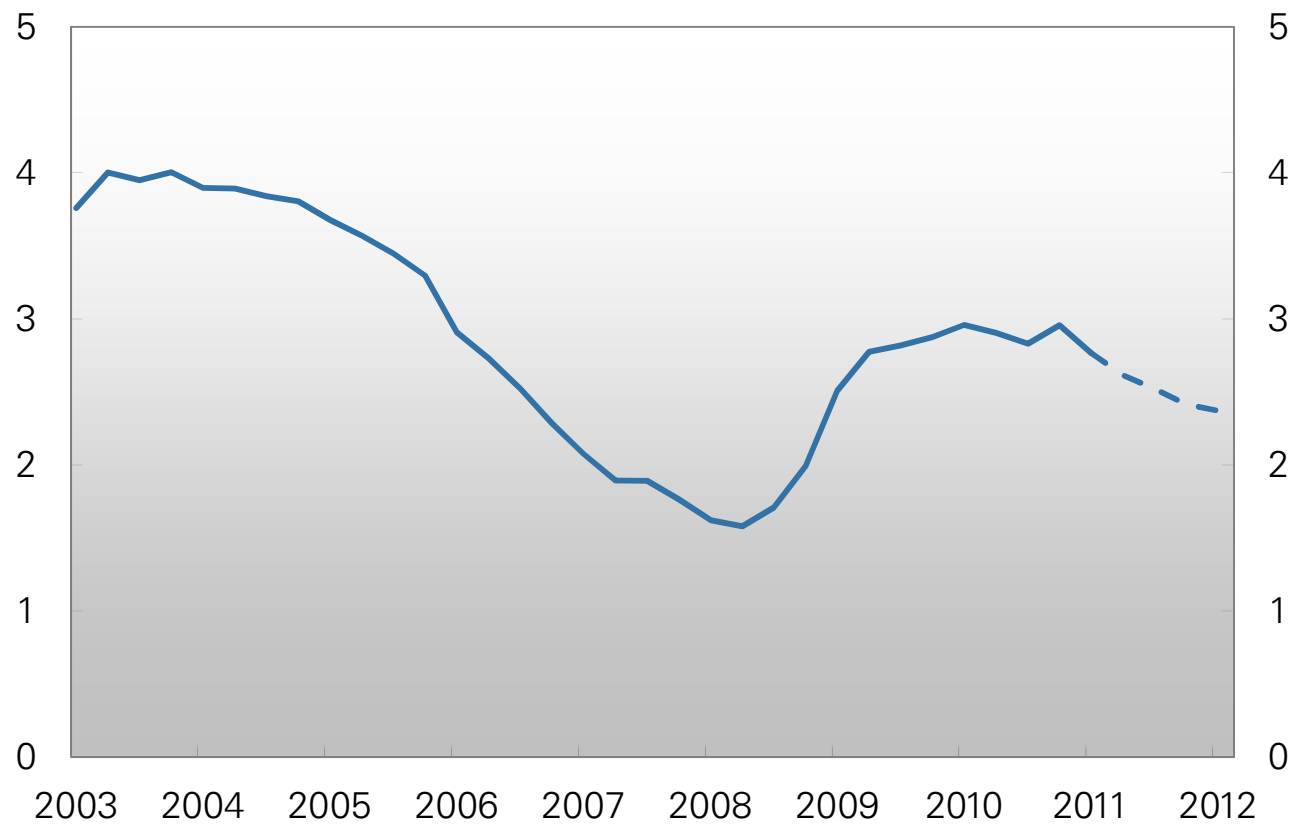
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.28 Befolkningsvekst, nettoinnflytting og fødselsoverskudd. Sum siste fire kvartaler. 1000 personer. 1. kv. 2003 – 4. kv. 2011¹⁾

1) Kvartalsanslag for 2. kv. - 4. kv. 2011. Punktene viser årlig gjennomsnitt for 2012 - 2014
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

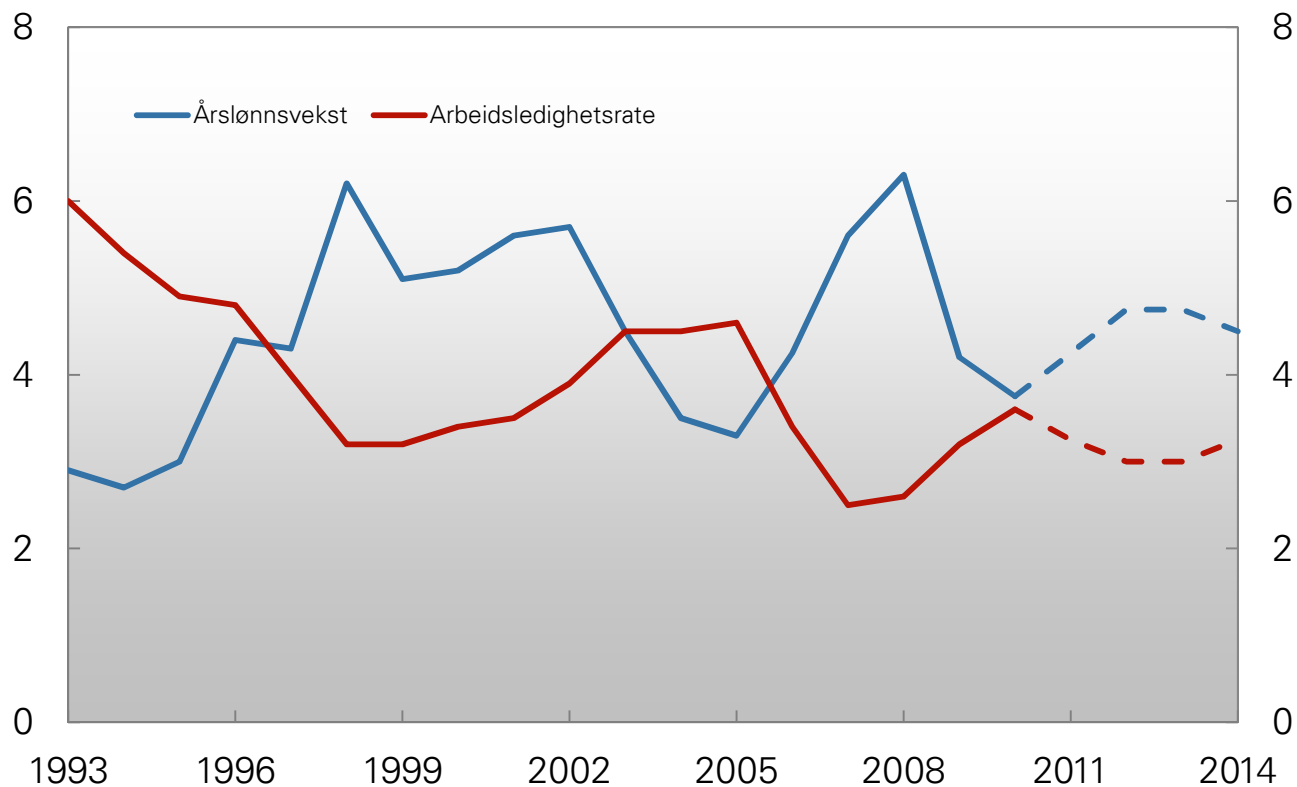
Figur 2.29 Registrert ledighet. Prosent av arbeidsstyrken.
Sesongjustert. 1. kv. 2003 – 1. kv. 2012¹⁾

1) Anslag for 2. kv. 2011 – 1. kv. 2012 (stiplet)

Kilder: NAV, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.30 Årslønnsvekst¹⁾ og arbeidsledighetsrate (AKU). Prosent.
1993 – 2014 ²⁾

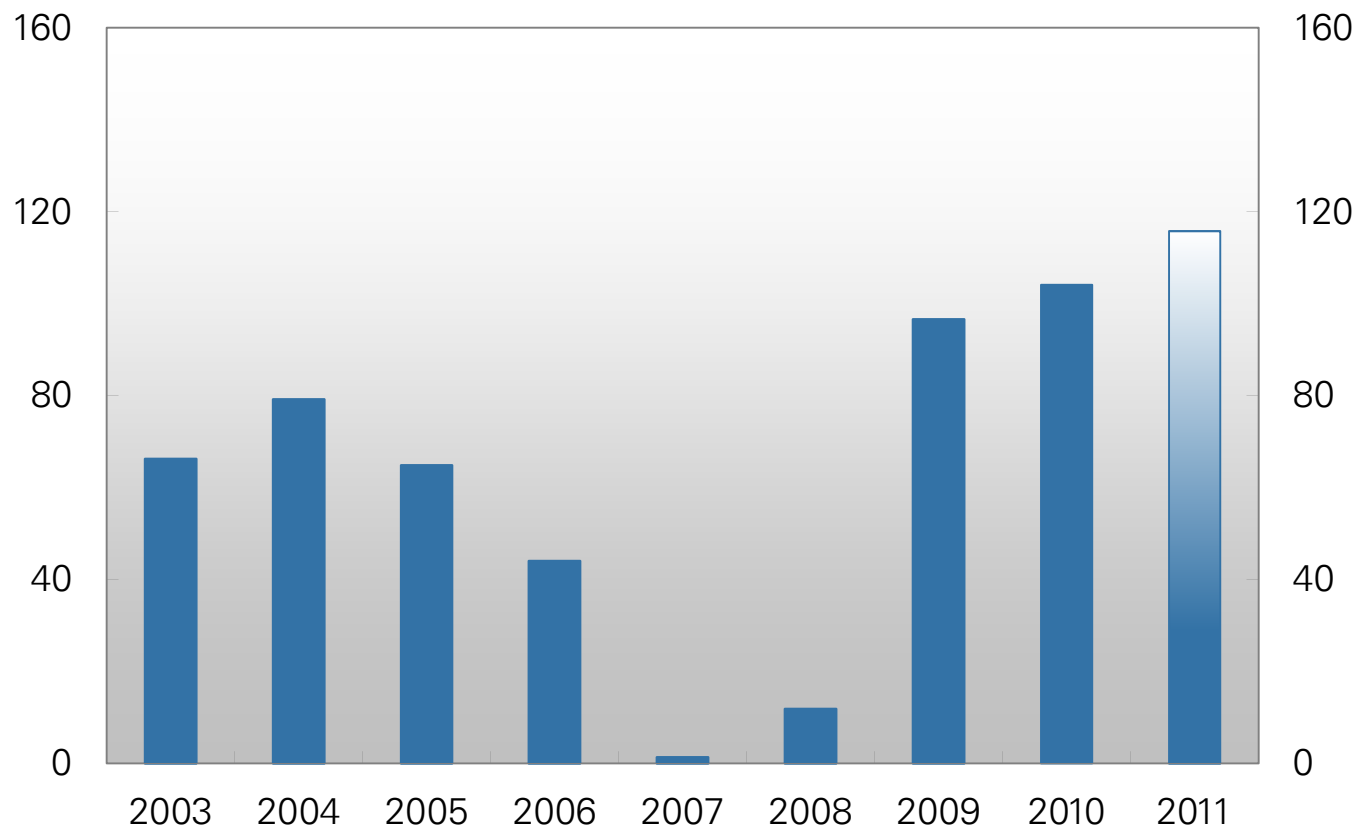

1) Inkl. anslag for kostnader knyttet til økt ferie og innføring av obligatorisk tjenstepensjon

2) Anslag for 2011 - 2014 (stiplet)

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU) og Norges Bank

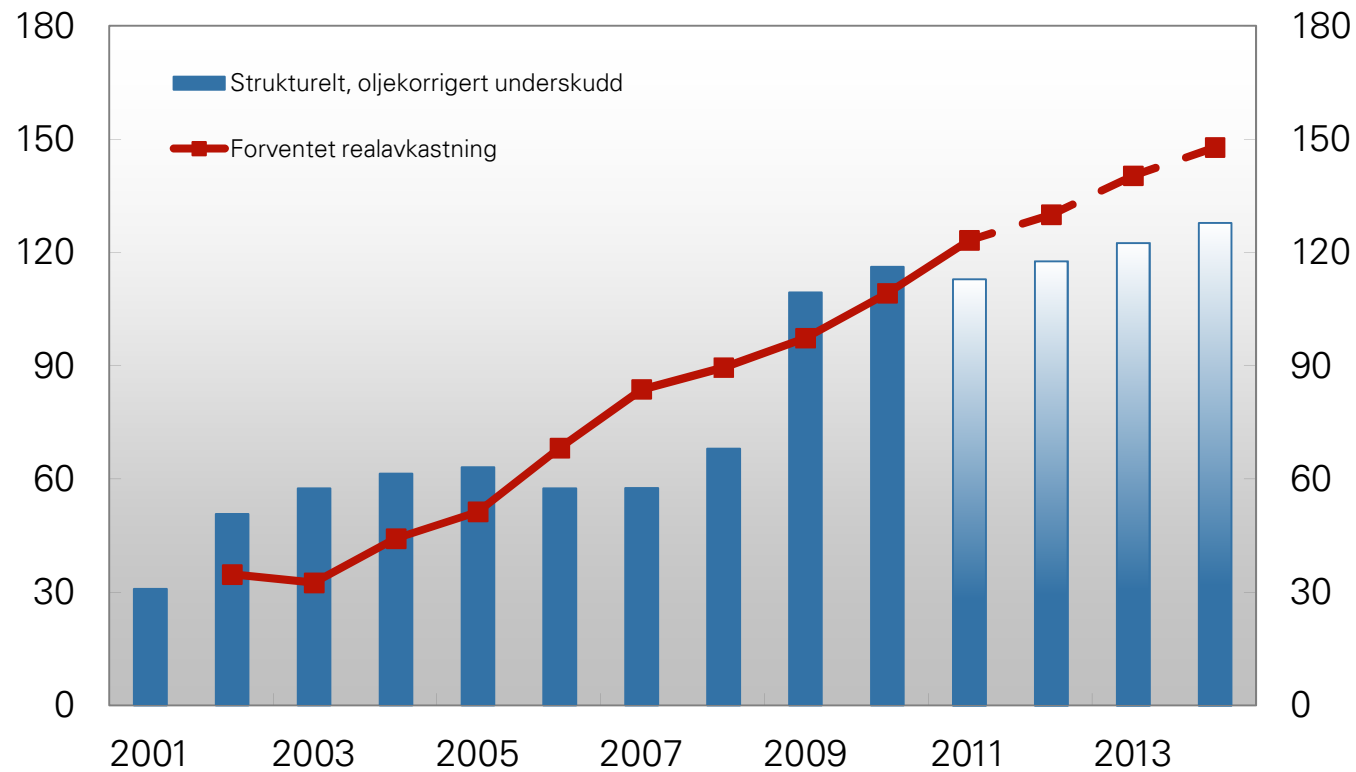
Figur 2.31 Faktisk bruk av oljeinntekter. Det oljekorrigererte budsjettunderskuddet. Milliarder kroner. 2003 – 2011¹⁾

1) Anslag for 2011

Kilde: Finansdepartementet

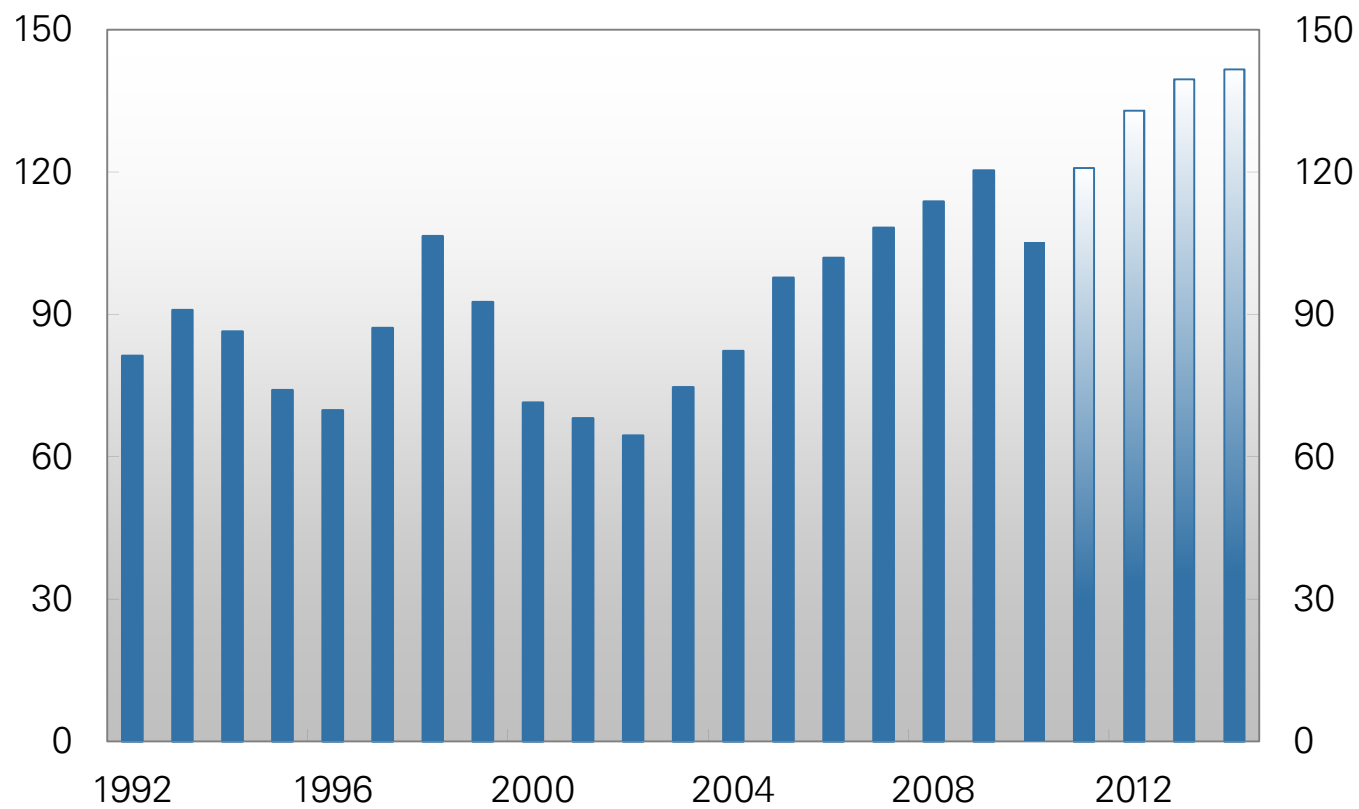
Figur 2.32 Underliggende bruk av oljeinntekter. Det strukturelle, oljekorrigerede underskuddet og forventet realavkastning av Statens pensjonsfond utland. Faste 2011-priser. Milliarder kroner. 2001 – 2014¹⁾

1) Anslag for 2011 – 2014

Kilder: Finansdepartementet og Norges Bank

Figur 2.33 Petroleumsinvesteringer. Faste 2007-priser. Milliarder kroner.
1992 – 2014¹⁾

1) Anslag for 2011 – 2014

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank